

17/32.

A TISZÁNINNENI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

INTÉZŐ-BIZOTTSÁGA 1926. ÉVI NOVEMBER HÓ 16-ÁN
MISKOLCON TARTOTT ÜLÉSÉNEK

ÉS

AZ 1927. ÉVI JULIUS HÓ 12-ÉN MISKOLCON TARTOTT
EGYHÁZKERÜLETI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

157—58. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1927.

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

INTÉZŐ-BIZOTTSÁGA 1926. ÉVI NOVEMBER HÓ 16-ÁN
MISKOLCON TARTOTT ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1927.

A TISZÁNINNENI REF. EGYHÁZKERÜLET INTÉZŐ-
BIZOTTSÁGA MISKOLCON 1926. ÉVI NOVEMBER HÓ
16-ÁN TARTOTT ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Dr. Révész Kálmán püspök és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt: Cziáky Endre, Kiss Ernő esperesek, Meczner Béla egyházmegyei gondnok, Dr. Kérészy Barna egyházker. világi tanácsbíró, Dr. Trócsányi József gazd. választmányi elnök, Janka Károly lelkészi főjegyző, Dombay László világi főjegyző, Dr. Nagy Barna világi aljegyző.

1/a. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok az intéző-bizottság tagjaihoz elnöktársa nevében is intézett szívélyes és szeretetteljes üdvözlő szavak után előadva azt, hogy a rendszerinti tavaszi és őszi egyházkerületi gyűlések gyakorlata mellett őszi közgyűlést kellett volna összehívni és tartani, azonban az elintézésre váró ügyek mennyisége és természete nem tette szükségessé a nagy költséggel járó gyűlés összehívását, ezért hívták meg elnöktársával egyetértőleg a folyó ügyek akadálytalan vitelére az intéző-bizottságot, — az ülést megnyitja.

1/b. Dr. Révész Kálmán püspök előterjeszti, hogy Vadászy Pál, Dókus Gyula, Zsóry György és dr. Puky Endre intéző-bizottsági tagok bejelentették, hogy részint gyöngélkedésük, részint másnemű halaszthatatlan teendőik miatt akadályoztattak megjelenésükben.

Intéző-bizottság sajnálattal veszi tudomásúl a bejelentett tagok kényszerű elmaradását.

1/c. Elnökség jelenti, hogy az intéző-bizottság tárgysorozatának letárgyalása után az időszaki bíróság két tanácscsá alakulva fogja ülését megtartani és pedig az I. tanács az alsózempléni felelbbviteli ügyekben a püspöki hivatalban, a II. tanács a többi felelbbezett ügyekben a leánygimnázium tanácstermében.

Tudomásúl szolgál.

2. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa megerősítés céljából felterjeszti a főiskola 1925—26. évi zárszámadását és vagyonmérlegét a gazdasági választmány által felterjesztett kísérő irattal s azon ajánlattal, hogy egyházkerületünk dr. Trócsányi József gazdasági választmányi elnöknek az ő fáradozatlan és kiváló értékű munkásságának elismerése mellett, valamint Szűcs István főiskolai ellenőrnek és Szalay Róbert főiskolai pénztárnoknak hűség és kötelességteljesítésük kiemelésével a szokásos óvás fenntartása mellett a felmentvényt adja meg.

Egyházkerületi intéző-bizottság a főiskola 1925—26. évi zárszámadását és vagyonmérlegét jóváhagyja s dr. Trócsányi Józsefnek áldásos munkásságának legteljesebb méltánylása, valamint Szűcs István ellenőrnek és Szalay Róbert pénztárnoknak hű sáfárkodásuk elismerése mellett a szokásos óvás fenntartásával a zárszámadás tételeire nézve a felmentvényt megadja.

3. Ugyanaz az igazgató-tanács jóváhagyás céljából felterjeszti a főiskola 1926—27. évi költségelőirányzatát s az annak mellékletét képező, gazdasági választmányi kísérő iratot.

Egyházkerületi intéző-bizottság a főiskola 1926—27. évi költségelőirányzatát az igazgató-tanács előterjesztése alapján jóváhagyja.

4. Olvastatik a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1926 szept. 10-én tartott ülésének 3. sz. jegyzőkönyvi határozata, melyben mély részvétellel és fájó kegyelettel örökíti meg a főiskola korán elhunyt kiváló tanárának : Dr. Batta Istvánnak soha el nem évülő érdemeit.

Egyházkerületünk a leghálásabb elismeréssel és fájó kegyelettel áldozik Dr. Batta István, ez Istenáldotta kiváló paedagógus, országos híró tudós nemes emlékének, aki áldott működésének 6 esztendejét főiskolánknak szentelte s egész lelkesedésével munkálkodott főiskolánk emelésén s midőn az ő hervadhatatlan érdemeit hálás kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvének lapjain, egyszersmind igaz részvétét fejezi ki árván maradt családjának.

5. Ugyanaz az igazgató-tanács ugyanazon ülésének 4. sz. jegyzőkönyvi határozatával jelenti, hogy a főiskola tanári kara a Dr. Batta István emlékét koszorú helyett maradandó emlékkel akarván megörökíteni, egy az ő nevét viselő alapítvány létesítésére 1,550.000 K-t adott össze. Ez alapítvány kamata oly ref. gimnáziumi tanulók jutalmazására fordítandók, akik szegénységük és kiváló erkölcsi magaviseletük mellett a számtanból a legkitünőbb eredményt mutatják fel.

Egyházkerületünk az igazgató-tanácsnak azt a határozatát, mellyel a Dr. Batta István emlékalapítványt a főiskola részére elfogadta, jóváhagyólag veszi tudomásúl.

6. Ugyanaz az igazgató-tanács ugyanazon üléséből felterjeszti a 23. sz. jegyzőkönyvi határozatot az 1926/7.

évi tandíj megállapítására vonatkozólag. E szerint a prot. vallású tanuló beírási díj címén 6 pengőt, tandíj és fűtés díj címén 46 pengőt, nyugdíjilleték gyanánt 12 pengőt, a betegsegélyző-egylet javára 6 pengőt, összesen 70 pengőt (855.000 K) fizetnek; nem prot. vallású keresztyén tanuló tandíj címén 70 pengőt, az izraelita vallású tanuló tandíj címén 100 pengőt fizet, míg a mellékdíjak rájuk nézve is ugyanazon összegűek maradnak, úgy, hogy a nem prot. vallású keresztyén tanuló összes iskolai díjai 94 pengőt (1,165.000 K), az izr. tanuló összes díjai pedig 124 pengőt (1,540.000 K) tesznek ki. A magántanulók tandíja prot. vallásúak részére 70 pengő (875.000 K), nem prot. vallású keresztyének részére 100 pengő (1,250.000 K), izr. vallásúak 112 pengő (1,400.000 K). A theológusok tandíja 24 pengő, melyhez járul 6 pengő beírási díj, 28 pengő nyugdíjjárulék, 6 pengő betegsegélyződíj, összesen 64 (800.000 K).

Egyházkerületünk a tandíjnak az 1926–27. iskolai évre való e megállapítását jóváhagyja.

7. Ugyanaz az igazgató-tanács ugyanazon ülésének 7. sz. jegyzőkönyvi határozatával jelenti, hogy a dr. Batta István halálával megüresedett tápintézeti felügyelői tisztségre a köziskolai szék egyhangú ajánlatára Szilágyi Benő főgimn. tanárt választotta meg, akinek régebbi tápintézeti felügyelői működése, szerzett tapasztalatai, puritán felfogása és komoly lelkiismeretessége jó kezességet mutatnak ez állás betöltésére, s akit a tápintézet fontos érdekei szempontjából az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyásának reményében nyomban meg is bízott a tápintézeti felügyelői állás vitélivel.

Egyházkerületünk az igazgató-tanács javaslatát magáévá teszi s midőn Szilágyi Benőt a tápintézeti felügyelői tisztségre a legjobb reménységgel megválasztja, egyzersmind a főiskola érdekében kifejtendő

rendkívül fontos munkásságára Istennek minden áldását kéri.

8. Ugyanaz az igazgató-tanács ugyanazon üléséből javasolja, hogy a főgimnáziumban a párhuzamos osztályok megszüntetése alkalmával megszüntetett tanszékek visszaállítására s e tanszékek részére az állami fizetéskiegészítés kieszközlésére ismételten kéressék föl Egyházkerületünk Elnöksége, mivel a beiratások alkalmával az alsó osztályoknál elutasított tanulók nagy száma világosan mutatja, hogy az alsó osztályok párhuzamosítására feltétlenül szükség van.

Egyházkerületünk feltétlenül szükségesnek látván a megszüntetett tanszékek visszaállítását és az alsó osztályok párhuzamosítását, ismételten felkéri a főtiszt és mélt. Elnökséget, hogy e tanszékek részére a tanügyi kormányznál a fizetéskiegészítő állami hozzájárulást kieszközölni kegyeskedjék.

9. Ugyanaz az igazgató-tanács, ugyanazon üléséből jelenti, hogy a főiskola elhunyt tanárai emlékét megörökítő alapítványok létesítésére a főiskolához tartozók és a főiskola volt növendékei körében mozgalom indult meg. Ennek eredményeként máris létesült egy-egy 100 pengős alapítvány a Szívós Mihály és a Szinyey Endre emlékére, az előbbinek a kamata szorgalmidíj gyanánt a II. osztály legkiválóbb növendékének, az utóbbinak a kamata pedig a gimnáziumnak a görög nyelvben legkiválóbb tanulója részére adandó. Ezenkívül a Zsoldos Benő emlékalapítványra begyűlt 500.000 K, a Szinnyei Gerzson emlékalapítványra 125.000 K.

Egyházkerületünk örömmel értesül a főiskola régi tanárai emlékét megörökítő alapítványok létesítéséről, azokat a főiskola részére elfogadja s a két első alapítvány fent megállapított rendeltetését jóváhagyja.

10. Ugyanaz az igazgató-tanács jóváhagyás céljából felterjeszti azon határozatát, mellyel oly értelemben méltányolta az istvánházi új haszonbérlőknek, Szabó György, Ruttkay Gábor és Makay Istvánnak, haszonbér leszállítás iránti kérelmét, hogy az 1926. évi okt. 1.-vel kezdődő egy gazdasági évre a bérösszeget 1600 q. búzában állapította meg, úgy azonban, hogy fenntartotta a főiskolának azt a jogát, mely szerint a főiskola a bérleti szerződés szerint az évi bérből beépíteni kötelezett 479·5 q. búzaértékből ezt az összeget levonásba hozza.

Egyházkerületi intéző-bizottság, — tekintettel arra, hogy a bérlő boldogulása a főiskolának is érdeke, mert csak így van megóva a bérlő bukásával vele járó rázkódításoktól és veszteségektől, tekintettel továbbá arra, hogy 100 kat. hold kishaszonbérletet kellett leadni, ami a bérlőkre nézve már csak azért is nagy veszteséget jelent, mivel ezen alhaszonbérletnek kényeszerű leadása a haszonbérleti összegnek csaknem a lehetetlenséggel határos behajthatósága miatt a bérlőkre igen nagy veszteséget jelent, tekintettel továbbá arra, hogy a bérbevétel óta az adó és ártéri járulék már 1926-ra évi 4747 aranykoronával emelkedett, ezzel szemben egy aránytalanul gyöngye terméssel kezdték meg a bérleti évet s egy új bérbeadás esetén a bérleti viszonyok megrosszabbodása miatt semmiképen nem lehetne elérni az évi 1918 q. bérösszeget, — az igazgató-tanács bérleszállítási javaslatát az ahhoz fűzött feltétellel a maga részéről is elfogadja és jóváhagyja.

11. Ugyanaz az igazgató-tanács felterjeszti jóváhagyás céljából a Györgytarló csatornázási ügyében hozott azon határozatát, mellyel a gazdasági választ-

mány előterjesztését s a csatornázásra vonatkozólag tett intézkedéseit jóváhagyta, 200 millió K csatornázási hitel igénybevételéhez hozzájárult, továbbá ahhoz is, hogy a Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulatnak az általa építendő vagy a főiskolától átveendő belvízi csatornák részére szükséges területek ingyen átengedjessenek.

Egyházkerületi intéző-bizottság jóváhagyja az igazgató-tanácsnak a Györgytarló csatornázási ügyében hozott határozatát úgy a csatornázási hitel igénybevétele, mint a belvízi csatornák részére szükséges területeknek a Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulat részére történő átengedése tekintetében, mivel a gazdasági választmány előterjesztéséből meggyőződött arról, hogy a Györgytarló haszonbérbe adásának részint a birtokon levő csatornák elégtelensége, részint a meglévők eliszapoltsága s gyöngye vízlevezetőképessége volt a főakadálya s a csatornázás tervszerű keresztülvitele nélkül házikezelésben sem remélhető a birtok jövedelmező hasznosítása. A földmivelésügyi minisztériumtól nyerendő, 10 év alatt 9°/_o-os kamat mellett törlesztendő csatornázási hitel megnyerése, nemkülönben a csatornázásnál a Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulat részvétele és közreműködése tekintetében tett lépések mind oly intézkedések, amelyek a főiskola anyagi érdekeire való tekintettel és javára történtek s mint ilyenek, az intéző-bizottság helyeslésével találkoznak. A főiskola gazdasági választmányának szóbeli előterjesztésére intéző-bizottság a főiskola igazgató-tanácsának elnökségét felhatalmazza, hogy azon esetben, ha a földmivelésügyi minisztériumtól felvételre célbavett 200 millió korona csatornázási hitel folyósítása a főiskolára nézve hátrál-

tató adminisztracionális nehézségekkel járna, a szóbanforgó kölcsönt banki kölcsön formájában felvehesse.

12. Ugyanaz az igazgató-tanács ugyanazon üléséből javasolja, hogy Mészáros Lajos főiskolai háznagy nyugdíjogosultsága is állapíttassék meg, és pedig szolgálatba lépésének kezdőpontjától: 1922 május 1-től számítva, annyival inkább, mert a főiskolai pénztár az ő véglegesítésétől kezdve szedi tőle az $1\frac{1}{2}\%$ -os nyugdíjárulékot.

Egyházkerületünk a főiskolai háznagyi állást is nyugdíjogosultságúnak nyilvánítja, Mészáros Lajos főiskolai háznagy nyugdíjogosultságát 1922 május 1-től megállapítja, azzal, hogy reá nézve is, mint a főiskola másik két tisztviselőjére is, a nem állami tanítók és tanárok nyugdíjviszonyait rendező 1914. évi XXXVI. t.-c. és az azt kiegészítő rendelkezések az irányadók.

13. Egyházkerületünk azon intézkedésére, melynél fogva az Egyetemes Konvent 227/1926. sz. határozata alapján felhívta az egyházmegyét, az Egyetemes Konvent által megszabott alapelvek figyelembevételével vegyék revízió alá az állandó káplántartó helyeket s terjesszék fel egyházkerületünkre azon egyházközségek kimutatását, amelyeknek állandó káplántartó helyekként való megtartását, felvételét és elismerését javasolják, — mind az öt egyházmegye fel erjeszti a káplántartó helyek megállapítására szóló javaslatát: Ehez képest:

1. Az abaúji egyházmegye kellőleg megokolt határozatában 6 állandó káplántartó hely felvételét hozza javaslatba, amelyek közül mégis ideiglenes jellegű és csak a jelenlegi lelkész életben léte idejére szóló volna Felső és Alsócéce, amelyet azonban komoly szükségessé tesz lelkészének orvosi bizonyítvánnyal igazolt szolgálatképtelensége; a többi állandó káplántartásra kijelölt egyházközségek ezek: Abaújszántó, Abaúj-

vár, Onga, Szászfá, Gönc, mint oly helyek, amelyek mind fokozott lelki gondozói tisztet igényelnek s a vallástanítás révén rónak a lelkészekre az egy egyén erejét meghaladó kötelességet.

2. Az alsóborsodi egyházmegye a s.-lelkészi fizetéseknek eddigi alapon való utalványozásával állandó káplántartó helyekül az eddigi egyházközségeket jelöli ki és pedig Miskolcot 3, továbbá Atány, Böcs, Cserépfalu, Noszvaj, Poroszló, Tiszanána és Tiszaszederkény egyházközségeket 1—1 káplántartás jogosultságával.

3. Az alsözempléni egyházmegye által az állandó káplántartó helyek új kimutatásába felvételtek : Cigánd, Megyaszó, Nagyrozvagy, Sárospatak, Sátoraljaújhely (2), Tarcal, Tiszakarád, Tiszalúc és Újcsanáros egyházközségek, ez utóbbi kivételével mind a régi káplántartó helyek. Újcsanáros nyomós indokra Tokaj helyett vétetett fel, amennyiben Tokaj hitoktatói székhelyé lett. E javaslat az egyházmegyére nézve a korábbi 10 káplántartási jogosultságot állapítja meg a s.-lelkészi fizetéseknek az eddigi mód szerint történt utalványozásával.

4. A felsőborsodi egyházmegye komoly mérlegelés alapján kijelölte figyelmen kívül nem hagyható indokolással Sajószentpéter, Ózd, Disznóshorvát és Rudobánya egyházközségeket, megállapítván azt, hogy ezek közül egyik sem képes a kápláni fizetések kiszolgáltatására.

5. A gömör-tornai egyházmegye által állandó káplántartó helyekül bővebb indokolás nélkül javaslatba hozattak : Putnok, Szin, Aggtelek egyházközségek.

Egyházkerületi intéző-bizottság, — tekintettel az egyházmegyék által kifejtett alapos indokra, javasolja, hogy a s.-lelkészi fizetéseknek és káplántartási díjnak eddigi alapon történő folyósítása mellett állandó káplántartó helyekül egyházmegyénként jelöltessenek ki a következő egyházközségek :

1. Az abaúji egyházmegyéből : Abaúj-

szántó, Abaújvár, Onga, Szászfa, Gönc és ideiglenesen, a jelenlegi lelkész életben léte idejére Alsó-Felsőcéce.

2. Az alsóborsodi egyházmegyéből: Átány, Böcs, Cserépfalu, Noszvaj, Poroszló, Tizsanána és Tizzaszederkény 1—1; Miskolc 3 helylyel.

3. Az alsózempléni egyházmegyéből: Cigánd, Megyaszó, Nagyrozvágy, Sárospatak, Sátoraljaujhely kettő, Tarcál, Tiszakarád, Tizsalúc és Újcsanáros.

4. A felsőborsodi egyházmegyéből: Sajószentpéter, Ózd, Disznóshorvát, Rudobánya.

5. A gömör-tornai egyházmegyéből: Putnok, Aggtelek.

Egyházkerületi intéző-bizottság ily értelemben tesz javaslatot az Egyetemes Konventnek.

14. Egyházkerületünk azon intézkedésére, melynél fogva felhívta nyilatkozattételre az egyházmegyéket a dunamelléki egyházkerületnek a konfirmáció körüli eljárásra vonatkozó útmutatását illetőleg, amint az az Egyetemes Konvent által 28/926. sz. határozattal hozzászólás céljából leküldetett, — betérjesztették véleményes jelentéseiket az alsóborsodi, alsózempléni, felsőborsodi és gömör-tornai egyházmegyék. Az abaúji egyházmegye nem küldte be véleményét.

Az abaúji egyházmegye esperese élőszóval jelenti, hogy az egyházmegye őszi közgyűlésében foglalkozott a dunamelléki egyházkerület útmutatásával s az abban foglaltakat helyeslőleg elfogadta. Ezen élőszóbeli jelentés alapján megállapíthatóvá lett, hogy a dunamelléki útmutatás tekintetében mind az öt egyházmegye állásfoglalása helyeslő és egységes.

Egyházkerületi intéző-bizottság helyesléssel fogadva az egyházmegyéknek a konfirmáció körüli eljárásra vonatkozó

állásfoglalását, az egyházmegyék véleményét, mint az egyházkerület véleményét az Egyetemes Konventre felterjeszti.

15. Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent 111/1926. sz. határozatát a lelkésztanítóságok és tanítólelkészségek kérdésében az egyházmegyékhez véleményezés végett letevén, az egyházmegyék kivétel nélkül felterjesztették javaslataikat, melyek szerint a kényszerhelyzet orvoslásaként az abaúji, alsóborsodi és alsózempléni egyházmegyék a helyzethez képest a lelkésztanítóságok, vagy a tanítólelkészségek visszaállítását javasolják; a felsőborsodi egyházmegye pedig csak a lelkésztanítóságok visszaállítását, míg a gömör-tornai egyházmegye kifejezve azon aggodalmát, hogy sem a lelkész, sem a tanító nem lesz képes a mai kiterjedt munkakörben betölteni kettős hivatását, ezért nem tartja az egyház és haza érdekére nézve kívánatosnak a lelkésztanítóságok és tanítólelkészségek visszaállítását.

Egyházkerületi intéző-bizottság az egyházmegyék többségének véleménye alapján, de meggyőződésből is kényszer orvoszernek tekinti ugyan, de mint ilyet a létező bajok orvoslására elfogadja a lelkésztanítóságok és tanítólelkészségek visszaállításának gondolatát, az Egyetemes Konventtől várva a kérdés kielégítő szabályozását.

16. Egyházkerületi közgyűlés az egyetemes konvent határozata alapján felhívta az egyházmegyéket, hogy sürgősen készítsék el és terjesszék fel az elemi népiskolai tantervre vonatkozó észrevételeiket. Ezen felhívásnak csak az abaúji és alsózempléni egyházmegyék tettek eleget, előbbi mellékeli a nagy alapossággal és részletességgel megírt és általa elfogadott szakvéleményt.

Egyházkerületi intéző-bizottság felhívja a véleményt nem adott egyházmegyéket,

hogy az egyházkerület felhívásának legálább tanügyi-bizottságaik útján tegyenek sürgősen eleget, hogy egyházkerületünk f. évi dec. 1-ig, mint a véleményadásra kitűzött határidőig, felterjeszthesse az egyetemes konventre javaslatokat.

17. Az alsóborsodi és alsózempléni egyházmegyék az egységes kiadásban megjelenő elemi népiskolai tankönyvek gyenge kiállítása és rendkívül magas ára ellen panaszt emelvén és egyházkerületünk útján orvoslást keresvén,

egyházkerületi intéző-bizottság felkéri az Egyetemes Konventet, hogy úgy a könyvek kiállítása, mint azok árának mérséklése iránt tegyenek erélyes intézkedéseket.

18. Olvastatott az egyházmegyék espereseinek az egyházkerületi elnökséghez intézett kérelme, mely szerint a nagyon megsokasodott és temérdek reprezentálást is követelő esperesi munkájok jutalmául a felémelt államsegélyből már ez évre is, de annál inkább a jövő évi költségvetési évre a mai megszégyenítően kevés esperesi díjnál nagyobb összeg kiutaltatását, illetve költségvetésbe felvételét kéri. E kérelemmel kapcsolatban egyházkerületi főgondnok úr jelenti, hogy a püspöki és esperesi tiszteletdíjak utóljára 1911-ben állapították meg. Természetes, hogy az akkor megállapított összegek a mai viszonyok között sem a püspöki és esperesi munkakör terjedelmének, sem az állás társadalmi követelményeinek meg nem felelnek, miért is javasolja, hogy az egyházkerületi pénztár teljesítőképességéhez mérten, habár a kívánalmak mellett nagyon szerényen a püspöki tiszteletdíj évi 12 millió, az esperesi tiszteletdíj évi 5—5 millió K összegben állapíttassék meg.

Egyházkerületi intéző-bizottság elfogadva főgondnok úr javaslatát a püspök

úr tiszteletdíját évi 12 millió, az esperesi tiszteletdíjat évi 5—5 millió koronában állapítja meg az 1926. évi január hó 1-ső napjától fogva visszamenőleg.

19. Olvastatott a Kálvineumok elnökének egyházkerületünkhöz intézett kérelme, mely szerint a Nyiregyházán létesült lelkészi leányárva-otthonnal kapcsolatosan ref. polgári leányiskola is szerveztetett, azonban a tanerők fizetése csak államsegélyből biztosítható, ami legjobb esetben a fizetés 80%-ig remélhető. Mivel pedig a hiányzó 20% biztosítása tandíjból el sem képzelhető, amennyiben a fel nem csigázható tandíjak csak a dologi kiadások fedezésére lesznek elégségesek, épen azért arra kéri egyházkerületünket, hogy egy tanszék államilag nem biztosított fizetésének 20%-át, ami körülbelül 6 millió K-nak felel meg, az intézet számára állandó segélyként biztosítsa.

Egyházkerületi intéző-bizottság a kérelmet javaslattétel végett az egyházkerületi pénzügyi választmánynak kiadja.

20. A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus Előkészítő Bizottsága a kongresszus anyagi segélyezésére bizonyos, legalább 200 pengőt kitevő összeget, erkölcsi támogatás gyanánt az egyházkerület hatósága alá tartozó tanárok, tanítók stb.-nek a kongresszuson való részvételre irányuló buzdítását, a résztvenni akaró szegény tanároknak és tanítóknak a megjelenésüket előmozdító támogatását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés a III. Egyetemes Tanügyi Kongresszuson való részvételre a hatósága alá tartozó tanárokat, tanítókat, óvónóket, iskolalátogatókat kész kész örömmel buzdítja, azonban anyagi ereje ma egyáltalában nincs ahoz, hogy a nemes célt anyagilag támogathassa.

21. A hova-tovább elfajuló templomi székperekkel kapcsolatban olvastatott az abaúji egyházmegyének kerületünkhöz intézett felírata, melyben az egyetemes konvent útján az országos zsinathoz olyan törvény meghozatala iránti előterjesztés tételére kéri egyházkerületünket, mely a székperek lehető megszüntetését, vagy legalább csökkenését eredményezné, mindenestre pedig a felesleges többfokú felebbezést kizárná.

Egyházkerületi közgyűlés a templomi szék kérdésének törvényes szabályozását a maga részéről is különös jelentőségűnek tartja, mert alig van egyházigazgatási kérdés, amely a gyülekezetek belső békéjét és nyugalomát jobban feldúlja, mint a templomi székperek áldatlan halmaza, éppen azért az egyetemes konvent útján a kérdés törvényes szabályozása érdekében felír az Országos zsinathoz.

22. Olvastatott az alsózempléni egyházmegye őszi közgyűlésének a berzékii egyház szünetelő lelkész-tanítói állásának betöltése tárgyában hozott, megerősítés céljából felterjesztett azon határozata, melynél fogva, miután a berzéki egyház iskoláját rendbehozta, engedélyt adott arra, hogy a lelkész-tanítói állást még az őszön betölthesse a közgyűlés azon határozatának figyelembevételével, hogy a papi jövedelmet képező földek az egyházközség részére a papilak építési céljára az építkezés befejeztéig átengedtetnek.

Ehez képest a megválasztandó lelkész-tanító jövedelme lenne a 16 hold tanítói föld, továbbá a felügyelettel ideiglenesen megbízott sajjóhidvégi lelkészt illető 10 hold föld és az esetleges államsegély.

Egyházkerületi intéző-bizottság azzal erősíti meg az alsózempléni egyházmegye határozatát, hogy a papilak befejezését állandóan szorgalmazza, hogy így felszabadulván az ideiglenesen lekötött lelkészi

földek, mielőbb visszaadhatók legyenek tulajdonképeni rendeltetésüknek.

23. Olvastatik Czecz András nyugalmazott legyesbényei lelkész kérvénye, melyben az 1916—1918. évekről elmaradt hivatali illetményeinek a legyesbényei egyház részéről való kiadását sürgeti.

Egyházkerületünk Czecz András kérvénye felett, mivel az egyházkerület nevezettnek hasonló tárgyú kérését 1922 június 28-án tartott közgyűlésének 64. sz. határozatával elutasította azzal a megokolással, hogy nevezettnek fizetése kiadatott s mivel e kérés nem tartozik az egyházkerület hatáskörébe, napirendre tér.

24. Az abaúji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán, felterjeszti a szikszói egyház, másrésről Balázs Adolf és neje Tóth Anna, továbbá nevezett egyház és Ruszkai Károly, ugyancsak nevezett egyház és özv. Fazekas Ferencné szikszói lakosok között az egyház u. n. harangozói javadaloméhoz tartozó 700 □-öl kiterjedésű ingatlanára összesen 45 és $\frac{1}{2}$ q. búza vételárban kötött adás-vételi szerződést, úgy nemkülönbön ugyanezen ingatlanból 200 □-öltre nézve az O. F. B. rendelkezése folytán nevezett egyház és a Kukola János és neje Dakó Juliánna között 7 q. búza vételárban létrejött adás-vételi szerződést, végül nevezett egyház és Fodor Lajosné szül. Szíjjas Erzsébet szikszói lakos között utóbbinak a Gémeskúti nyomásban levő 1800 □-öl ingatlanára nézve létrejött adás-vételi szerződést, amely utóbbi ingatlant nevezett egyház a fentiek szerint a megváltási eljárás eredményeként eladni kényszerült harangozói javadalmi föld helyett előnyös befektetésként venni kíván.

Egyházkerületi intéző-bizottság a felterjesztett, egyházközségi szabályszerű nyilatkozatok alapján létrejött, tehát úgy ala-

kilag, mint anyagi szempontból is az egyházközség erkölcsi érdekei szempontjából kifogástalannak jelentkező szerződéseket jóváhagyja.

25. Az alsóborsodi egyházmegye felterjeszti jóváhagyás végett Bordás István és neje Barsi Zsuzsanna kisgyőri lakosok, mint ajándékozók és a kisgyőri ref. egyházközség között, mint megajándékozott között Kisgyőrön 1925. december hó 28-án kötött ajándékozási szerződést, amely szerint nevezett ajándékozók a szerződésben megjelölt 756 és 726 négyszögöl területű ingatlanokat saját holtiglani haszonélvezeti joguk fenntartása mellett hős halált halt, fiuk Bordás Lajos emlékére alapítványul óhajtják tekinteni, amelynek a jövedelme bibliák és vallásos iratok terjesztésére szolgáljon. Az egyházkerületi közgyűlés már nyári közgyűlésében foglalkozott ezen szerződés jóváhagyásának kérdésével, amidőn azt a megjelölt alaki hiányok pótlása indokából az egyházközséghez visszajuttatta.

Egyházkerületi intéző-bizottság a most már szabályszerű egyházközségi presbiteri és közgyűlési jóváhagyással ellátott ajándékozási szerződést az ajándékozók nemes elhatározása iránti teljes elismeréssel jóváhagyja.

26. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán jóváhagyás végett felterjeszti a sátoraljaujhelyi ref. egyházközség és a Lukács örökösök között utóbbiaknak a S.-A.-Ujhelyen, az Árpád-útca 21. sz. házára és beltelkére 55 millió kor. vételárban létrejött adásvételi szerződést, amelyet az egyház a m. kir. kincstárnak eladott szegényháza helyett ugyancsak szegényház céljaira vett s az eladott most jelezett ingatlanok vételárából teljesen fedez. A vételt az egyházközség hatóságai szabályszerű nyilatkozataikkal határozták el, illetve jóváhagyták.

Egyházkerületi intéző-bizottság az alakilag kifogástalanul elhatározott, szabályszerűen megkötött, célja és anyagi feltételei szerint is kifogástalan vételről szóló szerződést jóváhagyja.

27. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti egyházhatósági jóváhagyás végett a vissi ref. egyházköztség, mint megajándékozott és Sztreska Miklósné szül. Jármay Erzsébet nyíregyházi lakos, mint ajándékozó között Visson 1926 február hó 25-én megkötött ajándékozási szerződést, — amely az egyházat temető céljaira 1200 négyszögöl belterület tulajdonába juttatja azzal a kötelezettséggel, hogy azt az egyház bekeríttetni, a szerződés feltételei szerint használni tartozik.

Egyházkerületi intéző bizottság a nemes lélekből fakadó ajándékozás ténye iránti hálás elismerésének kifejezése mellett az alakilag kifogástalanul létrejött ezt az ajándékozási szerződést jóváhagyja.

28. Olvastatott a Bethlen Gábor Szövetségnek egyházkerületünkhöz intézett, a Bethlen Gábor-Ház felállításának támogatását nyomatékosan hangsúlyozó kérelme.

Egyházkerületi intéző-bizottság a kérvényt véleményezés céljából a pénzügyi választmánynak kiadja.

29. Egyházkerületi főgondnok úr javasolja, hogy az egyházkerület a maga Névkönyvét a változott viszonyokra való figyelemmel szerkesztesse meg és adja ki.

Egyházkerületi intéző-bizottság készséggel járul hozzá ahhoz, hogy az egyházkerületi Névkönyv 1927. évben kiadás-sék, azonban arra kéri az Elnökséget,

hogy annak végleges szövege akkor állapittassék meg, ha a ma már hiányos bizottságok kiegészítése megtörtént.

30. A tárgysorozat kimerítettén, elnökség az ülést az intéző-bizottságnak az elnökség iránt kifejezett s lelkeszi főjegyző által tolmácsolt hála és köszönet nyilvánításai után bezárja.

Kmf.

Dókus Ernő

egyházkerületi főgondnok
világi elnök.

Dr. Révész Kálmán

püspök
egyházi elnök.

Janka Károly

egyh.-ker. papi főjegyző.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

- 1/a. Főgondnok az intéző-bizottság ülését megnyitja.
- 1/b. Bejelentett akadályoztatásuk miatt távolmaradt tagok igazolása. Alakulás.
- 1/c. Az időszaki tanács ülésezési idejének és helyének bejelentése.
2. A sárospataki főiskola 1925—26. évi zárszámadásának és vagyonmérlegének jóváhagyása.
3. A sárospataki főiskola 1926—27. évi költségelőirányzatának jóváhagyó megerősítése.
4. Dr. Batta István főgimnáziumi tanár emlékének megörökítése.
5. A sárospataki főiskola tanárai által dr. Batta István emlékére tett alapítvány elfogadását tárgyazó igazgató-tanácsi határozat jóváhagyatik.
6. Igazgató-tanácsnak az 1926—27. iskolai évre szóló tandíjak megállapítását tárgyazó határozata megerősítettik.
7. Szilágyi Benőnek tápintézeti felügyelővé történt megválasztása.
8. A párhuzamos osztályok visszaállításának szükségével kapcsolatban egyházkerületi elnökség felkértek a szükséges tanszékek részére a fizetéskiegészítő államsegély kieszközlésére.
9. A főiskola régi tanárai, névszerint: Szinyei Endre, Zsoldos Benő és Szinyei Gerzson emlékére tett alapítványok elfogadása.
10. Haszonbér leszállítás az istvánházi új haszonbérlők javára.

11. A györgytarlói birtok csatornázására kölcsön felvétele engedélyeztetik.
12. A főiskolai háznagyi állás nyugdíjjogosúltsága megállapítottatik, Mészáros Lajos háznagy nyugdíjügye rendeztetik.
13. Az állandó káplántartó helyek a revízió alkalmából kijelöltetnek.
14. Az egyházmegyék által a konfirmáció körüli eljárásra nézve beterjesztett véleményes javaslatok az Egyetemes Konventre felterjesztetnek.
15. Az egyházmegyék véleményes javaslata a lelkész-tanítóságok és tanítólelkészségek visszaállítása tárgyában.
16. Az elemi népiskolai tantervre még véleményt nem adott egyházmegyékhez véleményadás iránt intézett sürgős felhívás.
17. Felterjesztés az Egyetemes Konventhez az elemi népiskolai tankönyvek elfogadhatóbb kiállítása és azok árának mérséklése tárgyában.
18. A püspöki és esperesi tiszteletdíjaknak a viszonyokhoz mért megállapítása.
19. A Leány-Kálvineum kérelme egy tanszék egyházkerületi segélyezése tárgyában a pénzügyi válaszmánynak adatik ki.
20. A III. Egyetemes Tanügyi Kongresszus erkölcsi támogatása.
21. Felterjesztés az Egyetemes Konventhez a templomi székperek törvényes szabályozása érdekében.
22. A berzéki egyház szünetelő lelkész-tanítói állásának betöltése tárgyában az alsózempléni egyházmegye felterjesztése megerősítettik.
23. Czecz András nyugalmazott legyesbényei lelkész kérvénye felett egyházkerület napirendre tér.
24. A szikszói adás-vételi szerződések jóváhagyólag megerősítettetnek.
25. Bordás István és neje, Barsi Zsuzsánna kisgyőri lakosok ajándékozási szerződése a kisgyőri egyház javára jóváhagyatik.
26. A sátoraljaujhelyi egyház és a Lukács örökösök között létrejött adás-vételi szerződés megerősítettik.

27. A vissi egyház és Sztreska Miklósné, szül: Jármly Erzsébet között létrejött ajándékozási szerződés jóváhagyólag megerősítettik.
 28. A Bethlen Gábor-Szövetségnek a Bethlen-Ház felállításához anyagi támogatást kérő kérelme véleményezés céljából a pénzügyi választmányhoz letétetik.
 29. Az egyházkerületi „Névkönyv“ kiadása elhatároztatik.
 30. A gyűlés berekesztése.
-

Betűsoros névmutató.

- Abaúji egyházmegye 24.
Abaújszántó 13.
Abaújvár 13.
Aggtelek 13.
Alsóborsodi egyházmegye 25.
Alsó-Felsőcéce 13.
Alsózempléni egyházmegye 22., 23., 26., 27.
Atány 13.
Özv. dr. Batta Istvánné 4.
Berzék 22.
Bethlen Gábor Szövetség 28.
Bócs 13.
Czecz András 23.
Cigánd 13.
Cserépfalu 13.
Disznóshorvát 13.
Dókus Ernő 1/a.
Dókus Gyula 1/b.
Egyetemes Konvent 13., 14., 15., 16., 17., 21.
Egyetemes Tanügyi Kongresszus 20.
Egyházak általában.
Egyházmegyék általában 13., 14., 15., 16.
Egyházkerületi elnökség 8., 29.
Egyházkerületi pénztár 18.
Egyházkerületi pénzügyi választmány 19., 28.
Esperesek általában 18.
Gönc 13.
Istvánházi haszonbérlok 10.
Kálvineumok 19.
Káplántartó egyházak 13.
Kisgyőr 25.
Legyesbénye 23.
Megyaszó 13.

Mészáros Lajos 12.
Miskolc 13.
Nagyrozvágy 13.
Noszvaj 13.
Onga 13.
Ózd 13.
Poroszló 13.
Puky Endre dr. 1/b.
Putnok 13.
Révész Kálmán dr. 1/b. 18.
Rudobánya 13.
Sajószentpéter 13.
Sárospatak 13.
Sárospataki Főiskola 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12.
Sárospataki Főiskola gazdasági választmánya 9., 10.,
11., 12.
Sárospataki Főiskola igazgató-tanácsa 3., 4., 5., 6., 7.,
8., 9., 10., 11., 12.
Sárospataki Főiskola tanári kara 5.
Sátoraljaújhely 13., 26.
Szalay Róbert 2.
Szászfalva 13.
Szikszó 14.
Szilágyi Benő 7.
Szűcs István 2.
Tanárok általában 20.
Tanítók (nők) általában 20.
Tarcfalva 13.
Tiszakarád 13.
Tiszalúc 13.
Tiszanána 13.
Tizzaszederkény 13.
Trócsányi József dr. 2.
Ujcsanálós 13.
Vadászy Pál 1/b.
Viss 27.
Zsóry György 1/b.

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

1927. ÉVI JULIUS HÓ 12-ÉN MISKOLCON TARTOTT
EGYHÁZKERÜLETI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEFOYZÓ.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1927.

A tiszáninneri református egyházkerület 1927. évi július hó 12-én rendes közgyűlést tartott Miskolcon *Cziáky* Endre abauji egyházmegyei esperes, mint püspökhelyettes és *Dókus* Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak :

Az abauji egyházmegyéből: *Cziáky* Endre esperes, *Dobozy* István h. gondnok, *Papp* József, *Görgey* János, *Hörcsik* Lajos lelkészi részről; dr. *Patay* Sámuel, gróf *Vay* Arthur, *Balogh* István világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Farkas* István esperes, báró *Bottlik* István gondnok, *Horváth* Bertalan, *Román* Ernő, *Kiss* Albert lelkészi részről; dr. gróf *Haller* József, vitéz *Sáfrán* Géza, dr. *Regéczy* József világi részről.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Kiss* Ernő esperes, *Meczner* Béla gondnok, *Forgács* Gyula, *Kun* Zoltán, *Janka* Péter lelkészi részről; *Meczner* Tibor, *Sebeő* Gyula világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Elek* József esperes, *Lőkös* Sándor, *Svingor* Jenő, *Szentmártony* Dániel lelkészi részről; *Maklár*y Dezső világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: *Juhász* László esperes, báró *Ragályi-Balassa* Ferenc gondnok, *Dózsa* Jenő, *Ablonczy* László lelkészi részről; dr. *Soldos* Béla világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Fodor* György, *Kovács* István, *Szalóczy* Pál, *Pósa* Péter lelkészi részről; *Dókus* Gyula, *Farkas* Géza, dr. *Kérészy* Barna, *Téglássy* András világi részről.

Mint tanárképviselők: *Csontos* József a sárospataki főgimnázium, *Csorba* György a miskolci reálgimnázium, *Péter* Pál a miskolci leánygimnázium képviselője.

Mint tanítóképviselő: *Csiky* Béla.

Mint egyházkerületi jegyzők: Janka Károly fő-, Marton János, Lengyel István aljegyzők lelkeszi részről; Domby László fő-, dr. Nagy Barna aljegyző világi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna, mint egyházkerületi alügyész és pénztárnok: dr. Regéczy József.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

1. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok a benépesült gyűlésteremben elnöki székéből felemelkedve, a jelenvoltak meghatottsága és borongó figyelme mellett, azzal a fájdalmas bejelentéssel fordul a közgyűléshez, hogy Püspök Urunk gyöngékedése miatt nem vehet részt egyházkerületi közgyűlésünkön. Imára kulcsolt kézzel kéri a mindenható Istent, hogy szeretett főpásztorunkat gyógyítsa meg s adja vissza őt mielőbb lelki-testi erejének teljességében egyházkerületünknek !

Egyházkerületi közgyűlés őszinte és mély fájdalommal fogadja világi elnökének a Püspök Úr gyöngékedéséről szóló bejelentését s remegő ajkairól egekbe szállt szívbéli fohászára szíve szerint mondja rá az „Ámen“-t.

2. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok megállapítva azt, hogy a társelnöki szék elfoglalására, mint rangidősbbs esperes, Cziáky Endre hivatott, az ez irányban hozzá intézett felhívás után, Cziáky Endre, mint püspökhelyettes, áhitatos, bensőséges imával viszi Istenhez foglyul a lelkeket, melyek fényt, sugárt, világosságot és áldást vele együtt esdenek, kérnek közgyűlésünkre onnan felülről áradó kegyelmet, hogy az örökkévaló Isten e közgyűlésben is hit és imádság, munka és áldozatkészség kőszikláin építse tovább ősi intézményeinket !

Egyházkerületi közgyűlés egy megdobbanó szívvé és egy imádkozó lélekké forr össze a buzgó könyörgésben.

3. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok feszült figyelem közben, szinte áhítatos csendben a következő beszéddel nyitja meg a megjelentek üdvözlése mellett a közgyűlést:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés.

Egyházkerületünk egy évi életéről, működéséről a püspöki jelentés fog részletesen beszámolni, van azonban néhány kérdés, melyekkel kötelességszerűleg nekem kell foglalkoznom, részint azért, mert ezek a püspöki jelentés keretein kívül esnek, részint, mert Egyházkerületünk s az Egyetemes Konvent bizalma és kegyességéből az én gondjaimra bízott intézményeket érintik.

De mielőtt ezt tenném, lehetetlen meg nem emlékezmem arról a hatalmas lépésről, melyet magyar hazánk, nemzetünk tett a consolidatió, az alkotmányos élet teljességének helyreállítása irányában akkor, amikor a kényszerűség által létrejött Nemzetgyűlés helyére, a kétkamarás rendszerű alsó- és felsőházból összetett Országgyűlést állította, melyek mindenikében magyar református egyházunk, közelebbről pedig tiszáninneri egyházkerületünk, számban és súlyban tekintélyes tagok általi képviseltetést nyert. Ezen örvendetes tényről megemlékezve, hálát kell adnunk Mindenható Atyánknak, ki ezt megérvünk engedte, hálát Kormányzónk és kormányunk bölcsességének, kik ezt létesítették és kifejezést adni azon reménységünk és várakozásunknak, hogy e Házakban helyet nyert hitsorsosaink, a reájok ruházott nagy hatalmat, magyar hazánk és református egyházunk javára fogják gyümölcsöztetni.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! A múlt hó 4-én volt 7 éve, amikor ellenségeink által reákényszerítve, Trianonban aláírtuk a világ leggyalázatosabb okmányát. Mindenkitől elhagyatva, de bízva igazságunk diadalában, túrtük annak consequentiáit és becsületes emberekhez méltóan tel-

jesítettük abban elvállalt súlyos kötelezettségeinket, felhasználva minden alkalmat, bebizonyítani az elfogulatlan világ előtt, hogy itt egy nagy tévedés történt, egy nagy igazságtalanság lett elkövetve egy nagy multú és életre, fennmaradásra, támogatásra érdemes nemzet fiaim.

Az utóbbi időkben találkoztunk is már itt-ott a rokonszenv megnyilatkozásaival, a rajtunk elkövetett igazságtalanság elismerésével és a reparáció gondolatával. E tekintetben a legbiztatóbb lépés az, melyet Lord Rothermere Anglia jelenlegi államférfiainak egyik legkiválóbbika tett, amikor lapjában, a legelterjedtebb angol lap, a Daily Mail június 21-iki számában, egy hatalmas cikkben felhívja Angliának, mint a trianoni szerződést aláírt hatalmak egyikének kormányát, a trianoni szerződés revíziójára, reámutatva arra, hogy mily fontos szerepet tölt be Magyarország a földtekén, amelytől függ Közép Európa biztonsága. Figyelmeztet arra a gyúanyagra, mely ott az elkeseredés következtében felhalmozódik azt mondván, hogy az elszáradt fűvet és kiszáradt fákat idejében kell kirtani, mielőtt szikrát fognának. Elkerülhetetlennek tartja, hogy Magyarországhoz visszakerüljenek északon, délen, keleten, a magyarlakta vidékek, ahol ma 3,300.000 magyar sinylődik idegen iga alatt.

Én azt hiszem, hogy a bölcsesség, a jóindulat, rokonszenv, elfogulatlanság, ilyen fényes megnyilatkozása egyházkerületünket sem hagyhatja hidegen, ezért a tárgyalás rendén javasolni fogom, hogy a nemes lord érdemeit örökítsük meg jegyzőkönyvünk lapjain és bizzuk meg elnökségünket, hogy azt valamely alkalmas formában jutassa el kezeihez.

Áttérve egyházi ügyeinkre elsősorban megemlékezni kívánok a magyarországi reformátusok folyó évi május havában tartott és nyugodt méltósággal lefolyt első Egyetemes Nagygyűléséről, mely egyházkerületünket megtisztelte azzal, hogy elnökségébe úgy a Főtiszteletű Püspök úr Óméltóságát,

valamint engemet beválasztott s amely nagygyűlés nemcsak a megjelentek nagy száma, de az ott végzett, a jövőt előkészítő munka és az elhangzott nagyértékű, magas színvonalú, maradandó becsű felszólalások, értekezéseknél fogva is, hatalmas megnyilatkozása volt a magyarországi reformátuság szellemi nagyságának, nyugodt méltóságának, mely ezen első lépésével máris dokumentálta, hogy Magyarország életében, jövő kialakulásában, olyan tényező, tud, akar és fog lenni, melyet többé mellőzni nem lehet, melylyel számolni kell és amely közelebb hozta és egybe forrasztotta a magyar református egyház lelkeit, híveit, amely testvéries érzés, ha jövőre is ily irányban fog erősbbödni, olyan hatalmas phalanxot fog alkotni, olyan erődöt fog képezni, melyen ellenfeleinknek minden nyílt és alattomos támadása, ármánykodása meg fog törni, hajótörést fog szenvedni.

Egy másik református egyházunk egyetemét érintő fontos kérdés az Országos Református Lelkészi Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet kérdése, melyről annál inkább nyilatkoznom kell, miután a tárgyalás rendjén a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek is foglalkozni fog kelleni vele, az abaúji egyházmegye idevonatkozó felterjesztése kapcsán.

Fájdalom, pénzünk elértéktelenedése következtében Nyugdíjintézetünk vagyona nagyon összezsugorodott, úgy, hogy az, az 1926-ik év végén mindössze 3,842.392.220 koronát tett ki, holott az 1926-ik évben 59 nyugdíjazott lelkésznek átlag havi 2 millió koronájával 1,351.819.286 koronát, 483 özvegy, 57 teljes árva és 146 apátlan árva járadékába 5,365.258.905 koronát, összesen tehát 6,717.078.191 koronát fizettünk ki, egy-egy özvegynek 656 pengőtől kezdve 1632 pengőig. Ezen helyzetből kifolyólag Egyetemes konventünk legközelebbi üléséből megbízta végrehajtó bizottságát, hogy foglalkozzék a Nyugdíjintézet reformjának, valamint a nyugdíjintézeti tőke refundálásának

kérdésével és alkalmas időben terjesszen javaslatot az Egyetemes Konvent elé.

Az 1926-ik évben járulékok és perselypénzből összesen - 2.506,851.195 koronát, államsegélyből 6,164.942.000 koronát vettünk be, míg az 1927-ik évre járulékokból 142.000 pengőt, államsegélyből ennek közel négyszeresét, vagyis 505.494 pengő bevételt irányoztunk elő.

Az Egyetemes Konvent Nyugdíjintézeti Végrehajtó Bizottsága azon óhaj által vezéreltetve, hogy elaggott és munkaképtelenné vált lelkészeink kedvezőbb megélhetési viszonyok közé jussanak, azon esetre, ha magasabb államsegélyhez fogunk jutni és sikerülni fog a kormány hozzájárulását kieszközölni, azt tervezi, hogy a békebeli nyugdíj minden koronája helyett, egy pengőt fizessen a nyugdíjazott lelkészeknek.

Tisztelettel kérem ezért, hogy jelen felvilágosításaimat tudomásul venni, a kérdés kedvező megoldásában bízni és tekintettel az ügy kényes természetére, annak behatóbb tárgyalásától, ezúttal eltekinteni méltóztassék.

E helyen kívánok megemlékezni nagy alapítónkról, Báró Baldácsy Antalról, ki 7000 katasztrális hold kiterjedésű földbirtokát, mely jelenleg 1,298.857 pengő jövedelmet hoz, melyből egy-egy egyházkerületre 500 métermázsa búzának megfelelő 16.000 pengő jut, ezelőtt ötven évvel, a magyarországi tizenegy egyházkerületnek hagyományozta. Az alapítvány ötvenéves évfordulóját, a nagy alapítóhoz méltóan ünnepeltük meg Budapesten, országos ünnepély keretében, de mély hálával emlékezem meg róla e helyen is, áldva a Gondviselést, mely ezt a nagy lelket, ezt a nemes gondolkozású férfiút nekünk adta, kinek bőkezű alapítványa, sok egyházunkat mentett meg a megsemmisüléstől és számtalan súlyos helyzetbe jutott lelkész, özvegy és árva szemeibe csalta a meg nem szűnő hálának csillogó könnyeit. Áldott legyen, örökké áldott, a nagy alapítónak emlékezetete!

Ez év folyamán pótolhatatlan veszteség érte református egyházunk egyetemét a dunamelléki Egyházkerület nagy Főgondnoka, Darányi Ignác elhunytja által és talán nem fog elfogulttá tenni egy életre kiterjedő baráti viszonyunk, amikor megállapítom, amit egykor az elfogúlatlan történetíró is meg fog állapítani, hogy az utolsó félszázad alatt hasznosabb tagja nem volt se magyar hazánk-nak, se református egyházunknak. — Túlhaladná rövid felszólalásom kereteit, ha felsorolnám mindazon alkotásokat, melyeket 15 évi minisztersége és 25 évi főgondnoksága alatt létesített, de mégis röviden reá kell mutatnom, hogy az első megfontolt parcellázást, telepítést ő létesítette, ahol első dolga volt ez utóbbiakat, a vallásos buzgalom emelése céljából, templomokkal látni el, vizek szabályozása, a philoxera által elpusztított szőlőink rekonstruálása, kopár területek befásítása, óriási erdőterületek újraültetése, a meglevők gondozása, ápolása, fogyasztási szövetkezetek fejlesztése, munkás és cselédvédelem, munkásbiztosító pénztárak létesítése, gazdasági tanfolyamok és gazdasági szakoktatás szervezése, népkönyvtárak létesítése, a selyemtenyésztés gyakorlati megvalósítása, stb., mind az ő nagy alkotó zsenijének, energiájának élő bizonyítékai, melyekből évtizedek óta élt, boldogult és élni fog a föld népe, míg a magyar e hazában lesz, áldva a férfiút, ki szerényen, zajtalanul ezeket az erőforrásokat megnyitotta, amely erőforrások eredményezték, hogy a nagy felfordulás alkalmával, népünk meg nem ingott és pénzünk elértéktelenedését is diadalmasan legyőzte.

Egyházi téren is példátlan és nagy eredményű működést fejtett ki, így egyházi törvényeink meghozatalában, javításában oroszlánrésze van. Egyetemes Konventünk közigazgatási és bírói határozatai meghozatalában az ő szava mindig döntő volt. A teológiai oktatás és nőképzés különös gondoskodásának tárgyát képezték s a budapesti Ráday-utcai teológiai intézet és internátus létesí-

tése s a Baár—Madas-féle leánytanoda létrehozása és fejlesztése által ércnél maradandóbb, örök emléket állított magának. Mint ember, a legjobbak, legbölcsebbek közé tartozott, kitől senki nem távozott el egy-egy jó tanács, vigasztalás nélkül. Szeretetteljes modorát pedig senki nem fogja elfeledni, akinek alkalma volt valaha vele érintkezni. Utolsó útján elkísértem és sírjára helyeztem Egyházkerületünk hálájának, elismerésének örökzöldjét. Hazánk, egyházunk áldása öröködjön álmai felett!

Hasonlóan nagy veszteség érte református egyházunk egyetemét, György Endre nyugalmazott miniszter és egyházmegyei gondnok, a törvényhozó zsinat és Egyetemes Konvent legrégebb és egyik legkiválóbb, legbuzgóbb tagjának, a széles látkörű, európai műveltségű, külföldön is általánosan ismert és tisztelt államférfiúnak elhunytá által, ki hasonlóan tevékeny részt vett törvényhozásunk, legfelső közigazgatásunk, bíraskodásunk munkálataiban, de nagy tudásával, nyelvismeretével, számtalan külföldi kiküldetésben is nagy hasznára volt és nagy dicsőséget szerzett magyar hazánkunk, református egyházunknak. Legyen áldott emlékezete!

Elvesztettük Egyházkerületünk legrégebb és egyik leghatalmasabb, leghasznosabb tagját, Főtiszteletű Vadászy Pál nyugalmazott esperest, a sajszentpéteri egyház 52 éven keresztül buzgó lelkipásztorát, aki nemcsak Egyházkerületünk tanácskozó asztalánál, mint püspökhelyettes, mint a zsinat, az Egyetemes Konvent tagja, a sárospataki főiskola legrégebb igazgató-tanácsosa, de mint számtalan bizottságunknak legszorgalmasabb, legbuzgóbb, legpontosabb és legszerényebb, érdemeivel, fáradozásaival soha nem dicsekedő tagja, sokszorosan kiérdemelte, hogy soha meg nem szünő hálánkat, elismerésünket, köszönetünket, az ő egyéniségéhez, munkálkodásához méltóan jegyzőkönyvünk lapjain megörökítsük és emlékét szívünkbe zárjuk.

A súlyos veszteség felett érzett mély fájdalommal emlékezem meg református egyházunk egyik lánglelkű nőapostolának, özv. Szilassy Aladárné, szül. Vizsolyi Máriának elhunytáról, ki bár ősi, római katolikus, mágnás családból származott, mihelyt alkalma volt megismerkedni vallásunk tanaival, teljes meggyőződésen átszűrődött hitből és férje, a legnemesebb lélek iránt érzett rajongó szeretetből, református hitünkre tért át és ezen időtől kezdve, egész életét társadalmi, közjótékonyági intézmények, mint a Lorántffy Zsuzsánna-Egyesület, Országos Prot. Nőszövetség, Bethesda, Mártha-Egyesület stb. létesítésének, felvirágoztatásának szentelte, ezzel magát a Lorántffy Zsuzsánnak és református egyházunk többi, legkimagaslóbb nőalakjaival egyenrangúvá tette. Meg nem szünő hálás kegyelettel fogjuk emlékét szivünkbe zárni és ott mindenkor megőrizni. — Talán szokatlanul fog hangzani e helyről, amikor a római katolikus egyház egyik főpapjának elhunytáról emlékezem meg, de szokatlan, sőt mondhatnám, hogy páratlan egyéniség volt az, aki körünkől eltávozott, Prohászka Ottokár Székesfehérvár nagynevű és nagylelkű püspöke személyében, ki a felekezetközi béke, az egymás megértés perszonifikációja volt, ki soha nem tekintette, hogy ki milyen templomban imádja Istenét, csak imádja és legyen kifogástalan jellemű és hű fia hazájának. Amikor a tisztelet, hála és elismerés örökzöldjét helyezem az oly korán elhunyt nagy férfiú emlékére, kérem a Mindenhatót, hogy állítson több, állítson sok Prohászka-kat e nemzet felekezetei vezetőinek élére, mert akkor nincs erő, mely képes lenne megbontani a felekezetek közötti békét és a történelmi egyházak olyan erős phalanxot fognának alkotni, melyen megtörnének a hitetlenség, vallástalanság, egyháziatlanság romboló hullámai.

Egyetemes egyházunk általánosan kifejezett óhajlásának kívánt egyetemes konventünk legutóbb tartott ülésén eleget tenni, amikor törvényhozó

zsinat tartása iránti előkészületek megtételét határozta el.

Híveink kezeiben van tehát letéve a lehetőség és alkalom, olyan törvényhozók választására, akik ismerve és átérezve egyházi életünk egész komplexumának szükségleteit, azokat tehetségek szerint, igyekezni fognak kielégíteni.

Adjon a Mindenható Egyházkerületünk választásra jogosított tagjainak bölcsességet, csak a közérdeket szolgáló elfogulatlanságot, hogy legjobb-jainak közül is a legjobbakat küldjék egyházi törvényhozásunk tanácskozó asztalához, hogy meggyógyítsák sebeinket, kielégítsék szükségleteinket és alkossanak ércbe véshető törvényeket, református egyházunk javára, boldogítására!

Egyetemes Konventünk tagjainak, Egyházkerületünk tiszttikarának, bizottságainak mandátuma a folyó évben lejárván, az új választások részint mai közgyűlésünk folyamán lesznek megejtendők, részint azok foganatosítása lesz elrendelendő.

Amidőn hálás köszönetet mondok e helyről a távozóknak egyenként és összeségökben azon bölcsességért, jóakaratért, buzgalomért, mellyel ezt a szent ügyet és elnöktársammal együtt, minket támogatni kegyesek voltak, legyen szabad azon reményemnek kifejezést adnom, hogy az újra megválasztandó régi tagok ugyanazon lelkesedéssel, kitartással, önzetlenséggel fogják munkálni anyaszentegyházunk érdekeit és bizalommal, szeretettel támogatni annak vezetőségét, az új tagok pedig a régiek példáját fogják követni és nyomdokaiban haladni, hogy őseink által megalapozott, vész és viharok között fenntartott anyaszentegyházunkat, nagyságban, hatalomban, duzzadó erőben adhassák át utódaiknak.

Ezen újjáalakulással kapcsolatban kell megemlékezni Egyházkerületünk egyik kitünősége, Puky Endre volt egyházmegyei gondnok lemondásáról, aki nem a Mindenható mindeneket bölcsen intéző akaratából, de saját elhatározásából, élet-

viszonyai megváltozása, magasabb elhivatása folytán, távozik az abaúji Egyházmegye gondnoki székéből, Egyházkerületünk tanácskozó asztalától.

Amikor hálás köszönetet mondok őmértóságának Egyházkerületünk nevében, Közgyűléseinkben évtizedek óta kifejtett nagyértékű munkálkodásáért, azon reményemnek adok kifejezést, hogy nagy tudását, széles látókörét, munkaerejét és képességét nem veszítjük el teljesen, de ezek értékesítését Egyházkerületünk bizalma a jövőben is lehetővé fogja tenni.

Talán nem fogok véteni a jóízlés ellen, ha dacára a közöttünk fennálló vérségi, rokonai és baráti összeköttetésnek, megemlékezem e helyen arról a két férfiúról, magyar református egyházunk, közelebbről pedig Egyházkerületünk két oszlopos tagjáról: Dókus Gyuláról, a sárospataki főiskola gondnokáról és Meczner Béláról, az alsózempléni egyházmegye gondnokáról, kik mindketten ez év folyamán töltötték be közhasznú szolgálatuk 40-ik évét, amely évfordulót az illető intézmények nagyérdemű vezetőikhez méltóan ünnepelték meg.

Én nem tudom, hogy e két férfiú közül, melyiknek nyújtsam a hála, az elismerés, a köszönet örökké zöld pálmaágának nagyobb, díszesebb példányát, csak azt tudom, hogy ők szívök vérével áldoztak a gondjaikra bízott szent ügy oltárán és nagyrészt az ő érdemök is, hogy mikor majd minden összeomlott körülöttünk, ez a két intézmény állott sziklaszilárdan és bár erősen csapkodták a megbomlott élet szennyos hullámai, azokból nem voltak képesek lemosni egyetlen porszemet sem. Hálatalt szívvel üdvözlöm jubiláló vezérférfiainkat Egyházkerületünk nevében is, kérve a Gondviselést, adjon éveket éveikhez, hogy testi, szellemi erejük teljében, legyenek vezetői, támogatói, őrtállói anyaszentegyházunknak és intézményei Veszta tüzének.

Nem akarok eleibe vágni a sárospataki tanítóképző-intézet átvételének előkészítésére kiküldött

Egyházkerületi Bizottság jelentésének, csak jelezni kívánom a magam részéről, hogy miután azon aggodalmak, melyek az átvételből származó anyagi áldozatok nagysága és híveink teherbíró képességének lecsökkenése tekintetében felmerültek, nem oszlottak el, nem szüntek meg, sőt a megélhetési viszonyok súlyosodása folytán, inkább talán még fokozódtak, aligha lesz elkerülhető, hogy végleges döntés előtt, a gyülekezetek hozzájárulása, valamely alkalmas formában, megszereztessek. A sárospataki főiskola internátusának kérdése, mely főiskolánkra nézve valósággal existenciális kérdéssé vált, egy hatalmas lépéssel jutott előbbre, amennyiben a Törvényhozás e célra 30.000 pengő kamatsegélyt szavazott meg s a kormány az idevonatkozó garanciális nyilatkozatot ki is állította.

Kizárólag híveink buzgóságától, áldozatkészségétől fog tehát függeni, egy oly intézmény létesítése, mely hivatva lesz főiskolánk fennmaradását, fejlődését örök időkre biztosítani. Én bízom benne, hogy nem leszünk méltatlanok elődeinkhez és dacára a nehéz életviszonyoknak, mindenki meg fogja hozni anyagi erejéhez mért áldozatát, forrón szeretett alma materünk oltárára.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Egyházkerületünk tagjai egy nagy családot alkotnak, melynek tagjai együtt örülnek az örvendőkkel és igaz szívvel osztják meg a sorstól kimért csapást, bánatot, fájdalmat. Ily fájó, soha nem gyógyuló sebet ejtett a Mindenható ember által fel nem ért bölcsessége, atyánk, Főpásztorunk lelkén, angyalai sorába emelvén magához nagyatyai szívének egy részét, büszkeségét, boldogságát, kis unokáját, családjának testben-lélekben hatalmasan fejlett sarját.

Amidón lelke vigasztalására, Egyházkerületünk, e nagy család, minden tagjának együttérzését, igaz részvétét tolmácsolom e helyről, kérem a Gondviselést, adjon neki testi, lelki erőt e súlyos csapás elviselésére.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Mondandóim végére értem és amidőn hálás köszönetet mondok szives türelmükért, Elnöksámmal együtt igaz tisztelettel, meleg szeretettel üdvözlöm Egyházkerületünk megjelent alkotó tagjait s az érdeklődőket, a mai napra összehívott közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

4. Elnökség felhívására a gyűlési tagok hivatalos névsora felolvastatván,

közgyűlés a megjelenteket igazolja; dr. Révész Kálmán püspök, Szent-Imrey Gyula, Zsóry György, Lukács Endre, Sütő Kálmán, Tóth István gyűlési tagoknak részint betegség, részint másnemű elfoglaltsággal igazolt elmaradását tudomásul veszi.

5. Olvastatott püspök úrnak az egyházkerület 1926. évi állapotáról nagy gonddal és körültekintéssel szerkesztett, egyházi és iskolai összes függő kérdéseinket felölelő következő jelentése :

Nyolcadik évi jelentésemet terjesztem a Főtiszteletű Közgyűlés elé. A hét szűk esztendőn tehát túl vagyunk, de a bő esztendők még nem akarnak jelentkezni.

Sok okom volt arra a reménységre, hogy ez alkalommal perfektuálhatjuk a sárospataki állami tanítóképzőintézet átvételét; a minisztériummal való tárgyalások kedvező eredménnyel folytak s egyszer csak holtpontra jutott az egész ügy. A pénzügyminisztérium a személyi kiadások 90%-ának folyósítását öt éven túl nem hajlandó biztosítani. Már pedig enélkül nem is gondolhatunk a tanítóképző átvételére és fentartására, mert ez a cardo rei. Ez év február 16-án 149 2927. számú felterjesztésben költségvetéssel és vagyonkimutatással indokoltam, kifejtettem a kultuszminiszter úr előtt, hogy

amikor az egyházkerület újabb 47.697. P. illetve 51.423. P. terhet vállal és ugyannyi terhet vesz le az állam vállairól 50 esztendőre, több áldozat vállalására képtelen, mert a 90%-os hozzájárulásnak megfelelő fedezetet előállítani nem képes. Más szavakkal úgy áll a dolog, hogy a 90%-os állami hozzájárulásnak 50 esztendőre való biztosítása ránk nézve a képezde átvételének *conditio sine qua non*-ja, úgy, hogy ha ez a biztosítás bármely okból megadható nem lesz, az egyházkerület, bár a legnagyobb sajnálattal, kénytelen lesz a képezde átvételéről lemondani.

Hasonló tartalmú felterjesztést intéztem a miniszterelnök és a pénzügyminiszter urakhoz is, de választ mind e mai napig egyik helyről sem kaptam. Itt azonban a hallgatás nem beleegyezést, hanem ellenkezőleg, tagadást jelent. Fájdalmasan esik ezt a tényt megállapítani akkor, midőn itt Miskolcon a szomszédunkban, épen most fog megnyílni az apácázárdával kapcsolatos róm. kath. tanítóképző.

Ezzel szemben örömmel jelentem, hogy a sárospataki főgimnázium internátusának felépülése az állam által adott 30.000 pengő annuitás által végre biztosítva van. Régi vágyunk és óhajításunk jutott ezáltal boldog teljesezésbe.

Általában az állami segítség, ha nem is háború előttihez képest valorizálva, (eddig átlagosan csak 67%-ig) de fokozatosan növekedik. A lelkészi korpótlék e hó elsejével 50%-es valorizációval folyósítva lett; az adósegély az előző évinél 100%-el nagyobb; templom, lelkészlak, iskolaépítésre és renoválásra, továbbá lelkészeknek rendkívüli segélyre a most zárult egyházi évben összesen 47.650 pengőt utalt ki a vallás- és közoktatásügyi miniszterium.

Mindez örvendetes haladás a közelmulthoz képest, de még nagyon messze vagyunk az 1848. XX. törvénycikken alapuló jogos igényeiknek teljes kielégítésétől. Római katolikus atyánkfiai azonban

már is megsokallották államsegélyünket, elővették régi bevált módszerüket, a régi országgyűléseken, ha a protestánsok 100 sérelmet panaszoltak fel, ők 200-zal állottak elő, most pedig statisztikával támogatva, azt allegálták, hogy Csonkamagyarországon a protestánsok aránylag több államsegélyt kapnak, mint a római katolikusok. „Mi nem feszítjük a hurt, — írja a hercegprimás 1926 október 23-án a kultuszminiszterhez, — igényeket nem támasztunk az állammal szemben. De ha mások (tudniillik mi protestánsok) már megkapják a támogatást, akkor kénytelenek vagyunk az egyenlő elbánást sürgetni.“

A Glattfelder csanádi püspök által készített munkálat falláciáit, hibáit és fogyatékoságait aztán egy hatalmas munkálatban mutatta ki a két protestáns egyház vezetősége. Ez a munkálat egyelőre csak a hivatalosok kezéhez küldetett meg, de megérdemli, hogy kinyomatva, mentől szélesebb elterjedést nyerjen főképp a képviselők és a felsőházi tagok között. Ebből a munkálatból aztán tisztán meg lehet látni a hazai római katolikus és protestáns egyházak anyagi helyzetének és állami ellátásának valódi képét.

A túl magas tanítói nyugdíjintézeti terhek azonban még mindig súlyosan nyomakodnak a fenn tartó egyházközségekre, sőt némelyeket csaknem a csőd szélére juttatták. Az egyetemes konvent már ismételten felterjesztéssel fordult a súlyos helyzet javítása végett a kormányhoz.

A felekezeti viszonyok a múlt év ősze óta elég jók; a tavalyi hírlapi erős hullámmás legalább is elült, amiben a kultuszminiszter által az egyházi lapok szerkesztőihez intézett intelemnek van fő érdeme.

Mindig nevezetes dátum marad 1927 január 29-ike, az országgyűlés két házának ünnepélyes megnyitása, hol református egyházunk felsőházi képviselőjében, a legnagyobb örömmel részt vehettem ugyan, de azóta súlyosbodott betegségem,

nagyon sok olyan gyűléstől vagy összejövételtől visszatartott, ahol kötelességem lett volna megjelenni.

Ilyen volt a tavaly szeptember 28-án Mohácson rendezett református emléknep, azután a Budapesten folyó évi május hó 21—22. napjain tartott református nagygyűlés. Mindkét alkalommal fényesen bebizonyította a magyar református egyház, hogy „van benne élni hit, jog és erő.” A kezdeményezésért és a rendezésért illesse minden köszönet és elismerés a Hit és Szolgálat mozgalmának vezető férfiai.

További hatalmas református fellendülésre fog alkalmat adni a Protestáns Világszövetség keleti ágának folyó évi szeptember hó 4. napjától Budapesten tartandó nagygyűlésre s az ezzel kapcsolatban ugyanott tervezett Országos Presbiteri Értekezlet.

Általában örömmel állapíthatjuk meg, hogy a belmisszió országos szervezése és a Kálvin Szövetség fáradozása nyomán úgy az egész országban, mint közelebről egyházkerületünkben, az egyháztársadalmi és hitéletben egyre örvedetesebb jelenségekkel találkozunk. Egy pár esztendő évtizedek mulasztásait hozhatja helyre, ha az ezt célzó munkálkodás helyes központi irányítást nyer és ha a világiak mindinkább beállanak a papok segítő társaiul a „hit és szolgálat” munkájában.

Nagyon sok és életbevágóan fontos teendő vár a jövő 1928. év május 8-án összeülendő új zsinatra, melyre a választásokat mostani gyűlésünkön fogjuk elrendelni. A megválasztott zsinati képviselők igazolása végett az őszi folyamán még kell egy közgyűlést tartanunk, amit tavaly elkerülhettünk, mert a sürgős ügyeket elintézte az 1926 november hó 16-án ülésezett intézőbizottság, melynek jegyzőkönyve természetesen ki lesz nyomtatva.

Az esperesi jelentések alapján a következőkben adhatok számot egyházkerületünk 1926. évi

anyagi állapotáról. (Az első oszlop az 1926., a második az 1925. évi eredmény):

Adakozás	1,232.859.374 K	1,296.027.498 K
Építkezés	5,282.892.223 K	3,760.052.206 K

Az adakozások összege valamivel kevesebb a tavalyinál, viszont az építkezéseké sokkal több.

Bevétel ---	17,467.501.590 K	12,551.977.649 K
Kiadás ---	16,882.601.755 K	11,895,582.944 K
Maradvány	634,899.835 K	656,394.705 K

Ez összegek a tavalyihoz képest örvendetes haladásról tesznek bizonysgot.

Népmozgalmi adatok a következők:

Lélekszám --- --- ---	191,410	185,717	+5693
Született --- --- ---	5,773	5,878	—105
Törvényes --- --- ---	5,437	5,171	—34
Törvénytelen --- --- ---	336	407	—71
Meghalt --- --- ---	3,088	3,645	—557
Tiszta házasság --- --- ---	1,227	1063	+164
Vegyes házasság --- --- ---	497	571	—74
Reverzális javunkra --- --- ---	253	228	+25
„ kárunkra --- --- ---	145	134	+11
Áttért hozzánk --- --- ---	141	128	+13
Kitért tőlünk --- --- ---	153	126	+27
Konfirmált --- --- ---	3,599	3,753	—154

A lélekszám örvendetesesen szaporodott, ha ugyan az egyes egyházakból beadott adatok pontosságához nem fér kétség. Feltűnő a tiszta házasság többlete (164), viszont a vegyes házasságok számának csökkenése (74). A vegyes házasságok arányszáma 28% a tavalyi 29-hez képest. A reverzálisoknál és az áttéréseknél még mindig nyereségünk van ugyan, de a másik fél erősen a sarkunkban van és ha nem vigyázunk, hamarosan elénkbe vág! Az urvacsorázók száma 301.956, de ez az adat tavalyról hiányzik.

Az egyházközségek vagyonállaga, pengő-értékben átszámítva 1926 december 31-én a következő:

Épületek	15,225.594	pengő	82	fillér
Földek	9,587.186	„	46	„
Ingóságok	1,378.476	„	64	„
Tőkéek és alapok	169.389	„	08	„
Alapítványok	56.096	„	81	„
Hasznos jogok	106.159	„	45	„
Összes vagyon	26,522.903	pengő	26	fillér
Teher	287.343	„	36	„
Tiszta vagyon	26,235.559	„	90	„

Az egyházmegyék, mint testületek összesen 30,191 pengő 80 fillér vagyonnal rendelkeznek.

Theológiai akadémiánknak és három főgimnáziumunknak most zárult iskolai évéről csakis az őszi közgyűlésre adhatok részletes jelentést, itt csak annyit említek meg, hogy az érettségi vizsgálatok mind három középiskolánkban meg voltak s az iskolai év minden nagyobb emoció nélkül telt el. A Batta István halálával igen nagy veszteség érte nemcsak a Főiskolát, de egész református tanügyünket, melyet már intéző-bizottságunk megörökített jegyzőkönyvében.

Két nagyérdemű világi vezérférfiúknak, Dókus Gyulának és Meczner Bélának 40 éves jubileumát bensőségteljes melegséggel ünnepelte főiskolánk, illetve az alsózempléni egyházmegye. Az ünnepelőkhöz magam is kész szívvel csatlakoztam. Érdeimeikről méltó megemlékezés történik jegyzőkönyvünknek lapjain.

Az egyes egyházközségeknek sok örömnapja volt ez évben is, melyeken, betegeskedésem miatt fájdalom, nem test, csak lélek szerint vehettem részt.

Örömmel jegyzem fel, hogy ifjú lelkészeink közül Filep Gusztáv theológiai, H. Kiss Géza bölcsészeti és Kiss Lajos államtudományi doktorátust szereztek; dr. Gulyás József főgimnáziumi tanár egyetemi magántanárságot nyert.

Irodalmi téren a sárospataki tanárok, Farkas István, Juhász László, Enyedy Andor, Forgács Gyula, H. Kiss Géza, Lengyel Gyula, László Sándor és Szigethy Ferenc lelkésztársak fejtettek ki intenzív munkálkodást. Mind több alkalom nyílik, hogy theológusaink külföldön folytathassák tanulmányaikat, tavaly két theológusunk volt külföldön, az idén még több lesz, amiben legfőbb érdemük van a most alapított állami ösztöndíjaknak.

Egy év óta súlyosbodó egészségi bajaim miatt, ha fél munkaerővel is, igyekeztem a püspöki hivatal ügyeit, titkárom készséges segítsége mellett, gyorsan és pontosan elintézni. Hivatali hátrálékot nem ösmerek. Kibocsátottam 21 körlevelet, iktatókönyvem 1320. számot tartalmaz, a hivatalos levelek száma 1197.

Végül megemlékezem egyházkerületünk halottairól. Kádár János és Ráczkevey Károly ny. lelkésztársaink megtalálták az örök nyugodalmat: Csorba Dezső csenyétei lelkész élte javakorában távozott el sorainkból, Novák Lajos Amerikába költözött lelkésztársunk az új világban sem szabadult meg régi betegségétől és ennek áldozata lett; Dr. Ferenczy Árpád, volt sárospataki jogtanár, kit nyugtalan lelke két világrészen át űzött és kergedett, egy ceyloni buddhista kolostorban végezte be hányatott életét. Legyen nyugodalmuk csendes!

Ezzel, Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, végére jutottam évi jelentésemnek, melynek fogyatékoságát és hiányait magam érzem a legjobban. Méltóztassanak mindezt a rám bocsátott csapásoknak és szenvedéseknek tulajdonítani. De örökké nem hágy el az Úr! Ajánlom magamat továbbra is eddig tapasztalt jóindulatukba.

Egyházkerületi közgyűlés püspök úrnak nyolcadik évi jelentését, — amely tömör vonásokban, tárgyilagos hűséggel, mesterien rajzolja meg egyházi életünk képét, amely egyszersmind a testi gyöngé-

ségek nyügeiből is oly jellegzetesen bontakoztatja ki püspök urunk törhetlen akaraterejét, mindenre kiterjedő figyelmeségét, csodálatos munkabírását és szellemi üdeségét, — mindezek élénk dokumentálása mellett hálás köszönettel fogadja; életére a nagy kegyelmű Istennek lelki testi áldásait azzal az imaszerű sóhajjal kívánja, hogy az üde lélekhez a porhüvely számára is adja meg a frissességet, jó egészséget és életfenntartó erőket!! Egyebekben a püspöki jelentéshez fűzötten a következőket határozza:

1. A sárospataki állami tanítóképző intézet visszaszerzése ügyében a püspök úr által tett intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul veszi s ezen eljárásai során tanúsított óvatos és céltudatos, előrelátó, bölcs ténykedéseit hálásan köszöni.

2. Nagy megnyugovással értesül a jelentésből arról, hogy a sárospataki főgimnázium internátusi államsegélye 35. éven át a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által kiszolgáltatandó 30 ezer pengő annuitási részlet alakjában immár törvényhozásilag biztosított.

3. Felkéri egyetemes Konventet, hogy írjon fel ismételten a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz a tanítói nyugdíj-járulékoknak a községek által történendő intézményes átvállalása érdekében.

4. Meleg szeretettel üdvözli egyházkerületi közgyűlés egyházkerületünk egyik kimagasló világi vezérférfiát, Dókus Gyula főiskolai világi gondnokot, abból az alkalmából, hogy több, mint 40 évre terjedő hűséges és önzetlen munkával koronázta meg főiskolai gondnokságát. Majdnem egy emberöltő változatos eseményein át forrt össze élete a főiskola és egyházkerületünk

jelenkori történetével; áldozatban, buzgóságban nem csak követendő példát mutatva, de a főiskola szeretetére másokat is megnyerve és buzdítva. Tartsa meg őt az isteni Gondviselés gondnoki tisztjében friss erőben, jó egészségben a főiskola 400-ados jubileumára!

5. Szeretettel tekint egyházkerületünk a másik nagy világi jubilánsra Meczner Bélára, az alsózemléni egyházmegyének 40 éves gondnokára. Férfi kora delén, szellemi és testi erőinek teljében hívta el őt a közbizalom a tekintélyes egyházmegye gondnoki székébe. Bölcs volt a vezérségben, utólérhetetlen egyházainak szeretetében, kimeríthetetlen a nagy eszményekért való lelkesedésében. Benne a hűség, jószág és igazság hatalmas támaszát találta meg, a tévedő pedig az elnéző, jó atyát, aki mindig a szívében át érezte szigorát. Aki ma is a hű kötelességteljesítés tiszteletre méltó mintaképe, legyen annak további életfolyása is áldott a nagy Isten dicsőségére!

6. Az egyházkerület kidőlt munkásainak, névszerint Kádár János, Ráczkevy Károly, Csorba Dezső és Novák Lajos lelkeseknek emlékét egyházkerületünk a kegyelet cyprus lombjával övezi, legyen mindnyájok hazatérése áldott, pihenjenek meg álomra hajtott fejeiken a főpásztor jutalmazó kezei!

5/a. Elnöklő főgondnok a gyűlést bevezető bejelentésének kiegészítéséül azon előterjesztést teszi, hogy egyházkerületi közgyűlés Püspök urunkat orvosai tanácsa alapján bizonytalan időre szabadságolja s a szabadság tartamára a reprezentatív teendőkkel Cziáky Endre rangidősebb esperest, a közigazgatási teendők végzésével pedig az E. T. I. t.-c. 184. §-a értelmében az egyházi főjegyzőt bízva meg.

Egyházkerületi közgyűlés az elnöki előterjesztést egész terjedelmében magáévá teszi és azt határozati erőre emeli, ugyanakkor a Püspök úrnak mielőbbi teljes felgyógyulását és megerősödését szíve mélyéből kívánja, hogy az egész egyházkerületet mielőbb boldogíthassa áldásos munkája!

6. Tárgyaltattak az elnökség következő előterjesztései:

1. Lord Rothermere üdvözlése és érdemeinek jegyzőkönyvünkben megörökítése.

2. Baldácsy Antal emlékének megörökítése jegyzőkönyvünk lapjain alapítványának ötvenéves évfordulója alkalmából.

3. A dunamelléki egyházkerület nagy főgondnoka, Darányi Ignác emlékének megörökítése jegyzőkönyvünkben, miután elnökségünk már tolmácsolta részvétét a dunamelléki egyházkerület előtt.

4. György Endre, volt egyházmegyei gondnok, zsinati és konventi képviselő emlékének megörökítése jegyzőkönyvünkben.

5. Vadászy Pál, volt püspökhelyettes és nyugalmazott esperes emlékének jegyzőkönyvi megörökítése.

6. A nagy asszony, özv. Szilassy Aladárné, szül: Vizsolyi Mária emlékének megörökítése.

7. Prohászka Ottokár, Székesfehérvár nagy püspöke emlékének jegyzőkönyvi megörökítése.

8. Dókus Gyula, a sárospataki főiskola gondnoka és Meczner Béla, az alsózempléni egyházmegye gondnoka érdemeinek jegyzőkönyvi méltatása szolgálatuk 40-ik évfordulója alkalmából.

9. Jegyzőkönyvi köszönet az egyházkerület azon tisztviselőinek és bizottsági tagjainak, kiknek megbízatása a folyó évben lejár.

10. A Budapesten tartott Országos Ref. Nagygyűlés méltatása.

11. A Budapesten szept. 4-én kezdődő Presbiteri Világszövetség gyűlésére az egyházkerület részéről képviselő kiküldése.

12. A Hit és Szolgálat Mozgalma által rendezett tanfolyamon kiképzett iratterjesztők és könyvárúsok ajánlása.

13. Az egyházkerületi Névtár új kiadásának elrendelése.

14. Püspök úr és családja iránt egyetlen fiú unokájának elvesztése alkalmából az egyházkerület részvétének kifejezése.

Részint az elnökségi előterjesztések folyamánként, részint a főgondnoki megnyitó beszéddel kapcsolatban s az arra történő utalással egyházkerületi közgyűlés a következő határozatokat hozza:

1. A Rothermere lord üdvözlése iránti elnökségi előterjesztést határtalan lelkesedéssel, a sejtéseiben és reményeiben anynyiszor csalódott magyar szív kitörő örömezésével fogadja, mert kinpadra vonzolt ügyünk hatalmas szószólójában a magyar igazság úttörő bajnokát látja, akinek szava, mint megdöbbenést keltő lélekharanghangja csendül a világba, hogy annak elaltatott lelkiismeretét felrázza. Egyházkerületi közgyűlésünk felkéri az Elnökséget, hogy Ó-Lordságának megfelelő formában hozza tudomására el nem muló hálánkat, forró köszönetünket és tolmácsolja mély tiszteletből fakadó üdvözetünket.

2. A báró Baldácsy-alap fennállásának 50 éves évfordulóját egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is felhasználja arra, hogy a nagy alapító iránti kegyeletének soha ki nem alvó mécsesébe a hála és emlékezet friss olaját töltse, mert a kegyes alapító sok gyöngye kis egyház fennmaradását tette lehetővé és sok fájó sebet

kötözött be. Munkásan hat közöttünk nagy lelke és áldásban él emlékezete.

3. Mint virággal és gyümölcsessel gazdagon megáldott halomnál, úgy áll meg egyházkerületünk a boldog emlékű Darányi Ignác sírjánál. Porló szívéből kihajt a rózsza, találkoztát adnak ott egymásnak a hegyvidék, a róna, mert nem volt szív az újabb időben, amely e kettőt együtt oly igazán és annyi öntudattal szerette volna. Anyaszentegyház és haza mennek oda kézfogóra, hogy a nagy magyar és nagy református iránt háláját és kegyeletét egyházi és közéleti áldásos munkásságáért mindakettő lerója. Áldja meg azt a porló szívet a szívek Alkotója! Egyházkerületünk hálásan köszöni főgondnok úrnak, hogy bensőséges részvétét nyilvánította a koronáját vesztett dunamelléki egyházkerületnek és hogy a nagy halottat az egyházkerület képviselőjében utolsó útjára elkísérte.

4. A szűkebb hazájából számkivetett b. e. György Endre emlékezetét kegyelettel felújítja. Korábbi munkatere, hol mélyen érző szívének és fényes elméjének áldásos gazdagságát éreztette, élete hanyatló szakában elzárattott előle, de nyitva volt számára a világ, hogy vesztett kincseiért, a máramaros-ugocsai egyházmegyéért és a máramarosszigeti főiskoláért a lelkeket hevülse. Akit hanyatló erővel is vitt idegenbe a magyar föld szeretete, legyen annak síri álma édes és legyen áldott emlékezete!

5. A b. e. Vadász Pál frissen hantolt sírja mellett Isten iránti hálával borúl le az egyházkerület, hogy ennek a szeretetben gazdag szívnek, ennek a sokoldalú léleknek gazdag áldásaiban bő osztályrésze

lehetett. Nem volt olyan munkatere egyházi és közéletünknek, amelynek ő idejéből, erejéből, soha lankadást nem ismerő buzgóságából mértéken felül ne áldozott volna s nem volt még oly kis cselekvése sem, amelynek ne az önzetlenség lett volna a rúgója.

Egyházkerületünk ennek a léleknek áldó hatásait közvetlen közelből is érezte, amikor több ízben, mint az egyházkerület püspökhelyettese erőit és tehetségeit egyenesen egyházkerületünknek szentelte.

Most, mint az Úr felkentje jutott az ő Főpásztorra közelébe, hogy földön megszakadt életét és örömét vele élje. Áldó emlékezéssel szelíd érzéseink ölelik frissen hantolt sírját és bensőséges részvétünk itt maradt kedveseit.

6. Néhai Özv. Szilassy Aladárné, szül. Vizsolyi Mária emlékét is azok sorába iktatja jegyzőkönyvében, akiről a jótettek angyala már földi tartózkodásuk idején sokat jegyzett fel a mennyégben. Az új idők református Nagyasszonya volt ő; hite a virágon ragyogó harmatcsepp, szeretete egész gyümölcsösökert. Áldjuk az Istent, ki így felruházta szépségekkel benne a női lelket. Nevét és emlékét híven őrizze meg a kegyelet!

7. Meggyőződéssel és hittel vallja egyházkerületünk, hogy a néhai Prohászka Ottokár székesfehérvári róm. kath. püspök fényes elméje, határtalan tudása, lángoló szíve, magyar hite, nem az a méretű volt, hogy az beleférne pusztán egy hitfelekezet keretébe. Szelleme ezeket a szűkre szabott, határolt korlátokat átlépte s jellegzetesen domborodott ki úgy magyarsága, mint általános emberi jelleme. Az Úr Jézus evangélioma lelkét még a rideg dogmák for-

malizmussában is úgy megvilágosította, hogy ehez a lélekhez minden a Krisztusban igazán hívőnek méltán lehet joga. Ezen a jogon jegyezzük fel nevét és emlékét ezekre a lapokra.

8. A 40 éves közhasznú munkásságukat jubiláló Dókus Gyula főiskolai gondnok és Meczner Béla alsózempléni egyházmegyei gondnok érdemei a püspöki jelentéssel kapcsolatban találtak már ugyan méltatásra, azonban egyházkerületi közgyűlésünk ezúttal is meghajtja e nagy világi Vezérférfiak előtt elismerése és hálája zászlaját, kérvén a gondviselő Istent, hogy tegye hosszúvá s közegyházunkra nézve továbbra is áldottá mindakettőjük munkásságát!

9. Az egyházkerület lemondott tisztikarának és bizottságainak a 10 éves ciklus alatt, nehéz időkbén történt helytállásukért és érdemes munkásságukért kifejezett elnöki köszönetet közgyűlésünk a maga részéről is megújítja és annak jegyzőkönyvbe iktatását elrendeli.

10. A Budapesten megtartott országos ref. nagygyűlést, azon a magyar reformátusok megmozdulását örömmel üdvözli, abban az öntudatosságában növekvő erőteljesebb ref. szellem megnyilatkozását látja, melynek kétségtelenül megterem a maga áldásos gyümölcse az anyaszentegyház számára. Ezért a nagygyűlés rendezőit, a Hit és Szolgálat mozgalmanak vezetőit meleg elismeréssel köszönti.

11. A Presbiteri Világszövetségnek szeptember havában Budapesten tartandó ülésére az egyházkerület képviselőjében dr. Puky Endrét küldi ki, e megbízás elfogadására őt felkéri, egyidejűleg az egyházkerület képviselőjéről a rendező-bizottságot értesíti.

12. A Hit és Szolgálat Mozgalma által rendezett országos református biblia és iratterjesztő tanfolyamon kiképzett kolportőröket a püspöki hivatal által kibocsátandó körlevélben a lelkipásztorok és gyülekezetek meleg támogatásába ajánlja.

13. Az utolsó példányig elfogyott egyházkerületi „Névtár“ kiadását elhatározza, annak szerkesztésével Illyés Bertalan püspöki titkárt megbízza, a kiadás körüli intézkedések foganatosításával pedig az egyházkerületi elnökséget felhatalmazza.

14. Mély megilletődéssel értesül egyházkerületi közgyűlésünk a püspök urat és családját ért ama súlyos veszteségről, mely tiszta örömeiknek és jogos reményeiknek egész kincses házát szakasztotta alá az éptestü, szép fejlődésü, nagy lelki ígéretekre jogosító fiú-unoka korai lehervadásával. Az egész egyházkerület vállalja a közösséget a legmelegebb részvétben, mellyel fordul püspök urunk és családjá felé, fájó szívükre Istennek gyógyító balzsamát kívánva és áldást a messze idegenben nyugvó kis fiú szétomló porára.

15. Világi elnökének a lelkeszi nyugdíjintézetre vonatkozó, minden irányban megnyugtató felvilágosításait, mint a legilletékesebb helyről nyert tájékoztató ismertetést, hálás köszönettel fogadja s annak hatása alatt Cziáky Endre püspökhelyettes, mint az abauji egyházmegye esperese, az e tárgyú abauji felterjesztést a tárgysorozatról visszavonja.

7. Olvastatott Dr. Kérészy Barna egyh.-ker. főügyésznek a püspöki javadalmazásra adott tiszadobi földbirtok bérletének átruházásáról és az Orsz. Földbirtokrendező Bíróság által egyházkerületünknek juttatott, ugyancsak püspöki javadalmul szolgáló Értény

községi (Tolna vm.) 200 kat. hold bérbeadásáról szóló jelentése.

Egyházkerületi közgyűlésünk mind a két jelentést jóváhagyólag veszi tudomásul s a beterjesztett „Megállapodás,“ illetőleg „Haszonbéri szerződés“ aláírására az egyházkerületi elnökséget felhatalmazza; egyzersmind a főügyész úrnak köszönetét fejezi ki azért a buzgó tevékenységeért, fáradozásáért, melyet az újabban kapott földbirtok kieszközlése érdekében kifejtett.

Hálás köszönetét fejezi ki egyházkerületünk az Orsz. Földbirtokrendező Biróságnak, főként annak kiváló elnökének: Dr. Tóth János ónagyméltóságának azért a lekötelező jóindulatáért, mellyel egyházkerületünk kérésének teljesítését előmozdítani kegyes volt.

8. Az erdélyi egyházkerület igazgató-tanácsa a főtiszt. Püspök úrhoz intézett átiratában közli, hogy mély megilletődéssel fogadta egyházkerületünknek a boldog emlékezetű Nagy Károly volt erdélyi püspök elhunytá fölött kifejezett részvétét s testvéries együttérzését, amelyekért egyházkerületünknek hálás köszönetét nyilvánítja.

Tudomásul szolgál.

9. Dr. Makkai Sándor, az erdélyi ref. egyházkerület püspöke közli, hogy püspökké szentelése ünnepén a főtiszt. Püspök úr részéről kifejezett kitüntető megemlékezést és szíves üdvözlést mély hálával vette s ezért őszinte szívvvel mond köszönetet.

Tudomásul szolgál.

10. Dr. Ravasz László, dunamelléki ref. püspök, a főtiszt. Püspök úrhoz intézett átiratában úgy a maga, mint egyházkerülete nevében hálás köszönetét nyilvánítja.

nítja a Darányi Ignác volt dunamelléki egyházkerületi főgondnok elhunytá fölött kifejezett részvétnyilvánításért.

Tudomásul szolgál.

11. Olvastatott dr. Puky Endrének, az abaúji egyházmegye volt gondnokának a főt. egyházkerületi közgyűléshez intézett levele, melyben arra való utalással, hogy lakóhelyét a fővárosba kellett áthelyeznie s ez által elcsatoltatott az egyházkerület társadalmából, bejelenti az abaúji egyházmegyében viselt gondnoki tisztségéről történt lemondását, minek folytán megszűnven alkotó tagja lenni az egyházkerületi közgyűlésnek, megszűntek reá nézve az erre alapított tisztségek, így megszűnt tagja lenni a sárospataki főiskola igazgató-tanácsának és egyetemes konventnek. Ez a beállott új helyzet hálára indítja őt, amelyből folyólag köszönetet mond az iránta mindig tanúsított jóakaratért, egyházi téren kifejtett szerény munkássága értékeléséért egyházkerületi közgyűlésünknek; a ref. egyház magasztos hivatásához, mely különösképen egybe van forrva magyar hazánk megerősítésének és nagysága visszaszerzésének ragyogó eszményeivel, Istennek különös áldását kéri egyházkerületünk minden gyülekezetére és hivatalosára, magát egyházkerületünk szíves hajlamaiba ajánlva.

Egyházkerületi közgyűlés mély sajnálattal veszi tudomásul, hogy dr. Puky Endre megvált az abaúji egyházmegye gondnoki tisztségétől, amelyet pedig annyi tudással, rátermettséggel, bölcs munkával, igazságérzettel és meleg szeretettel töltött be. A nyilvánosság előtt, mint tiszta tükör állt feddhetetlensége, egyházi tisztségeiben széles körre terjedő, apró részletekbe is elmerülő nemes érdeklődése, egyházkerületi gyűléseinken biztos judiciuma, meggyőző okfejtése, ragyogó érvelése s közegyházunknak, közelebbről egyházkerüle-

tünknek mindezeknél fogva nagy volna a vesztesége, ha nem volna abban a tudatban, hogy a dr. Puky Endre fényes elméje, lángoló buzgalma, erős hite az a mozgó, élő tőke, amely egyházkerületünk számára a távolból is meghozhatja gyümölcsöző kamatait. Ennek eleven tudatában a dr. Puky Endre közegyházi közhasznú munkásságát a jövőhöz fűződő bizalommal hálásan elismeri, szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg méltányolja s Istennek áldását és meg nem fogyatkozó gazdag kegyelmét kéri úgy Óreá, mint szeretett családjára.

12. Olvastatott a sárospataki ref. főiskola igazgatótanácsának Miskolcon, f. évi július hó 11-én a főgimnáziumi és theológiai internátusok építése tárgyában tartott előkészítő tanácskozás folyamán felvett, megerősítés céljából beterjesztett azon határozata, mely szerint az ig.-tanács a gazdasági választmány és a theol. kar véleményének meghallgatása után kimondta, hogy a főgimnáziumi internátusi kölcsön felvételéhez szükséges, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr által kiállítandó garanciális okmány kiállításánál egyházkerületi elnökség kéressék fel oly közbelépésre, mely mellett a pénzügyminiszter úr elhárítaná a kölcsön felvétele útjából a ma elkerülhetetlenül jelentkező nehézségeket; javasolja, hogy a theol. internátus helyéül is az úgynevezett gymn. internátusi belsőséget jelölje ki, a terv és költségvetés elkészíttetésére maga részéről is hívassa fel a főiskola gazdasági választmányát; a mintegy 130—150 ezer pengőbe kerülő theol. internátus költségeinek előteremtése tekintetében kérje ki az egyházmegyék véleményét s ennek előkészítése céljából közös értekezlet tartásra hívja fel az öt egyházmegye esperesét, hogy terveiket és javaslataikat egységes megállapodással vigyék egyházmegyéik elé.

Egyházkerületi közgyűlés ig.-tanács határozatát megerősítve, a gimnáziumi in-

ternátusi segéllyel kapcsolatos kölcsön és garanciális okmány megszerzése körül célszerűnek mutatkozó eljárásra egyházkerületi elnökséget felkéri, szükség esetén az érdekelt többi egyházkerülettel karöltve foganasítandó közös eljárást is az elnökség szives figyelmébe ajánlva; a theol. internátus helyéül is az internátusi belsőséget jelöli ki, az építési terv és költségvetés elkészítésére a gazdasági választmányt felhívja, a theol. internátus építési költségeinek előteremtése kérdésében az egyházmegyék véleményét meghallgatni kívánja s az espereseket felhívja, hogy tartsanak közös értekezletet s egyházmegyéik elé terjesszék onnan közös megállapításaikat, előterjesztéseiket.

Végül egyházkerületi közgyűlés világosan felhatalmazza az elnökséget, hogy a sárospataki ref. gimnázium részére 330.000 pengőt, vagy ennek megfelelő dollár. vagy angol font értéket községi kölcsönkötvényekben 25 évi törlesztésre felvegyen, annak feltételeit a kölcsönnyújtó bankkal kötelezőleg megállapíthassa, az állam által pengőértékben garantált évjáradék tekintetében az esetleges árfolyam-differencia tekintetében az egyházkerületet, illetve a sárospataki ref. főiskolát kötelező nyilatkozatot tehessen.

13. Sütő Kálmán tiszalúczy lelkész az alsózempléni egyházmegye espereséhez intézett beadványában bejelenti, hogy egyházi tisztségeiről s így egyházkerületünket érintőleg az egyházkerületi tanácsbíróságról s a zsinati rendes tagságról lemond.

Közgyűlésünk Sütő Kálmánnak az egyházkerületi tanácsbíróságról s zsinati rendes tagságról szóló lemondását elfo-

gadja s nevezettnek e tisztségekben kifejtett ügybuzgóságáért köszönetét nyilvánítja. E lemondás folytán megüresedett helyek betöltéséről más jkvi. határozattal intézkedik.

14. Az egyetemes konvent f. évi május hó 4—6. napjain Budapesten tartott üléséből 187. jkvi. számú határozatával tudatja, hogy a magyarországi református egyháznak Budapestre, 1917. október 22-re összehívott és ugyanakkor megnyílt országos zsinatának mandátuma 1927. évi október 21-én lejár, felhívja azért az egyházkerületeket a zsinati rendes és póttagok megválasztása iránti intézkedésre oly módon, hogy a választás és az egyházkerületek részéről való igazolás 1927. december 31.-ig megtörténjék. A zsinat helyéül Budapestet, tárgyaiul pedig egyházi törvényeink revízióját, közelebbről a lelkészválasztási és egyházfegyelmi ügy szabályozását s a katonai lelkészet ügyének rendezését, a lelkészek nyugdíjügyét és általában a zsinat intézkedési körébe tartozó ügyeket jelöli meg.

Közgyűlésünk felhívja egyházközségeink presbitériumait, hogy az E. T. I. t.-c. 82. és 83. §-aiban megszabott módon ejtsék meg a választást 7 lelkészi s 7 világi rendes s ugyanannyi zsinati póttagságra, továbbá egy főiskolai tanári rendes, egy középiskolai tanári rendes s egyházkerületi tanítói rendes s ugyanannyi zsinati póttagságra. Mindeme választások egy szavazatlapra jegyzendőek fel. A lelkész, gondnok s két presbiter által aláírt, valamint az egyházközség, vagy a lelkészi hivatal pecsétjével ellátott szavazatlapok zárt borítékban „zsinati szavazatlap“ jelzéssel f. évi augusztus 20.-ig küldendőek be a püspöki hivatalhoz.

Közgyűlésünk felkéri elnökségét az esetleg szükségessé válható pótszavazás elrendelésére.

15. Elnökség bejelenti, hogy az egyházkerületi tisztviselőknek s intézeti képviselőknek mandátuma a f. évben lejár, felhívja azért közgyűlésünket a betöltés iránti intézkedések megtételére.

Közgyűlésünk Janka Károly lelkészi főjegyzőnek a tisztikar nevében kifejezett köszönő szavai után, elismerését s hálás köszönetét nyilvánítva a tisztikarnak ügybuzgó s fáradságos munkásságáért, felhívja egyházközségeink presbitériumait, hogy egy egyházkerületi lelkészi és egy világi főjegyzői-, 2 lelkészi- s 2 világi aljegyzői-, 5 lelkészi s 5 világi tanácsbírói állásra, a sárospataki theol. akadémia, a sárospataki főgimnázium, a miskolci reál-gimnázium s a miskolci leánygimnázium 1—1 képviselőjére s két egyházkerületi tanítói képviselőre ejtsék meg a választást. Mindegyik választás egy szavazatlagra jegyzendő fel. A szavazatlapok zárt borítékban „kerületi szavazatlap“ jelzéssel f. évi augusztus 20-ig küldendő be a püspöki hivatalhoz.

Közgyűlésünk felkéri elnökségét, hogy az esetleg szükségessé válható pótszavazást annak idején elrendelni kegyeskedjék.

16. Elnökség bejelenti, hogy az egyházkerületi bizottságok mandátuma a folyó évben lejár, felhívja azért a közgyűlést azoknak újjáalakítására.

Közgyűlésünk az egyes bizottságokat a következőképen alakítja meg.

Egyházkerületi intéző-bizottság. Elnökök: Dr. Révész Kálmán, Dókus Ernő. Tagok: Cziáky Endre, Farkas István, Elek József, Janka Károly, Kovács István, Dókus Gyula, Meczner Béla, báró Ragályi-Balassa Ferenc, dr. Kérészy Barna.

Theologiai magántanárképesítő-bizottság. Elnökök: Dr. Révész Kálmán, Dókus Ernő. Tagok: Hallgató János, Juhász László, dr. Filep Gusztáv.

Lelkészképesítő-bizottság. Elnökök: Dr. Révész Kálmán, Dókus Ernő. Tagok: Cziáky Endre, Janka Károly, Bernáth Aladár, Farkas Géza.

Egyházkerületi számvevőszék. Elnök: Dókus Ernő. Rendes tagok: Fodor György, Zsóry György. Póttagok: Bárczay László, dr. Kovács Kálmán.

Egyházkerületi pénzügyi választmány. Elnök: Dr. Révész Kálmán. Alelnök: Farkas István. Tagok: Csorba György, dr. gróf Haller József, dr. Kérészy Barna, dr. Molnár Gyula, dr. Regéczy József.

Egyházkerületi középiskolai tanügyi-bizottság. Elnökök: Dr. Révész Kálmán, Dókus Ernő. Tagok: Cziáky Endre, Juhász László, Farkas István, dr. gróf Haller József, báró Ragályi-Balassa Ferenc, Zsóry György. Előadó: Domby László.

Egyházkerületi nyugdíj-bizottság. Elnök: Dr. Révész Kálmán. Tagok: Enyedy Andor, Farkas István, dr. Kérészy Barna, dr. Regéczy József.

Szavazatbontó-bizottság. Elnökök: Dr. Révész Kálmán, Dókus Ernő. Tagok: Farkas István, Domby László, dr. Molnár Gyula, dr. Kérészy Barna, dr. Regéczy József, dr. Horváth Zoltán.

Képezde átvételi-bizottság. Elnökök: Janka Károly, Farkas Géza. Tagok: Farkas István, Juhász László, báró Bottlik István, Bernáth Aladár, dr. Trócsányi József, Marton János, mint biz. jegyző.

17. Az egyetemes konvent i. évi május hó 4—6. napjain Budapesten tartott üléséből 25. jkvi. számú ha-

tározatával felhívja az egyházkerületi közgyűléseket, hogy az egyetemes konvent 1928. január 1-től 1930. december 31-ig terjedő ciklusára a konventi rendes és póttagokat még a folyó 1927. évben válasszák meg és a választás eredményét a konvent elnökségénél 1927. dec. 31-ig jelentsék be.

Közgyűlésünk az 1928. január 1-től dec. 31-ig terjedő ciklusra konventi rendes tagokul lelkészi részről: Cziáky Endrét és Janka Károlyt, világi részről Meczner Bélát és Dókus Gyulát; póttagokul lelkészi részről: Juhász Lászlót és Farkas Istvánt, világi részről: dr. Puky Endrét és Bernáth Aladárt választja meg s e választásról az egyetemes konvent elnökségét értesíti.

18. A báró Baldácsi-alapítvány igazgatósága folyó évi május 6. napján Budapesten tartott üléséből XI. jkvi. számú határozatával fölkeri az egyházkerületet, hogy mivel a közgyűlési meghatalmazottjaik megbízatása részben lejárt, részben pedig a folyó év végével le fog járni, meghatalmazottjaikat az 1928—1930 évekre még ez év folyamán válasszák meg s a választás eredményét az alapítványi igazgatósággal közölik.

Közgyűlésünk a báró Baldácsy-alapítványi bizottságba az 1928—1930. évekre rendes tagokul: dr. Révész Kálmán püspököt és Dókus Ernő főgondnokot, póttagokul: Janka Károlyt és báró Ragályi-Balassa Ferencet választja meg s erről az alapítvány igazgatóságát értesíti.

19. Számvevőszék beterjeszti az 1927. évi február hó 22-én és 23-án Miskolcon tartott gyűlésének jegyzőkönyvét a következőkben:

SZÁMVEVŐSZÉKI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett a tiszáninneri ref. egyházkerület számvevőszéke és pénzügyi-választmánya részéről 1927. évi febr. hó 22-én és 23-án Miskolcon tartott számvevőszéki ülésről.

Jelen vannak: a számvevőszék részéről Dókus Ernő egyh.-ker. főgondnok, számvevőszéki elnök és Fodor György számvevőszéki tag; a pénzügyi választmány részéről: Dr. Révész Kálmán püspök-elnök, Dr. Kérészy Barna és Dr. Molnár Gyula pénzügyi-választmányi tagok és Dr. Regéczy József egyh.-ker. pénztárnok, úgysis, mint jegyzőkönyvvezető.

Dókus Ernő számvevőszéki elnök 1927 febr. hó 22-én d. u. 3 órakor az ülést megnyitván, üdvözlővén a megjelent tagokat, felhívja Dr. Regéczy József pénztárnokot a számadások előterjesztésére.

Dr. Regéczy József előterjeszti az 1926. évi számadásokat, tökekönyveket, leltárat, kötvényeket és a bevételeket és kiadásokat igazoló okmányokat, amelyeknek tüzetes megvizsgálása a következő sorrendben történt:

I. Közigazgatási pénztár.

<i>Bevétel.</i>		Előirányzat:	Eredmény:
1. Múlt évi maradvány	169,860.336	169,860.336
2. Államsegély	236,860.000	345,542.000
3. „	4,500.000	6,000.000
4. Kamatokból	16,000.000	26,955.687
5. Egyházmegyék:			
a) tűzbiztosításért	96,757.800	96,757.869
b) közig.-tárra	—	2,884.979
c) kerületi jkv.-ért	14,000.000	4,557.000
d) közhirdetésből	700.000	2,277.474
e) paróchiális könyvtárra	—	36,890.000
f) bírságpénz	—	400.000
g) konventi jkv.-ért	—	8,520.000
6. Br. Baldácsy-alap jövedelméből		210,000.000	165,000.000
7. Középisk. tanulók középiskolai előadóknak	18,000.000	11,778.000
8. 1% egyházaktól 1926. évre	7.918	5.350
„ „ 1925. „	3.033	550

	Előirányzat:	Eredmény:
1% egyházaktól 1924. „ ---	2.978	450
„ „ 1923. „ ---	700	270
9. Zsoltárjutalék --- --- --- ---	18,000.000	19,024.892
10. Vegyes .. --- --- --- ---	1,000.000	13,940.358
11. Kultúr adó --- --- --- ---	—	75,388.884
12. Missziói segély --- --- --- ---	—	6,000.000
13. Visszafizetett tőke --- --- --- ---	—	154,006.999
14. Kezelésre beadott tőke --- --- --- ---	—	154,006.999
15. Portó váltság --- --- --- ---	—	28,000.000
16. Nyugdíjpótló segély --- --- --- ---	—	67,830.000
17. Püspöki özv.-alap betétkönyvről --- --- --- ---	—	48,505.400
18. Óraadó hitoktatók óradíja --- --- --- ---	—	141,000.000
Összes bevétel	—	1.458,520.351

Kiadás.

1. Kezelt tőkék kamatja --- --- --- ---	10,000.000	4,502.334
2. Pesti m. keresk. banknak törlesztés --- --- --- ---	5.772	5.772
3. Segélyek:		
a) egyházmegyéknek 1925-re pótlék --- --- --- ---	30,000.000	30,000.000
b) egyházmegyéknek 1926-ra pótlék --- --- --- ---	60,000.000	60,000.000
c) esperesek tiszteletdíja --- --- --- ---	10,000.000	25,000.000
d) egyházmegyéknek 1925. évi Br. Baldácsy jövedelméből --- --- --- ---	40,000.000	40,000.000
e) egyházmegyéknek 1926. évi Br. Baldácsy jövedelméből --- --- --- ---	100,000.000	35,000.000
f) theol. tanároknak --- --- --- ---	4,500.000	6,000.000
g) Baldácsy-alap tartalékra --- --- --- ---	49,000.000	—
h) leányiskolának 1925. évre --- --- --- ---	17,000.000	17,000.000
i) „ 1926. évre --- --- --- ---	17,000.000	—
k) Sárospataki Ref. Lapoknak --- --- --- ---	3,000.000	3,000.000
l) egri lelkésznek --- --- --- ---	6,000.000	6,000.000
4. Közigazgatási tisztviselőknél:		
a) püspöknek --- --- --- ---	1,800.000	12,000.000
b) püspöknek Br. Baldácsy jövedelméből --- --- --- ---	63,000.000	49,500.000
c) püspöki titkárnak --- --- --- ---	22,000.000	20,000.000

	Előirányzat:	Eredmény:
d) püspöki titkárnak lakbér ...	—	3,076.000
e) főügyésznek ...	2,000.000	2,000.000
f) alügyészek ...	100.000	100.000
g) pénztárnoknak ...	24,000.000	24,000.000
h) lelkeszi főjegyzőnek ...	1,000.000	1,000.000
i) világi főjegyzőnek ...	100.000	100.000
k) aljegyzőknek ...	400.000	200.000
l) „ 1925. évről ...	400.000	200.000
m) levéltárnoknak ...	100.000	—
n) „ 1925. évről ...	100.000	—
ó) középisk. előadóknak ...	13,000.000	10,500.000
p) „ „ 1925. évről ...	1,250.000	1,500.000
r) népiskolai előadónak ...	250.000	—
s) „ „ 1925. évről ...	250.000	—
5. Napidíjak és útiköltségek ...	15,000.000	10,221.800
6. Konventi költségek ...	9,000.000	6,736.000
7. Egyetemes tanügyi bizottsági költségek ...	6,000.000	5,009,020
8. Prot. Irod. Társaság tagdíja ...	170.000	170.000
9. Közhirdetésből:		
a) egy alsóborsodi egyháznak	15.096	15.096
b) egy alsözempléni „	792.882	792.882
c) egy felsőborsodi „	700.000	—
10. Püspöki iroda:		
a) fűtés, világítás 1925. és 1926. évre ...	3,000.000	3,000.000
b) telephon ...	1,920.000	1,830.000
c) postafiók ...	300.000	300.000
d) nyomtatványok ...	1,500.000	2,061.600
e) hivatalos levelekre bélyeg ...	2,000.000	2,350.000
11. Pénztárnok irodai átalánya ...	400.000	400.000
12. Püspöki és pénztári szolga bére	2,400.000	2,400.000
13. Fonciérnek tűzbiztosításért ...	75,991.000	75,991.000
14. Zsinati költség ..	100,000.000	115,506.400
15. 1 ^o / _o Földhitelintézetnek ...	7.918	7.918
16. Kerületi jkvek nyomtatása ...	14,000.000	12,546.100
17. Pénztári hivatal fűtésére ..	900.000	1,040.000

	Előirányzat:	Eredmény:
18. Zsoldos-árváknak --- --- ---	3,400.000	3,400.000
19. Fiú-Kálvineumnak --- --- ---	100.000	100.000
20. Leány-Kálvineumnak --- --- ---	100.000	100.000
21. Vegyes --- --- --- --- ---	3.000.000	2,191.412
22. Schweitzi segélyből --- --- ---	47,683.044	5,903.200
23. Kálvin János házára gyűlt összeg --- --- --- --- ---	5,474.323	5,474.323
24. Kultúradó --- --- --- ---	28,540.140	103,929.024
25. Kezelt tőkéből vissza --- ---	—	220
26. Kölcsön adatott --- --- --- ---	—	425,000.000
27. Konventi jegyzőkönyvért ---	—	10,485.000
28. Paróchiális könyvtárra --- ---	—	36,890.000
29. Missiói segély --- --- --- ---	—	4,000.000
30. Nyugdíjsegély --- --- --- ---	—	67,830.000
31. Portóváltás --- --- --- ---	—	26,685.000
32. Óraadó hitoktatók óradíja ---	—	14,100.000
33. Országos tanáregyleti közgyű- lésre --- --- --- --- ---	—	10,000.000
34. Kiss István s.-lelkésznek lakbér- segély --- --- --- --- ---	—	450.000
35. Magyar Ref. Diákok „Soli Dei Gloria“-Egyesületének --- ---	—	1,000.000
36. Rovatos-ívekért --- --- --- ---	—	1,220.000
Összes kiadás --- ---	—	1.309,360.101

A tár állása.

1. Kint lévő tőke ---	545,174.042 K
2. Kamathátrálék ---	36,887.121 „
3. Pénztári maradv. ---	149,160.250 „
Összesen ---	731,221.413 K
Terheli ezt:	
kezelt tőke --- ---	235,572.625
törleszt. kölcsön ---	46.811
Br. Baldácsyból bent	
lévő --- --- ---	80,500.000
Schweitzi segélyből	
bent lévő --- ---	41,779.844
Missiói segélyből bent	
lévő --- --- ---	2,000.000

	Előirányzat:	Eredmény:
Leányiskola 1926. évi segélye... ..	17,000.000	374,899.280 K
Tisztán 1927 dec. 31.		356,322.133 K = 28505 P 77 f
1925 dec. 31-én volt		236,243.270 „
Szaporodás ...		120,078.853 K

Ezen tárra vonatkozólag a következő határozat hozott:

Pénztárnok jelentése szerint a főiskolai pénztár az egyh.-ker. pénztárból kapott pénzekekről rendesen nem küld nyugtát, ami miatt pénztárnok a főiskola részére küldött pénz legtöbbjénél csak a posta-takarékpénztári számla-kivonattal igazolhatta a kiadást.

Felkéri számvevőszék egyh.-ker. közgyűlést, utasítsa a főiskolai pénztárt, hogy az egyh.-ker. pénztárból kapott minden pénzekekről, annak megérkezése után 48 óra alatt a pénz vételét igazoló elismervényt az egyh.-ker. pénztárnak küldje meg.

II. Vay-Mocsáry-alapítvány A) része.

Bevétel.

1. Visszafizetett tőke	5,845.881 K
2. Kamat	565.750 „
3. Vegyes	6,954.119 „
Összes bevétel ...	13,365.750 K

Kiadás.

1. Kölcsönadatott... ..	12,800.000 K
2. Főiskolának	565.750 „
Összes kiadás ...	13,365.750 K

A tár állása.

1. Kint lévő tőke... ..	8,145.178 K
2. Kamathátrálék	423.845 „
3. Pénztári maradvány	—
1926 dec. 31-én összesen ...	5,138.565 K = 411 P 08 f.
1925 dec. 31-én volt	1,207.676 „
Szaporodás ...	7,361.347 K

III. Vay—Mocsáry-alapítvány B) része.

<i>Bevétel.</i>		Előirányzat:	Eredmény:
1. Visszafizetett tőke	8.155 K	
2. Kamatokból	47.272 „	
3. Vegyes	2.152 „	
Összes bevétel	<u>57.579 K</u>	

<i>Kiadás.</i>		
1. Kölcsön adatott	56.261 K
2. Törölt tartozás	1.318 „
Összes kiadás	<u>57.579 K</u>

<i>A tár állása.</i>		
1. Kint lévő tőke	655.697 K
2. Kamathátrálék	—
3. Pénztári maradeány	—
1926 dec. 31-én összesen	655.697 K = 52 P 46 f.
1925 dec. 31-én volt	<u>50.5312 „</u>
Szaporodás	150.385 K

IV. Gróf Teleky—Szeremley—Szentés-alapítvány.

<i>Bevétel.</i>		
1. Mult évi maradvány	—
2. Kamat	24.000 K
3. Vegyes	120 „
Összes bevétel	<u>24.120 K</u>

<i>Kiadás.</i>		
1. Folyószámlára	120 K
2. Főiskolának	24.000 „
Összes kiadás	<u>24.120 K</u>

<i>A tár állása.</i>		
1. Kint lévő tőke	288.629 K
2. Kamathátrálék	4.433 „
3. Pénztári maradvány	—
1926 dec. 31-én összesen	293.062 K = 23 P 44 f.
1925 dec. 31-én volt	<u>292.469 „</u>
Szaporodás	593 K

V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézet.

	<i>Bevétel.</i>	Előirányzat:	Eredmény:
1. Mult évi maradvány	--- ---	---	
2. Visszafizetett tőke	--- ---	534.944 K	
3. Kamatokból	--- ---	686.181 „	
4. Részvénydíjből	--- ---	841.060 „	
5. Hírdetésből	--- ---	442.810 „	
6. Vegyes	--- ---	85 „	
Összes bevétel	--- ---	<u>2,505.080 K</u>	

Kiadás.

1. Kölcsönadatott...	--- ---	2,500.000 K
2. Özvegyeknek	--- ---	<u>5.080 „</u>
Összes kiadás	--- ---	<u>2,505.080 K</u>

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	--- ---	4,943,671 K
2. Kamathátrálék...	--- ---	194.894 „
3. Pénztári maradvány	--- ---	---
1926 dec. 31-én összesen	--- ---	<u>5,138.565 K</u> = 411 P 08 f.
1925 dec. 31-én volt	--- ---	<u>3,109.640 „</u>
Szaporodás	--- ---	2,028.925 K

Ezen tárra vonatkozólag a következő határozatok hoztak:

1. Számvevőszék felkéri Fodor György egyh. ker. tanácsbíró perkupai lelkeszt, hogy — tekintettel a tőke elértéktelenedésére és a gyámintézet szükségességére, — készítsen a változott viszonyoknak megfelelő, az egyh. ker. közgyűléséhez felterjesztendő alapszabálytervezetet.

2. Javasolja számvevőszék, hogy özv. Gyarmathy Sománé 80 papirkorona tőke tartozását és ennek 1920 július 1-től hátrálékos kamatait, mint behajthatatlant, törölje egyh. ker. közgyűlés.

VI. Szükösi—Hollandi tár.

	<i>Bevétel.</i>	Előirányzat:	Eredmény:
1. Kamatból		81.884 K	
2. Egyházmegyéktől		579.370 „	
3. Vegyes		58 „	
Összes bevétel ...		<u>661.312 K</u>	

Kiadás.

1. Kölcsön adatott		304.384 K
2. Pesti m. keresk. banknak		28.228 „
3. Egyházmegyéknek vissza		<u>328.790 „</u>
Összes kiadás ...		661.312 K

A tár állása.

1. Kint lévő tőke		1,225.926 K	
2. Kamathátrálék... ..		<u>6.249 „</u>	
Összesen ...		1,232.175 K	
Terheli ezt törlesztéses		<u>65.800 „</u>	
Tisztán 1926. év végén		1,166.375 K	= 93 P 31 f.
1925 dec. 31-én volt		<u>8,584.35 „</u>	
Szaporodás ...		307.940 K	

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Bevétel.

1. Kamatokból		<u>12.439 K</u>
Összes bevétel ...		12.439 K

Kiadás.

1. Folyószámlára... ..		<u>12.439 K</u>
Összes kiadás ...		12.439 K

A tár állása.

1. Kint lévő tőke		167.669 K	
2. Kamathátrálék		13.471 „	
3. Pénztári maradvány		—	
1926 dec. 31-én összesen		181.140 K	= 14 P 49 f.
1925 dec. 31-én volt		<u>167.137 „</u>	
Szaporodás ...		14.003 K	

Mindezen táraakra vonatkozó számadások
 rendben lévőknek, a bevételek és kiadások
 okmányokkal igazoltaknak találtattak, miért is
 javasolja számvevőszék, hogy dr. Regéczy
 Józsefnek az 1926. évi számadások terhe alól
 az abban foglalt tételekre vonatkozólag egyh.
 ker. közgyűlés a felmentést adja meg.

VIII. Általános határozatok.

1. Számvevőszék javasolja egyh. ker.
 közgyűlésnek, bízza meg a pénzügyi választ-
 mányt, keressen valami módot, amellyel a
 közigazgatási tárban kezelt tőkék és alapít-
 ványok, valamint a többi alapítványok átérté-
 kelése, esetleg részbeni valorizációja meg-
 oldható lenne.

IX. Költségvetés.

Tárgyalás alá vette számvevőszék a
 pénzügyi választmány által előterjesztett 1927.
 évi költségelőirányzatokat, melyeket elfogad
 s egyh. ker. közgyűlésnek elfogadásra ajánl,
 azzal a módosítással, hogy a tanítóképezdei
 alap növelésére előirányzott 2000 pengőt törli
 s e helyett a zsinati költségekre 1000 pengővel
 többet irányoz elő.

Az ekként módosított költségelőirányzatok a következők :

Költségelőirányzat 1927. évre.

I. Közigazgatási tár.

<i>Bevétel.</i>	1926. évi	1927. évi
	eredmény	eredmény
	P	P
1. Mult évi pénztári maradvány ...	11.932·28	11.932·83
2. Államsegély	27.643·36	31.024·—
3. „ theol. tanároknak ...	480·—	600·—
4. Kamatokból	2.156·45	1.500·—
5. Egyházmegyéktől :		

	1926. évi eredmény P	1927. évi eredmény P
a) tüzbiztosításért	7.740·63	7.400·—
b) közigazgatási tárra	230·80	230·—
c) ker. jegyzőkönyvért	364·56	—
d) közhírdetésből	182·20	150·—
e) paróchiális könyvtárra	2.951·—	16.800·—
6. Br. Baldácsy-alap jövedelméből	13.200·—	16.800·—
7. Középisk. előadóknak középisk. tanulóktól	924·24	960·—
8. % egyházaktól	—·43	—·63
9. Zsoltárjutalék	1·521·99	500·—
10. Vegyes	1.115·22	500·—
Összes bevétel	70.443·90	73.767·45

Kiadás.

1. Kezelt tőkék kamatja	324·18	400·—
2. Pesti m. keresk. banknak	46·—	46·—
3. Segélyek :		
a) egyházmegyéknek	4.800·—	8·000·—
b) „ „ báró Bal- dácsy jövedelemből	2.800·—	7.840·—
c) egyházmegyéknek 1926. évi br. Baldácsy jövedelemből		6.440·—
d) br. Baldácsy-alap		3·920·—
e) esperesek tiszteletdíja	2.000·—	2.000·—
f) theol. tanároknak	480·—	600·—
g) leányiskolának		1.360·—
h) „ „ 1926. évről		1.360·—
i) Sárospataki Ref. Lapoknak		240·—
k) egri lelkésznek		480·—
4. Közigazgatási tisztviselőknek :		
a) püspöknek	960·—	960·—
b) „ „ Br. Baldácsy jöv.-ből	3960·—	5040·—
c) püspöki titkárnak	1600·—	2880·—
d) „ „ lakbér	246·08	640·—
e) főügyésznek	160·—	200·—
f) alügyésznek	8·—	20·—
g) pénztárnoknak	1920·—	1920·—

	1926. évi eredmény P	1927. évi eredmény P
<i>h)</i> „ lakbér	—	200.—
<i>i)</i> lelkészi főjegyzőnek	80.—	200.—
<i>k)</i> világi főjegyzőnek	8.—	20.—
<i>l)</i> 4 aljegyzőnek	32.—	200.—
<i>m)</i> levéltárnoknak	8.—	20.—
<i>n)</i> középiskolai előadónak	840.—	960.—
<i>ó)</i> népiskolai előadónak	20.—	20.—
<i>p)</i> missiói előadónak	—	200.—
5. Napidíjak és útiköltségek	817·74	1000.—
6. Konventi költségek	538·88	800.—
7. Egyet. tanügyi bizottság költségei	400·72	500.—
8. Prot. Irod. Társaság tagdíja	13·60	15.—
9. Közhirdetésből egy felsőborsodi egyháznak	63·43	182·20
10. Püspöki iroda :		
<i>a)</i> fűtés, világítás	120.—	120.—
<i>b)</i> telephon	146·40	144.—
<i>c)</i> posta fiók	24.—	24.—
<i>d)</i> nyomtatványok	164·13	200.—
<i>e)</i> hivatalos levelekre bélyeg	188.—	200.—
11. Pénztárnok irodai átalánya	32.—	50.—
12. Hivatalszolga bére	192.—	192.—
13. Fonciérenék tűzbiztosításért	6.0079·28	4.958.—
14. Zsinati költség	9.240·51	11.000.—
15. 1% Földhitelintézetnek	—·63	—·63
16. Ker. jkvek nyomtatása	1.003·69	1.000.—
17. Pénztári hivatal fűtése	83·20	80.—
18. Zsoldos árváknak	272.—	272.—
19. Fiúkálvineumnak	8.—	50.—
20. Leánykálvineumnak	8.—	50.—
21. Paróchiális könyvtárra	2.951·20	2.170.—
22. Vegyes	175·31	200.—
23. Schweitzi segélyből ki nem adott rész	472·25	4.142·38
24. Régi kezelt tőkék és alapítvá- nyok részbeni visszaállítására	—.—	300.—
Összes kiadás	43.841·69	73.770·67

II. Vay-Mocsáry-alapítvány. A)

	<i>Bevétel.</i>	1926. évi eredmény P	1927. évi eredmény P
1. Kamatokból	---	45·26	36·—
	Összes bevétel	45·26	36·—
<i>Kiadás.</i>			
1. Főiskolának	---	45·26	36·—
	Összes kiadás	45·—26	36·—

III. Vay-Mocsáry-alapítvány. B)

	<i>Bevétel.</i>		
1. Kamatokból	---	3·78	3·—
	Összes bevétel	3·78	3·—
<i>Kiadás.</i>			
1. Tőkésítésre	---	3·78	3·78
	Összes kiadás	3·78	3·—

IV. Gróf Teleky-Szeremley-Szentes-alapítvány.

	<i>Bevétel.</i>		
1. Kamatokból	---	1·92	1·40
	Összes bevétel	1·92	1·40
<i>Kiadás.</i>			
1. Főiskolának	---	1·92	1·40
	Összes kiadás	1·92	1·40

V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézet.

	<i>Bevétel.</i>		
1. Kamatokból	---	54·89	24·—
2. Részvényedíjakkól	---	67·28	1600·35
3. Hirdetésből	---	35·42	35·—
	Összes bevétel	157·59	1659·—
<i>Kiadás.</i>			
1. Tőkésítésre	---	—·—	1659·—
	Összes kiadás	—·—	1659·—

VI. Szükösi-Hollandi tár.

<i>Bevétel.</i>	1926. évi eredmény P	1927. évi eredmény P
1. Kamatokból	6·55	6·—
Összes bevétel ...	6·55	6·—

Kiadás.

1. Pesti M. Kereskedelmi Banknak	2·26	2·26
2. Tőkésítésre	4·29	3·74
Összes kiadás ...	6·55	6·—

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Bevétel.

1. Kamatokból	—·99	—·80
Összes bevétel ...	—·99	—·80

Kiadás.

1. Tőkésítésre	—·99	—·80
Összes kiadás ...	—·99	—·80

A költségvetés letárgyalása után elnök az ülést 1927 febr. 23-án d. e. 11 órakor be-rekeszti.

Kelt Miskolcon, 1927 febr. 23-án.

Dókus Ernő
egyh.-ker. főgondnok,
a számvevőszék elnöke.

Dr. Regéczy József
egyh.-ker. alügyész,
jegyzőkönyvvezető.

Közgyűlésünk az egyházkerületi pénztár 1926. évi számadását, mint amely tételről-tételre átvizsgáltatott s okmányokkal igazoltnak találtatott, — jóváhagyja s dr. Regéczy József pénztárnoknak — hűségese és buzgó szolgálatainak elismerése mellett — a számadás elszámolt tételeire vonatkozólag a felmentvényt megadja.

A számvevőszék javaslata alapján utasítja a sárospataki főiskolai pénztárt, hogy az egyházkerületi pénztárból kapott min-

den pénzről 48 óra alatt a pénz vételét igazoló elismervényt küldjön a kerületi pénztárnak.

Az V. Lelkészi özvegy-árva gyámintézetnél özv. Gyarmati Sománé 80 papirkorona tőketartozását s ennek 1920 júl. 1-től hátrálékos kamatát, mint behajthatlant törli.

Megbizzza pénzügyi választmányát javaslattételre az iránt, hogy a közigazgatási tárban kezelt tőkék és alapítványok, valamint a többi alapítványok átértékelése, esetleg részbeni valorizációja miként lenne megoldható.

Az 1927. évi költségelőirányzatot elfogadja.

20. Múlt évi rendes közgyűlésünk 6/a. sz. alatt hozott határozatával a tanítóképző-intézet visszaszerzése ügyében felterjesztést kívánt tételni a m. kir. kormányhoz abban az irányban, hogy a tanítóképző-intézet épületeit az állam átadás előtt helyezze jó karba, a tanerők fizetéséhez való 90%-os állami hozzájárulást öt éven túl is vállalja és biztosítsa, az élelmezésnél a ref. növendékeket is segítse; egyidejűleg bizottságot alakított az ügy anyagi részének előkészítésére, a teherviselés módjainak kivitelére. Egyházkerületünk ezen határozatának végrehajtásaként püspök úr betérjeszti dr. Petry államtitkár úrnak ide vonatkozó leiratát, melyben kilátásba helyezi, hogy az épületek jókarbahozása iránt még az átadás előtt intézkedni fog; a tanerők fizetéséhez való 90%-os államszegély állandóbb biztosítása érdekében készségesnek nyilatkozik arra, hogy a pénzügyminiszter úrhoz újabb átiratot intézzen, amennyiben pedig ez átirathoz az eljárás sikere érdekében szükséges a 90%-os államszegély huzamosabb kiutalásának szükségét megindokoló okmányok betérjesztése, e tárgyban újabb és részletesen megokolt okmányok betérjesztését kívánja, végül

sajnálattal nyilatkozik a tanulók segélyezésére nézve, mert rendszeres államsegélyt állandó időre kifejezetten hitfelekezeti intézet tanulói részére nem áll módjában biztosítani, ellenben a segélyezést a prot. tanulókra is hajlandó kiterjeszteni arra az időre, míg az átvétel idején már felvett és segélyben részesülő bármily valóságú tanulók tanulmányaikat be nem fejezik. Egyébként határnap megjelölésével is kész a szóbeli tárgyalásra. Püspök úr bejelentette, hogy egyelőre nem forog fenn a szóbeli tárgyalás szüksége, ellenben a változott viszonyok figyelembevételével dr. Trócsányi József gazd. vál. elnök által a sárospataki főiskola normál-költségvetését, nemkülönb a képző-intézet normál-költségelőirányzatát elkészítette, amelyeknek eredményeként püspök úr bejelentette, hogy a képző fentartásánál a főiskola túlon-túl igénybe vett vagyona még csak szóba sem jöhet, magának az egyházkerületnek semmi fentartási-alapja nincs, csupán az egyházkerület hiveire teendő adókivetés, melyből ellátást a képző normálköltségvetésében jelentkező, a korábbihoz képest jelentékenyen megnövekedett 51.423 P egyedül nyerhetne. Hangsúlyozta felterjesztésében, hogy a tanári fizetésekhez való mindenkori 90%-os hozzájárulás a képző átvételének nélkülözhetetlen alapfeltétele.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi és pénzügyminiszter urakhoz és egyidejűleg a miniszterelnök úrhoz intézett eme felterjesztésre érdembeli válasz még nem érkezett. Ellenben az anyagi rész előkészítése céljából kiküldött bizottság betérjeszti a maga munkálatait s az azokhoz fűződő javaslatát. E munkálatok a megállapított és kitöltetett rovatos-ívek, az azok alapján készített egyhm.-i összesítések s maga az egyházkerületi főösszesítés, nemkülönb az azokhoz mellékelt összehasonlító táblázat kétségbeejtő halmazát szolgáltatják a teherviselés terén a teherbírás határain messze túlmenő, szinte félelmetesen megdöbbentő adatoknak. Amit inkább csak szorongva sejtettünk, tisztán áll ez adatok világánál előttünk, hogy egyházkerületünk némely gyülekezetei az agyonroppanásig megvannak terhelve; amennyiben közel 30 gyülekezetnek

van 100%-on felüli, a 200-, sőt 300%-ot is meghaladó egyházi adóterhe; hogy egyházkerületünben minden lélekre 3·56 a. K (4 P 12 fill.) egyházi adó esik, ami százalékokban kifejezve az állami egyenes adónak 42·2%-je, úgy hogy a tanítóképző-intézet évi fentartásánál jelentkező hiány, az egyházkerület egész egyházi adóteherviselésének 8%-át kipviseli, a gyülekezeti adózást átlag 50%-on felül emelné. E lesújtó eredménnyel szemben az egyházkerület tehetetlen arra, hogy a tárgyalás során kialakult feltételek mellett a képző-intézetet átvegye, holott ma fokozott mértékben, szinte ellenállhatatlan erővel jelentkezik az átvétel halaszt-hatatlan szüksége, mivel a lelkészi képesítésnek a tanítói képesítés megszerzéséhez történt kötöttsége folytán az eddiginél is nagyobb nyomatókkal lép előtérbe egy egyházkerületi tanítóképző-intézet követelménye, minél fogva azt javasolja a bizottság, hogy kéressék fel az egyházkerületi elnökség, hogy a beszerzett és feldolgozott adózási adatok felhasználásával új alapokon kérjen tárgyalást a m. kir. vall. és közokt.-ü. Miniszter úrtól s hogy e tárgyalások sikere érdekében közbelépésre az egyházkerületbeli országgyűlési képviselők is egyidejűleg felkéressenek.

Egyházkerületi közgyűlés hálás köszönettel veszi tudomásul püspök úrnak a tanítóképző-intézet megszerzése érdekében tett több rendbeli eljárását, elismeréssel fogadja a kiküldött bizottság betejesztett munkáját s elfogadja azon javaslatát, hogy az egyházkerületi elnökség és a főiskolai gondnokság kéressék fel, hogy új alapokon indítsa meg a m. kir. vall. és közokt.-ü. Miniszter úrral a tárgyalást, amelyhez igyekezzék megnyerni a kerületbeli országgyűlési képviselők támogatását is. E célból az elnökségnek rendelkezésére bocsátja a kiküldött bizottság által betejesztett munkálatokat, melyekből napnál világosabb, hogy gyüleke-

zeteink már is elbírhatatlan terheket hordoznak, amelyekkel szemben nem volna más lehetőség, mint a komor lemondás mélységes keserősége, holott egyházkerületünk a hitvallásossággal párosult hazafias szellemű tanítóképzést épen olyan életszükségletnek tekinti, aminőnek ítélik azt róm. kath. testvéreink, kik a m. kir. vallás- és közokt. ügyi Miniszter úr messzemenő támogatása és buzdítása mellett öntudatosan fejlesztik és építik ki ezidőszerint is a tanító és tanítónőképzés egy-egy új intézményét. Bízunk egyházkerületünk a m. kir. kormány lelkeket átképző hatalmas szellemében, hogy együtt érez és gondolkodik velünk is az új idők minden komoly intelmében.

A kiküldött bizottság megbízatását és hatáskörét fentartva, a bizottság világi elnökéül Farkasfalvi Farkas Géza bizottsági tagot a lemondott dr. Puky Endre világi elnök helyére, az így megüresedő bizottsági tagsági helyre pedig, Bernáth Aladárt megválasztja és a bizottságot felhívja, hogy az egyházkerületi elnökségnek a szükséghez képest álljon rendelkezésére.

21. Egyházkerületi elnökség beterjeszti megerősítés céljából a Fazekas János miskolci önálló hitoktató részére általa kiállított díjlevelet, mely nevezett fizetését a díjlevél 1-ső pontjában akként állapítja meg, hogy törzsfizetése a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által 75.526/926. V. ü. o. szám alatt kiadott rendelkezés szerinti és az állampénztár által fizetendő évi 1795 P és fill. és évi 603 P lakbér. A díjlevél második pontja a hitoktató kötelességeit szabályozza, míg a harmadik pontban egyházkerületünk vállal anyagi felelősséget a Fazekas János fizetésének hiánytalan kiszolgáltatására nézve, arra az esetre, ha ez önálló hitoktató lelkészi fizetés kiszolgáltatását a miniszter

valamikor — fegyelmi vétség elkövetése nélkül, tehát a javadalmas saját hibáján kívül megtagadná.

Egyházkerületi közgyűlés az elnökség által Fazekas János miskolci önálló hitoktató lelkész részére kiállított díjlevelet jóváhagyólag megerősíti.

22. Olvastatott az egyházkerületi Kálvin-Szövetség szervező bizottsága elnökének püspök úrhoz intézett beadványa, melyben javasolja, hogy: az egyházkerületi Kálvin-Szövetség megalakítása céljából a f. évi őszi egyházkerületi közgyűlés idejére az egyházkerületi Kálvin-Szövetség közgyűlése hivassék össze, az ügyrend bemutatására s elfogadására, a megalakulás kimondására, a tisztikar, választmány és bizottságok megválasztására és a szövetségi munka tervezetének bemutatására és elfogadására.

Kéri egyházkerületünket, hogy határozza el a Kálvin-Háznak Miskolcon leendő megépítését s állapítson meg a Kálvin-Szövetség országos központi vezetősége részére az országos szervezés és propaganda céljaira 1000 P. évi állandó segélyt, nyomatékosan hangsúlyozva a szervezés minden irányú, más egyházkerületekre is kiterjedő szükségét.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi Kálvin-Szövetség szervező-bizottságának s főként a bizottság elnökének, meleg elismerését nyilvánítja azért a lelkes propanda munkáért, amelyet kifejtettek; kezdeményezésükre kimondja, hogy f. évi őszi közgyűlésünkkel egyidőben összehivandónak nyilvánítja az egyházkerületi Kálvin-Szövetség közgyűlését, a szervező-bizottsági elnök úrnak a Kálvin-Ház létesítésére és az országos szervező-bizottság segélyezésére vonatkozó kérelmét pedig javaslattétel céljából az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz teszi át, egyszer-

smind a Kálvin-Szövetség őszi közgyűlésének előkészítésére vitéz Sáfrán Géza elnöklete alatt szervező-bizottságot küld ki egyházkerületünk Enyedy Andor, Farkas István és Svingor Jenő tagokból oly módon, hogy a lelkészi elnökségre Farkas István esperest jelöli meg.

23. Egyetemes Konventünk 100/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk elrendeli;

1. hogy gimnáziumaink Értesítőiben minden tanulónak az osztályzata minden tantárgyból közöltessék.

2. Utasítja a gimnáziumok igazgatóit, hogy az egyetemes konventhez felterjesztendő jelentésekkel egyidejűleg tegyenek jelentést intézetük anyagi állapotáról is, a 100—3. sz. konventi határozatban megkívánt adatok közlésével.

3. Felhívja az intézetek tanártestületeit, hogy a tanulók magavizseleti jegyének megállapításánál szigorúan alkalmazkodjanak az egyetemes konvent 1925. évi 127—2. számú határozatához.

24. Egyetemes Konventünk 101/1927. sz. határozata alapján

utssítja egyházkerületi közgyűlésünk a fiúgimnáziumok köztartásainak (internátus és konviktus) vezetőit, hogy az Egyetemes Konventhez felterjesztendő iratokkal együtt tegyenek jelentést intézetük köztartásairól a 101/1927. számú konventi határozatban foglalt kérdések alapján.

25. Egyetemes Konventünk 102/1927. számú határozata alapján

közgyűlésünk elrendeli, hogy a miskolci leánygimnázium Értesítőjében ezentúl minden növendéknek minden tárgyból közöltessek az osztályzata;

utasítja a miskolci leánygimnázium igazgatóját, hogy az Egyetemes Konventhez felterjesztendő iratokkal együtt tegyen jelentést az intézet anyagi állapotáról is ugyanazoknak az adatoknak közlésével, amelyeket a fiúgimnáziumokra vonatkozólag az Egyetemes Konvent 100/1927. számú határozatának 3. pontja megkíván;

felhívja a miskolci leánygimnázium tanártestületét, hogy a tanulók magaviseleti jegyének megállapításánál szigorúan alkalmazkodják az 1926. évi 129—2. számú konventi határozathoz.

26. Egyetemes Konventünk 103/1927. számú határozata alapján.

utasítja egyházkerületi közgyűlésünk a miskolci ref. leánygimnázium igazgatóját, mint az iskolával kapcsolatos internátus vezetőjét, hogy az egyetemes konventhez felterjesztendő iratokkal együtt tegyen jelentést az intézet internátusáról is azoknak az adatoknak közlésével, amelyeket a fiúgimnáziumok köztartásaira nézve az Egyetemes Konvent 101/1927. számú határozata megkíván.

27. Egyetemes Konventünk 104/1927. számú határozata alapján

felhívja egyházkerületi közgyűlésünk a cserkészparancsnokokat és az intézetek igazgatóit is, hogy a testvércsapatok jelentéseiben található cszközök közül a náluk alkalmasnak mutatkozók kiválasztásával

vagy új eszközök kitalálásával igyekezzenek az itt-ott még mindig szunnyadó érdeklődést a cserkészlet iránt felkelteni s csapatuk megfelelő felszerelését lehetővé tenni s egyszersmind törekedjenek arra is, hogy a cserkészlet jellemnevelő tevékenysége nemcsak néhány kiváló ifjúra korlátozódjék, hanem az intézet minél több tanulójára kiterjedjen. Elrendeli továbbá, hogy a cserkészparancsnoki jelentést minden intézet az új iskolai év elején írásban terjessze fel az egyetemes konventhez, hogy e jelentés beszámolhasson az iskolai évet követő nagyszünetben végzett cserkész munkáról és esetleges nyári táborozásról is, amelyről a korábban megjelenő Értesítőben foglalt rövid jelentés még nem adhat számot. Utasítja az igazgatókat arra is, hogy az órarendet úgy állítsák össze, hogy egy délután a cserkész összejövételek számára maradjon fenn.

28. Egyetemes Konventünk 106/1927. számú határozata alapján

felhívja egyházkerületünk miskolci leánygimnáziumunk igazgatóját, hogy a leányközépiskolákról szóló 1926. évi XXIV. t.-c. 7. §-a alapján egyházi főhatósága útján tegyen jelentést arról az Egyetemes Konventhez, hogy az iskolafenntartó egyházkerület melyik típust választja s az intézet típusának megválasztásánál az egyházkerület figyelmébe ajánlja a 141—1925. számú konventi határozatot is, amely kívánatosnak tartja egy olyan református leánynevelő-intézet létesítését, amelyben a vagyonosabb családok leányai megnyerjék az általuk kívánt társadalmi műveltséget.

29. Egyetemes Konventünk 109/1927. számú határozatával kiadta a Magyarországi Középiskolák Rendtartását és megküldte az egyházkerületeknek azzal a felhívással, hogy a benne foglalt elveket középiskolánk belső életének egyöntetű berendezése és irányítása céljából léptessék életbe.

Egyházkerületi közgyűlésünk az Egyetemes Konvent által kiadott Középiskolai Rendtartást középiskoláinkra nézve az 1927/8-ik iskolai évtől kezdve életbelépteti s figyelmezteti középiskoláink kormányzó hatóságait és igazgatóit, hogy amennyiben rendtartási és fegyelmi szabályaik e konventi Rendtartással nem egyeznének meg, azokat dolgozzák át és terjesszék fel egyházkerületünkhöz jóváhagyás végett, mert Egyházi Törvényeink VI. t.-c. 94. §-a értelmében az egyházkerületek által megállapítandó rendtartási és fegyelmi szabályok a konventi Rendtartás elveivel ellentétben nem állhatnak.

30. Egyetemes Konventünk 110/1927. számú határozatával a középiskolai tanulóknak a nyári nagy szünidő alatt sportúzó társadalmi egyesületekben való ifjúsági tagságára, illetőleg az ilyen tagságot bizonyos feltételek mellett megengedő 25.754/1924—XIII. és 36.204—1926. XIII. számú miniszteri rendeletekre vonatkozólag kimondotta, hogy fontos paedagógiai szempontokból továbbra is a Rendtartás 198., illetőleg az új Konventi Rendtartás 168. §-ának azon intézkedését hagyja érvényben, mely szerint középiskolai tanuló az intézeten kívül álló társulatnak, egyesületnek tagja, növendéke nem lehet és ilyen egyesületek működésében részt nem vehet.

Egyházkerületi Közgyűlésünk felhívja középiskoláink igazgatóságait, hogy ehhez a határozathoz szigorúan alkalmazkodjanak.

31. Olvastatott az Egyetemes Konvent 111/1927. számú határozata, melyben a középiskolai tanulók magaviseleti jegyeit az új állami Rendtartás 108. §-ának megfelelően: példás, jó, szabályszerű és kevésbé szabályszerű fokozatokban állapítja meg s egyszersmind mivel az 55/1924. számú konventi határozatnak a példás magaviseleti jegyre vonatkozó utasítását az egyes intézetek különböző felfogással alkalmazták, megállapítja, hogy e határozat 2. bekezdése nem az egyes tantárgyakból kapott osztályzatnak, hanem a tanulók szorgalmának a mérlegelését kívánja, tehát nem köti a példás érdemjegyet a tiszta jeles bizonyítványhoz.

Egyházkerületi Közgyűlésünk utasítja a középiskolák igazgatóit és tanártestületeit, hogy e határozathoz alkalmazkodjanak.

32. Olvastatott az Egyetemes Konvent 114/1927. számú határozata, melyben örömmel vette tudomásul egyházkerületünk 11/c. 1926. számú határozatát, mely szerint ha ezidőszerint a debreceni Gróf Tisza István Tudományegyetem bölcsészeti fakultásával kapcsolatban felállított református tanárképző internátust kellő fedezet hiányában nem támogathatja is, de a sárospataki főiskolából a Pogány Istvánné-alapítvány élvezetét, ha abból középiskolai tanári pályára készülő ifjak segélyeztetnek, a debreceni Gróf Tisza István Tudományegyetem bölcsészeti fakultásán való hallgatóshoz kötötte; s egyszersmind ezt az intézetet református tanügyi jelentőségénél fogva egyházkerületünk további jóakarató támogatásába ajánlja.

Tudomásúl szolgál.

33. Egyetemes Konventünk 115/1927. számú határozatát, melyben középiskoláink szerződésileg biztosított fentartási államsegélyének az eredeti összegben és értékben való biztosítása érdekében újabb tárgyalást indít a vallás- és közoktatási minisztériummal,

egyházkerületi közgyűlésünk örömmel és megnyugvással veszi tudomásúl.

34. Olvastatott az egyetemes konvent 116/1927. számú határozata, melyben tudomásra hozza a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 48.182/1926—V. számú leiratát, mely szerint az állam pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy a felekezeti tanárok fizetéskiegészítő államsegélye hosszabb időtartamra előre megállapíttassék és biztosíttassék, de megnyugtatóul kijelenti a miniszter, hogy mindenképen azon lesz, hogy az iskolafenntartóknak a tanári fizetésekhez való hozzájárulási kulcsa fel ne emeltessék, sőt meg fogja kísérelni, hogy egyes intézeteknél, amelyekre nézve ez a hozzájárulási kulcs anyagi helyzetükkel beigazolható módon nem áll arányban, leszállíttassék, mihelyt az állam pénzügyi helyzete azt megengedi. Arra a megkeresésre pedig, hogy az államsegély az újonnan megválasztott rendes tanároknak adassék meg, utal a miniszter az 1925. évi 92.000—V. számú rendeletre, melynek értelmében a nem állami középiskolai tanároknak a rangsorba való besorolása az állami középiskolai tanárokkal való egyenlő elbánás elvének szemmel tartásával foganatosítandó s ezért mindaddig nem lehet az iskolafenntartóktól 1—3 évi helyettes tanári szolgálat után megválasztott rendes tanárokat a rangsorba felvenni s részükre a rendes tanári fizetéskiegészítő államsegélyt kiutalni, míg az állam 7 éves helyettes tanárait megfelelő fedezet hiányában nem tudja rendes tanárokká kinevezni.

Tudomásúl szolgál.

35. Egyetemes konventünk 121/1927. számú határozatát, melyben tudatja, hogy a fiúgimnáziumi ének-tanároknak a nem állami tanszemélyzet országos nyugdíjintézetébe leendő felvétele tárgyában a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézett felterjesztésére a minisztérium kimutatást kért a fiúgimnáziumi énektanárok számáról, díjazásáról, képesítéséről, heti óraszámáról és jelenlegi nyugdíj viszonyairól.

Egyházkerületi Közgyűlésünk megnyugvással veszi tudomásul, mivel ebből az látszik ki, hogy a tanügyi kormány végrevalahára megértéssel tekinti ének-tanáraink nyugdíjügyének rendezését.

36. Olvastatott az Egyetemes Konvent 122/1927. sz. határozata, melyben tudatja, hogy a nem állami középiskolai tanárok létszámviszonyainak és fizetésekiegészítő államsegélyének újabb szabályozása tárgyában kiadott 92.000/1925. számú miniszteri körrendelet 6. pontjának amaz intézkedése ellen, melylyel a miniszter magának tartja fenn a jogot, hogy a teljes szolgálati idejét betöltött tanárt legfelsőbb fokon visszatartsa vagy szolgálatából elbocsássa, mivel ezt egyházunk autonómiája szempontjából sérelmesnek találja, felterjesztést intézett a rendelet e pontjának hatályon kívül helyezése érdekében.

Egyházkerületi Közgyűlésünk az Egyetemes Konvent határozatát megnyugvással veszi tudomásul.

37. Egyetemes Konventünk 124/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk utasítja középiskoláink igazgatóit, hogy ha intézetükben valamelyik fizetésekiegészítő államsegélyben részesülő tanszék megüresedik, arról egyházi főhatóságuk útján azonnal tegyenek jelentést a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak, a jelentést a minisztérium V. ügyosztályának címezve.

38. Olvastatott az Egyetemes Konvent 125/1927. sz. határozata, melyben köszönetet mond a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a kedvezményes vasúti utazás jogának a felekezeti tanárok családtagjaira való kiterjesztéséért s egyszersmind újabb előterjesztést tesz, hogy a felekezeti tanárok arcképes igazolványáért

megállapított térítményi összegek fizetése alól az illető tanárok, illetőleg az iskolafenntartók mentesíttessenek.

Tudomásúl szolgál.

39. Olvastatott az Egyetemes Konvent 130/1927. számú határozata, melyben az 1924. évi 63. számú konventi határozattal megalkotott református orgonista-kántorképesítő vizsgálati Szabályzattal kapcsolatban 1. megnyugvással vette tudomásul a minisztériumnak az állami tanító- és tanítónő-képző intézetekhez intézett azt a rendeletét, hogy jövőben református kántorképesítést nem adhatnak s azt a református tanítójelöltek a nemüknek megfelelő református képzőintézetekben szerezhetik meg. Ezzel kapcsolatban felkéri az egyetemes konvent az egyházkerületeket, hogy a területükön lévő állami és másfelekezeti képzőintézetekben határozottan gondoskodjanak a 62/1924. számú konventi határozattal alkotott tantervnek megfelelő ének- és zenetanításról. 2. Egyetemes konventünk megengedi, hogy az olyan egyházkerületben, ahol csak egy református képzőintézet van, abban a kerületnek fitanító- és nőtanító-jelöltjei egyaránt megszerezhessék a kántorképesítést. 3. A vakok József nádor kir. országos intézetének református növendékei csak abban az esetben tehetnek orgonista-kántorképesítő vizsgálatot, ha a Szabályzat 2. §-a értelmében előzőleg tanítói oklevelet szereztek. 4. A 61/1924. számú konventi határozattal alkotott református vallástanítói pótvizsgálati Szabályzat 9. §-a a következőképpen módosítatik: „Az érdemjegyek feltüntetésére: jeles, jó, elégséges, elégtelen osztályzatok használandók.“

Tudomásúl szolgál.

40. Olvastatott az Egyetemes Konvent 131/1927. számú határozata, melyben örömmel állapítja meg, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az országos m. kir. Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán felállított egyházi zenészképző tanfolyamon a protestáns

egyházak különleges igényei is kielégítést nyertek, miért is e tanfolyamra az egyetemes konvent felhívja az egyházkerületek figyelmét s az e tanfolyammal kapcsolatos kérdésekre az egyházkerületektől véleményt kér.

Egyházkerületi Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul, hogy az újonnan szervezett egyházi zenészképző tanfolyamon protestáns egyházaink igényei is kielégítést nyernek. Az egyetemes konvent által feltett kérdésekre egyházkerületünk a következőkben fejezi ki véleményét:

1. A tanítóképző-intézeti növendékek zenei képzettségének emelése céljából tervezett zenei szakfelügyelői állás létesítése egyházunk mai nehéz helyzetében leküzdhetetlen akadályokba ütközik, hiszen a már régóta tervezett és sürgetett középfokú és népiskolai szakfelügyelői állások megszervezésére sincs egyházunknak elegendő anyagi erőforrása.

2. A Zeneművészeti Főiskolán szervezett egyházi zenészképző tanfolyam református növendékekkel való benépesítése érdekében kívánatos lenne, ha tanítóképző-intézeteink tehetséges növendékei részére egyházkerületeink olyan segélyt tudnának adni, mellyel e két évfolyamú egyházi zenészképző tanfolyamot elvégezhetnék.

3. Az egyházi zenészképző tanfolyamot elvégzett növendékeknek azt az előnyt biztosíthatná közegyházunk azokkal szemben, akik csak a tanítóképző-intézetben befejezett zenei tanulmánnyal bírnak, ha kimondatnék, hogy theologiai akadémiáinkon, tanító- és tanítóképző-intézeteinkben, középiskoláinkban csak olyanok lennének alkalmazhatók ének- és zenetanárokkul, akik e tanfolyamot elvégezték s az önálló organista-kántori és nagyobb kántortanítói

állásokra elsősorban olyanok alkalmaztatnának, ha egyéb képesítésük is megvan, akik e tanfolyamon egyházi zenészképesítő oklevelet szereztek. Természetesen kiemeltnek lenne a tanügyi kormánytól, hogy az egyházi zenészképző tanfolyamot végezték; ha ezeken az állásokon működnek, felvétessenek a nem állami tanügyi szervezet országos nyugdíjintézetébe s fizetésük, amennyiben ének- és zenetanári álláson működnek, a középiskolai tanárok fizetésével egyenlő és mindenesetre annak arányában emelkedő legyen.

41. Egyetemes Konventünk 142/1927. számú határozata alapján egyházker. közgyűlésünk

1. felhívja a püspöki hivatalt annak ellenőrzésére, hogy középiskoláinkban az új vallástanítási tantervet, a Konvent rendelkezéseinek megfelelő mértékben, mindenütt, fegyelmi vétség terhe alatt léptesék életbe a tanári testületek ;

2. felhívja a miskolci és sárospataki gimnáziumok tanári testületét, hogy a bibliakörök munkájának megfelelő természetű szellemben foglalkozzanak az ifjúsággal ;

3. a budapesti gimnáziumnak azt az eljárását, hogy a hét utolsó óráján a tanárok a maguk körében a vallástanár vezetésével áhitatot tartanak, követésre méltó kezdeményezésként ajánlja ;

4. felhívja az intézetek vallástanárait, hogy évenként legalább egyszer konferenciára gyülekezzenek össze, a konferenciák összehívásával megbizott lic. Rácz Kálmán pápai vallástanár vezetése alatt.

42. Egyetemes Konventünk 144/1927. sz. határozata alapján

közgyűlésünk felkéri Főtiszt. Püspök urat, hogy még e tanév folyamán utasítsa a nem református középiskolákban működő hitoktatókat az új tanterv életbeléptetésére s ehhez képest az új tankönyvek használatba vételére, mert a következő évi tankönyveket rendesen a lezárandó tanév vége felé szokták megállapítani.

Felkéri továbbá Püspök urat arra is, hogy egyházkerületünkben szerezzen érvényt a konfirmációi utasítást magában foglaló 20/1926. számú konventi határozatnak.

Végül megnyugvással veszi tudomásúl közgyűlésünk, hogy az Egyetemes Konvent feliratot intézett a közoktatásügyi miniszterhez avégből, hogy a tanerők ki nevezésénél legyen figyelemmel az illető iskolák tanulóinak felekezeti számarányára s ehhez képest több református vallású tanárt alkalmazzon.

43. Egyetemes Konventünk 146/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk felkéri Főtiszt. Püspök urat, hogy az egyházkerületünkbeli felsőfokú ipariskolák és a középfokú gazdasági és háztartási iskolák hitoktatóit utasítsa a konventi tanterv életbeléptetésére.

44. Egyetemes Konventünk 147/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk felkéri Főtiszt. Püspök urat, hogy az egyházkerületünkbeli humanitárius intézmények (gyógynevelés, pedagógia, siket, némák, vakok, nyomorékok) és törvényszéki, fogházi és börtöni iskolák

hitoktatóitól nagy eréllyel szorgalmazza az 1926/7-ik iskolai évi lelkigondozói munkájukról szóló jelentések beküldését.

45. Egyetemes Konventünk 151/1927. számú határozatával sajnálattal vette tudomásul a vallás- és közoktatásügyi miniszter 54.117/1926. számú leiratát, melyben tudatja, hogy az állami és községi népiskolák vallásóráinak szaporításáról nem gondoskodhatik, mert már így is kevesbiteni kellett egyes tárgyak óraszámait a tanterv túl magas óraszám miatt. Ezért felhívta a Konvent az egyházkerületeket, hogy a vallásos nevelés eredménye érdekében gondoskodjanak a nem református iskoláinkat látogató gyermekek vallásos szellemének behatóbb ápolásáról.

Egyházkerületi Közgyűlésünk felhívja az összes gyülekezeteket e határozat megszívlelésére és követésére.

46. Olvastatott az Egyetemes Konvent 155/1927. számú határozata, melyben bemutatva a vallás- és közoktatásügyi miniszter 54.116/1926. számú leiratát, melyben megígéri az önálló hitoktatók anyagi és erkölcsi ügyeinek jóindulattal való kezelését, Egyetemes Konvent felhívja az egyházkerületek püspöki hivatalait, hogy felterjesztéseikben hangsúlyozzák a minisztérium megígért jóindulatát.

Egyházkerületi Közgyűlésünk az Egyetemes Konvent határozatát tudomásul veszi és Főtiszt. Püspök úr figyelmébe ajánlja.

47. Egyetemes Konventünk 161/1927. számú határozatára

egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az egyházmegegyeket:

a) hassanak oda, hogy az iskolába járás alóli felmentés csak elkerülhetetlen esetben adassék meg.

b) a tanévet igyekezzenek mindenütt 10 hónapossá tenni.

c) a 80-on felüli létszámú osztályok kérdését — új iskola építésével, új tanerő beállításával — siettesék megoldani; 100-on felüli létszámot semmiesetre se engedjenek meg.

d) ellenőzizzék, hogy a beíraskor szedett könyvtárdíj a könyvtárak céljaira fordíttassék. Ez összeget más célra felhasználni nem szabad. Ez összegből előbb az edyigi típusok hozassanak rendbe (kötés, pótlás), majd új típusok beállítására, a könyvtárak szaporítására is kell gondolni.

e) hívják fel az iskolafenntartó egyházakat, hogy a hiányzó vagy elnyűtt taneszközöket igyekezzenek már pótolni és iskolakertekről is gondoskodjanak.

f) hívják a tanító testületeket a női kézimunka intenzivebb tanítására, valamint évenként 2—2 szülei értekezlet tartására, az ének-, torna-versenyeken való részvételre, iskolai ünnepélyek rendezésére.

48. Olvastatott az Egyetemes Konvent 166/1927. sz. határozata, melyben felhívja egyházkerületünket a népiskolai szakfelügyelet egységes szervezete tárgyában készített tervezetre vonatkozó véleményének és megjegyzéseinek felterjesztésére.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tervezetre már 1925 október 11-én tartott közgyűlésének 25/n. számú határozatával megtette a maga észrevételeit, miért is annak az Egyetemes Konventhez való felterjesztését rendeli el.

49. Olvastatott az Egyetemes Konvent 168/1927. sz. határozata, mely szerint iskoláinkban csak az egyházi

hatóságoktól engedélyt nyert előadók — az engedélyben jelzett célból és feltételek mellett — tarthatnak előadásokat.

Egyházkerületi közgyűlésünk felhívja a tantestületeket az ilyen egyházi engedélyt nyert előadók támogatására s az engedéllyel el nem látott előadás tartásáért ostromlók kitiltására.

50. Egyetemes Konventünk 169/1927. számú határozatából kifolyólag

egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az egyházmegyei tanügyi-bizottságokat, hogy a népiskolai és tanítói könyvtárak eddigi típusai jegyzékét, valamint a további sorozatba felvenni kívánt művek kimutatását — cím, író, kiadó feltüntetésével — az egyházkerületi népiskolai előadóhoz f. évi október 1-ig küldjék be s felkéri az előadót, hogy a beküldött munkálatok alapján az új típusokra vonatkozó összefoglaló javaslatát f. é. december hó 15-ig terjessze föl a püspöki hivatalhoz.

51. Egyetemes Konventünk 170/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk, átérezve az ifjúsággal való foglalkozás szükségét, látva annak már több helyen mutatkozó áldásos eredményét, felhívja a férfitanítókat, hogy a leventeoktatás nemzeti szempontból végtelen fontosságú munkakörébe lehetőleg mindnyájan kapcsolódjanak be, az ifjabb tanítókat pedig elkötelezi, hogy felszólítás esetén a leventeoktatói tanfolyamokon vegyenek részt s tudatja velük, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1926.

évi 23.360/VIII. b. sz. rendelete értelmében utiköltséget, szállást, ellátást és napidíjat is kapnak.

52. Az Egyetemes Konvent 171/1927. számú határozatát, mely szerint egyházkerületünk 24/1926. számú határozata alapján az egyházak existenciáját fenyegető túlmagas tanítói nyugdíjárúlékoknak a polgári községekre leendő áthárítása végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett felterjesztésének elintézését megsürgette.

Egyházkerületi Közgyűlésünk megnyúvással veszi tudomásúl.

53. Egyetemes Konventünk 174/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az iskolafenntartó egyházakat, hogy amennyiben a tanítók fizetésénél a természetben való járandóságok túlmagasán értékeltenének, e miatti sérelmeiket esetről-esetre jelentsék be egyházi főhatóságuk útján a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz, aki 53.530/1926. VIII. b. sz. leirata szerint a napirenden levő esetekben, mindent külön-külön megvizsgálva, mindig a lehető legméltányosabban dönt.

54. Egyetemes Konventünk 175/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az iskolafenntartó egyházak figyelmét a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1926. évi 53.530/VIII. b. számú leiratára, melyben tudatja, hogy ahol a tanítói díjlevelek és javadalmi jegyzőkönyvek között eltérés mutatkozik, — a kívánt teljes és szigorú

pontossággal való egyezés céljából — hajlandó azokat újabb elbírálás alá venni; azonban úgy az ilyen, mint a természetben való járandóságok túl magas értékelésére vonatkozó panaszok konkretizálva jelentendők be. Közli a miniszter úr azt is, hogy a vitás javadalmi ügyekben figyelemmel van és lesz arra, hogy e vitás ügyek csak akkor kerülnek a világi közigazgatás elé, ha a javadalmas saját egyházi felebbezési fórumait már kimerítette.

55. Egyetemes Konventünk 177/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk felkéri Főtiszt. Püspök Urat, hogy a 30. szolgálati évüket betöltő tanítóknak a VII. fizetési osztályba való előléptetése céljából a véleményezés végett évenként megküldött tanfelügyelői javaslatokra vonatkozólag a 29. szolgálati évet betöltött, de még a VII. fizetési osztályba elő nem lépett tanítókról az adatokat a népiskoláink ellenőrzésére hivatott esperesi hivataloktól minden év január 1-ig beszerezni s a javaslatot véleményezéssel ellátva a kívánt időre a minisztériumhoz felterjeszteni kegyeskedjék.

56. Az Egyetemes Konvent 185/1927. számú határozata, melyben az óvónőképző-intézetekben a hitoktató lelkészeket utasítja, hogy addig is, míg a négy évfolyamúvá fejlesztendő óvónőképző-intézetek vallástani tanterve elkészül, az eddigi négy évfolyamú tanítónőképző-intézetek vallástani tantervét kövessék,

alkalmazkodó tudomásul szolgál.

57. Egyetemes Konventünk 186/1927. számú határozata alapján

egyházkerületi közgyűlésünk utasítja az iskolafenntartó egyházakat, hogy iskola-épületeiket és a tanítói lakásokat saját anyagi erejükön tartsák jókarban s ezeknek helyreállítása vagy jókarbantartása érdekében államsegélyért ne folyamodjanak, mert ezzel nemcsak az iskolafenntartói jogból folyó kötelességek teljesítését, hanem a gyülekezeti tagok áldozatkészségét is meglazítják, különben is ilyen célokra a közoktatásügyi kormány megfelelő fedezettel nem rendelkezik. Főtiszteletű Püspök urat pedig felkéri, hogy az ilyenemű kérévényeket vagy egyáltalán ne, vagy csak különös méltánylást érdemlő esetekben terjessze a vallás és közoktatásügyi minisztériumhoz.

58. Egyetemes Konventünk 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 33. sz. jkvi pontjával tudatja egyházkerületünkkel, hogy középiskolai ref. növendékeink evangélizálásának feladatára a Ref. Középiskolai Missziói Tanács titkárát, Papp Géza segédlelkészt alkalmazta.

Tudomásúl szolgál.

59. Egyetemes Konventünk 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 34. sz. jkvi pontjával a Belmisszió és Diakonia Kontinentális Szövetségének az amsterdami kongresszuson (1926 június 1—4.) hozott határozataira hívja fel egyházközségeink figyelmét és megvételre ajánlja az amsterdami gyűlés emlékkönyvét a theológiai könyvtáraknak.

Egyházkerületünk a Belmisszió és Diakonia Kontinentális Szövetségének az amsterdami kongresszuson (1926 június hó 1—4.) hozott határozataira, amelyek az Egyetemes Konvent belmissziói Útmutatójában megjelennek, felhívja egyházközsé-

geink figyelmét s a konferencia emlékkönyvét az érdeklődőknek megvételre szívesen ajánlja.

60. Az Egyetemes Konvent 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 77. sz. jkvi pontjaival tudatja egyházkerületünkkel, hogy az állami és vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére rendszerezett hadipótléknak a nem-állami tanszemélyzetre való kiterjesztése tárgyában kérelemmel fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez; felhívja egyúttal az Egyetemes Konvent iskolafenntartó testületeinket, hogy addig is, amíg az államkormány e hadipótlék tekintetében méltányosabb eljárást foganatosítana, anyagi erejükhöz képest törekedjenek annak legalább ideiglenes kiutalásával ref. tanszemélyzetünknek az állami tanszemélyzettel szemben fennálló sérelmes helyzetén enyhíteni.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent értesítését tudomásul veszi s felhívása teljesítését iskolafenntartó testületeink figyelmébe ajánlja.

61. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjain tartott ülése 79. sz. határozatával elrendeli, hogy a ref. középiskolák, polgári iskolák és tanító(nő)-képző intézetek helyettes tanárai, akik a rendes tanárokkal különben is egyenlő munkakört töltenek be, éppenúgy hivatali esküt tegernek, mint a rendes tanárok.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent rendelkezését tudomásul veszi s végrehajtását a h. tanárok alkalmazásánál elrendeli.

62. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 80. sz. jkvi pontjával a theol. akadémiák 1925—26. évi jelentésével kapcsolatban felhívja a theol. akadémiák figyelmét az öreg cserkészcsapatoknak a theol. ifjúság körében való megszervezésére.

Miután a sárospataki theol. akad. ifjúság körében az öreg cserkészcsapatok megszervezése már megtörtént, az Egyetemes Konvent felhívása, — további intézkedésre nem lévén szükség, — tudomásul vétetik.

63. Az Egyetemes Konvent 1927 május 4—6. napjain tartott ülése 81. sz. jkvi pontjával felhívja a theol. akadémiákat, hogy a külföldi stipendiumok elnyerésének kívánatos pontosabb szabályozására nézve terjeszsenek az Egyetemes Konvent 1928. évi ülésére javaslatot.

Egyházkerületünk felhívja a sárospataki theol. akadémiái kart, hogy véleményes javaslatát a külföldi tanulmányi ösztöndíjak elnyerésének pontosabb szabályozása tárgyában egyházkerületünk útján terjessze az Egyetemes Konvent 1928. évi ülése elé.

64. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6-án tartott ülése 82. sz. jkvi pontjával tudatja egyházkerületünkkel, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter prot. theologusok külföldi továbbképzése érdekében a genfi egyetemen 4 állami ösztöndíjat létesített, a berlini Collegium Hungaricumban pedig 5 ösztöndíjas helyet bocsátott prot. theologusok rendelkezésére.

Tudomásul szolgál.

65. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 84. sz. jkvi pontjával közlésezi azok névsorát, akik a debreceni egyetem hittudományi fakultásán az 1925—26. iskolai év folyamán doktori fokozatot nyertek.

Tudomásul szolgál.

66. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napján tartott ülése 85. sz. jkvi pontjával értesíti egy-

házkerületünket a theol. doktori szigorlati szabályzat tervezett módosításáról, amelyet a debreceni Tisza István tudományegyetem hittudományi kara főleg theol. akadémiaiink óvástétele következtében megindított.

Tudomásul szolgál.

67. Az Egyetemes Konvent 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 87. sz. határozatával a lelkészképesítő vizsgálatokra vonatkozólag kimondotta, hogy azok, akik a vizsgálatról indokolatlanul maradnak el, új írásbeli vizsgálat tételére köteleztetnek; kimondotta továbbá, hogy további in'ézkedésig az I. és II. lelkészképesítő vizsgálat tételénél vizsgálati és pescsédijül 24, ill. 6 pengő szedessék.

Egyházkerületünk az egyetemes konventnek a lelkészképesítő vizsgálatokra vonatkozó rendelkezéseit tudomásul veszi s végrehajtásukra az egyházkerületi lelkészképesítő bizottság figyelmét felhívja.

68. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napján tartott ülése 88. sz. jkvi. pontjával értesíti az egyházkerületeket arról, hogy az amerikai presbyteriánusok theológiáin végzetek nosztrifikáló vizsgáinak a theol. tanulmányi, nevelési és vizsgálati rend intézkedései szerint kell történniök.

Tudomásul szolgál.

69. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjain tartott ülése 90. sz. jkvi. pontjával tudatja az egyházkerületekkel Fejér Mihály lelkészi oklevele nosztrifikálásának közétételét.

Tudomásul szolgál.

70. Az Egyetemes Konvent 1927 május 4—6. napjain tartott ülése 91. sz. jkvi. pontjával értesíti az egy-

házkerületeket arról, hogy a lelkésztanítóságok és tanítólelkészségek ügyében, egyelőre mellőzve a tanítólelkészségek szervezését, csupán a lelkésztanítóságok létesítésével foglalkozik s kezdte meg a tárgyalást a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterrel.

Tudomásúl szolgál.

71. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 93. sz. jkvi. pontjával felhívja a theol. akadémiák fenntartó testületeit, hogy a theol. akadémiákon a nem klasszikus gimnáziumokból a theol. akadémiára beiratkozott hittanhallgatóknak a görög nyelvet a megkívánt vizsgálatukra való kellő előkészítésük céljából az alkalmazott tanerő külön díjazása mellett rendszeresen taníttassák; felhívja továbbá az Egyetemes Konvent a ref. reálgimnáziumokat arra, hogy nyújtsanak alkalmat a theológiára készülő növendékeiknek a görög nyelvnek magánúton való tanulására.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent e rendelkezéseit tudomásúl veszi s foganatosításukra a sárospataki theol. akadémiái kart, ill. a miskolci ref. reálgimnázium tanári karát felhívja.

72. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 95. sz. jkvi. pontjával felhívja a theol. akadémiák fenntartó testületeit, hogy a modern nyelvek tanulására heti 2 óra helyett heti 4 órán (kettőn a kezdők, kettőn a haladók számára) adjanak alkalmat hallgatóiknak.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent e felhívását végrehajtás végett közli a theol. akadémiák fenntartó testületeivel.

73. Az Egyetemes Konvent 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 96. sz. jkvi. pontjával felhívja az egyházkerületeket arra, hogy theol. ifjaink külföldi ta-

núlmányútjainak lehetővé tételéhez anyagi erejükhöz mért áldozatukkal járuljanak hozzá.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent intenciójának anyagi erejének mérteke szerint minden tekintetben törekedni fog eleget tenni.

74. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napján tartott 199. sz. jkvi. pontja szerint felhívta az Egyetemes Konvent elnökségét, hogy mindazokat a ref. lelkészi állásokat, amelyek tanítói állással vannak összekötve, a lelkésztanítói kongrua járandóságának megállapítása céljából az Egyetemes Konvent elnöksége — minden egyes lelkésztanítóra kiterjedő véleményes javaslattétel kíséretében, — jelentse be, megjelölve egyúttal azt, hogy az illető lelkésztanító az állam részéről külön a lelkészi állás és külön a tanítói állás után jelenleg milyen javadalmazásban részesül.

Egyházkerületünk e bejelentés megtételére az egyházmegyéket felhívja.

75. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjain tartott ülése 200. sz. jkvi. pontjában másolatban közli az egyházkerületekkel az egyházkerületi és egyházmegyei bíróságokkal közlés végett tudomásul vétel szempontjából a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 4492/IX. 1926. sz. alatt kelt következő értesítését; „Ismételten előfordult, hogy a fegyelmi alá került református tanárok az egyházi V. t.-c. 35. §-a alapján a nyugdíjigény érintetlenül hagyásával állásukból való elmozdításra ítéltettek s ez alapon az érdekeltek nyugalomba helyezését kérték, mely kérelmük azonban itteni részről nem volt teljesíthető, mert az 1914. XXXVI. t.-c. 5. §-ának 5. pontja szerint ellátásra nem tarthat igényt az olyan alkalmazott, aki jogerős fegyelmi határozattal a szolgálat kötelékéből elbocsájtott. Minden feltétel igazolása nélkül a nyugalomba helyezés iránt beadott kérés még abban az esetben sem teljesít-

hető, ha a most említett törvényszakaszban foglalt rendelkezést kiegészítő s a 8400/1924. M. E. sz. rendelet I. fejezet 5. pontjában megjelölt határozmány alapján ki is mondanók, hogy ez a fegyelmi ítélet nevezettnek nyugdíjigényét nem szünteti meg, mert ebben az esetben is nevezettnek csak újabb szolgálatkor fog eddigi szolgálatainak beszámítására való igénye feléledni.

Az egyházi törvényeknek az állami törvényes rendelkezésektől való ez az eltérése olyan helyzetet teremt, mely miatt konkrét esetben az ítélet végrehajthatatlanná és súlyosabbá válik, mint amelyet az illető fegyelmi vizsgálat alá vont megérdemelt.

Amidőn erre a helyzetre az Elnökségnek nagybecsű figyelmét tisztelettel felhívom, egyben van szerencsém tisztelettel arra is felkérni, hogy a két törvény között fennforgó összeütközés megszüntetése érdekében szükséges intézkedést bölcs megfontolás tárgyává tenni s nagybecsű elhatározásáról engem is értesíteni méltóztassék.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent rendelkezésének megfelelőleg az egyházkerületi bírósággal és az egyházmegyei bíróságokkal a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter fenti 4492/IX/1926. sz. értesítését jegyzőkönyvi kivonatban közli.

76. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 202. sz. jkvi. pontjában közli az egyházkerületekkel a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek valamennyi vármegye és thj. város közönségéhez intézett, 35.506/1926. II. sz. a. kelt iratát, amely szerint a miniszter a nevezetteket felhívja, hogy az állam és hatóságai a prot. egyházközségi követeléseket a kért jogsegély megadása előtt felülbírálás tárgyává nem tehetik.

Egyházkerületünk a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ez iratát, amely az Egyetemes Konvent 1927. évi

202. sz. jkvi pontjában megjelent, tudomásul vétel végett egyházmegyéink útján közli az egyházközségekkel.

77. Az Egyetemes Konvent 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 204. sz. jkvi. pontjával értesíti az egyházkerületeket arról, hogy elnöksége útján előterjesztéssel járul a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez azon sérelmes intézkedése visszavonására, amellyel a miniszter a földbirtokreform során az egyházközségeknek akár lelkészi, akár tanítói javadalom céljaira juttatott földek birtokba vétele után az állami fizetéskiegészítés összegét leszállítja.

Tudomásul szolgál.

78. Az Egyetemes Konvent 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 208. sz. jkvi. pontjában elfogadta a dunamelléki püspök azon indítványát, hogy egyházi iskoláink tanárainak az állam részéről való kitüntetése alkalmából ne hivatali állások címei adományoztassanak; a magasabb hivatali címeket az illetékes egyházkerület közgyűlése adományozza; ha pedig az állam kormánya is elismerését akarja nyilvánítani az iskolában végzett munkáért, ez a szokásos egyéb címek adományozásával történjék.

Tudomásul szolgál.

79. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 232. sz. jkvi. pontjával felkéri az egyházkerületeket arra, hogy az 1927 szept. 4-ik napján Budapesten tartandó országos presbyteri értekezleten az ország valamennyi presbyteriumának legalább 2—2 taggal való kötelező részvételét elrendelni sziveskedjenek, kimondva, hogy a részvétellel kapcsolatos költségek az egyházközségeket terheljék.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent felhívásának foganatosítását egyházközségeinkre nézve elrendeli.

80. Az Egyetemes Konvent 1927 május hó 4—6. napjain tartott ülése 233. sz. jkvi. pontjában felhívja az egyházközségeket arra, hogy az évi őszi közgyűlésükön határozzanak abban a tekintetben, hogy az egyházi pénzügyek rendezésére alakult nemzetközi szövetség 1928. évi június hó 11—15-iki glasgowi világkonferenciáján való képviseltetésüket mimódon látnák megvalósíthatónak s ez irányú határozatukat az esetleg kiküldendőik nevének bejelentésével terjesszék fel az Egyetemes Konvent elnökségéhez.

Egyházkerületünk a fenti célú világkonferencián való részvételt óhajtandónak tartja, felhívja azért az egyházkerület pénzügyi-bizottságát, hogy az anyagi fedezetet illetőleg tegyen előterjesztést egyházkerületünk őszi közgyűlése elé, hogy ez előterjesztésnek megfelelőleg tehesse meg a közgyűlés a további intézkedéseket.

81. Az Egyetemes Konvent 1927. évi május hó 4—6. napjain tartott ülése 234. sz. jkvi. pontjával közli az egyházkerületekkel a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 90.367/1926. II. ü. v. sz. alatt kelt bizalmas átiratát a külföldi kölcsönök igénybevételenek megszorítása tárgyában.

Egyházkerületünk a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter értesítését az Egyetemes Konvent rendelkezésének megfelelőleg közli egyházmegyénkkel.

82. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjain tartott ülése 239. sz. jkvi. pontjában közli az egyházkerületekkel a m. kir. pénzügyminiszter 1926. december 17-én 107.746/1926. VII. a. sz. átiratát, amelyben a pénzügyminiszter arról értesíti az egyetemes konventet, hogy az egyházi adók kivetésének megkönnyítése érdekében az adóalanyok és adótárgyak összeírása során kitöltendő ívben az adóalanyok és

ezek családtagjai vallásának feltüntetésére rovatot nyitattott.

Egyházkerületünk a m. kir. pénzügyminiszter 107.746/1926. VII. a. sz. átíratát egyházmegyéink útján közli egyházközségeinkkel.

83. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjain tartott ülése 240. sz. jkvi pontjában közli az egyházkerületekkel, hogy a vasárnap igazi megszentelése érdekében a teljes és általános munkaszünetnek törvény által való kötelezővé tételét sürgető felterjesztéseiket az illetékes minisztériumok elé juttatta s az ügy tárcaközi miniszteri megbeszélés tárgyává fog tétetni.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent fenti értesítését tudomásul veszi s a vasárnap igazi megszentelésének kérdését a kívánt eredmény kivívásáig szüntelenül napirenden tartja.

84. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjain tartott ülése 242. sz. jkvi. pontjával felhívja az egyházkerületeket arra, hogy az országos gyűjtések szabályozása tárgyában terjesszék megoldásra alkalmasnak látszó javaslataikat az Egyetemes Konvent 1928. évi ülése elé.

Egyházkerületünk felhívja az egyházmegyéket, hogy az országos gyűjtések szabályozása tárgyában véleményes javaslatukat terjesszék az egyházkerület őszi közgyűlése elé, hogy egyházkerületünk azok tekintetbe vétele mellett tehesse meg javaslatát az Egyetemes Konvent 1928-ik évi ülésére.

85. Az Egyetemes Konvent 1927. május hó 4—6. napjaint tartott ülése 246. sz. jkvi. pontjában közli az

egyházkerületekkel az állandó káplántartó helyek revízió alá vétele tárgyában hozott határozatát.

Egyházkerületünk az Egyetemes Konvent fenti sz. határozatát tudomásul veszi s jegyzőkönyvébe iktatja, hogy fizetés kiegészítést igénylő káplántartó helyekül megállapítottak a tiszáninneri egyházkerületben a következők: Abaújszántó, Abaújvár, Átány, Bócs, Czigánd, Cserépfalu, Disznóshorvát, Göncz, Megyaszó, Miskolc, (3 állással), Nagyrozvág, Noszvaj, Onga, Ózd, Poroszló, Putnok, Rudobánya, Sajószentpéter, Sárospatak, Sátoraljaújhely (2 állással), Szászfa, Tarczal, Tiszakarád, Tiszalúc, Tiszánána, Tiszaszederkény, Ujcsanáros (27 egyházközség 30 állással).

86. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott üléséből 5. sz. jkvi. pontjában jelenti az egyházkerületnek, hogy 6 évi megbízása lejárt s megköszönve a kitüntető bizalmat, amellyel a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés a főiskola ügyeinek vitelére elhívta, felkéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a jövő hat évi ciklusra az igazgató-tanács tagjait megválasztani méltóztassék.

Az egyházkerületi közgyűlés a lemondó igazgató-tanács érdemeit jegyzőkönyvében megörökítvén, a következő 6 évi ciklusra, az 1927—33. évekre a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosaiul megválasztja Cziáky Endre, Juhász László, Farkas István, Pósa Péter és Enyedy Andor volt lelkészi igazgató-tanácsosokat és új lelkészi igazgató-tanácsosul Kiss Ernő alsózempléni esperest; világi igazgató-tanácsosokul pedig Meczner Béla, Szent-Imrey Gyula, Puky Endre, Farkasfalvi Farkas Géza, Bernáth

Aladár és Téglássy Andor volt világi igazgató-tanácsosokat; kipróbált kezeikbe nyugodtan teszi le a főiskola vezetését s munkájukra az Örökkévaló áldását kéri.

87. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott ülése 6/b. jkvi pontjában az 1927/28-ik évi tápintézeti díj megállapítására nézve tesz előterjesztést az egyházkerületi közgyűlés elé.

Az egyházkerületi közgyűlés a tápintézeti díjat a mult évi 240 pengőben állapítja meg az 1927—28-ik iskolai évre.

88. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott ülése 9. sz. jkvi. pontjával a főiskolai ének- és zenetanári állás betöltésére nézve a köziskolai széknek azt a javaslatát terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a tanszékre hirdettessék meg a pályázat olyan módon, hogy az állásra első sorban tanítóképző-intézeti ének- és zenetanári oklevéllel bíró egyének pályázhatnak, hogy ilyenképen a főiskola az utolsó kísérletet is megtegye ennek a tanszéknek a mindenképen óhajtott színvonalu betöltésére; ellenben, ha ilyen pályázók nem jelentkeznek, kisebb képesítésű, középiskolai énektanítói oklevéllel bíró egyénnel is véglegesen betölthető legyen az állás.

Jelenti az igazgató-tanács egyházkerületünknek azt is, hogy a főiskolán 2 éven át helyettes ének- és zenetanári minőségben működött Kovács Béla a főiskolai énekkar vezetésében karvezetői rátermettségét kétségtelenül bebizonyította, a gimn. énektanításban, a theol. akadémián a harmonium és egyházi énektanításban kellő eredményt mutatott fel, azonban 1926 októberben szerzett középiskolai énektanítói oklevele csak olyan, mint amilyen oklevéllel 1925 júniusban a főiskolai ének- és zenetanári állásra hatan pályáztak.

Egyházkerületi közgyűlés a sárospataki főiskolai ének- és zenetanári állás

betöltésére nézve az igazgató-tanács javaslatának megfelelőleg a pályázat kihirdetését elrendeli.

89. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927. június hó 20-án tartott üléséből 16. sz. jkvi. pontjában a gimn. szék javaslata alapján előterjesztést tesz egyházkerületünknek aziránt, hogy Urbán Barnabás helyettes tanár a matematika fizikai tanszékre rendes tanárnak választassék meg. Az igazgató-tanács a hivatalos megállapítások és saját tapasztalatai alapján Urbán Barnabást méltónak ítéli arra, hogy rendes tanárrá való megválasztását javaslatba hozza, mert benne egy minden tekintetben bevált embert nyert a főgimnázium a matematika-fizikai tanszékre. Hivatalos megállapítást nyert, hogy úgy pontos köteleességteljesítésével, hivatása iránti szeretetével, tanári ügyességével és képességével, mint egész egyéniségével máris általános elismerést szerzett. Urbán Barnabás mögött eddig is több évi szép tanári munkásság van. Oklevele 1925 február 17-én kelt s három szaktárgyból: matematika, fizika és filozófiából van képesítve. Azonkívül van gyorsírástanításra képesítő oklevele is. A műegyetem közgazdasági szakosztályára is beiratkozott s ott az abszolutoriumot is megszerezte. Életéből 6 évet elvett a világháború. Érettségi vizsga után azonnal be kellett vonúlnia s 1916—1921-ig hadifogságban volt Szibériában. Oklevelének megszerzése után 2 évet töltött a nyiregyházai ág. ev. leánygimnáziumban, mint helyettes tanár s onnan a legkitünőbb bizonyítványt hoz a. Rendes tanárrá való megválasztásának időpontjául az ig.-tanács 1927 január hó 1-ét állapítja meg.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatára Urbán Barnabás helyettes tanárt rendes tanárnak választja meg a sárospataki főiskolán a gimn. matematika-fizikai tanszéken 1927 január hó 1-től kezdődő hatállyal; örömének ad kifejezést, hogy e választással a legszebb

reményekre jogosító ifjú munkaerő áll a főiskola szolgálatába s e remények valóra válására a Mindenható áldását kéri.

90. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott üléséből 21. sz. jkvi. pontjában az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti azokat a jegyzőkönyveket, amelyek Ady Lajos tankerületi főigazgató és Domby László egyházkerületi tanügyi előadó iskolalátogatásáról felvételtek s amelyek az iskola oktató-nevelő munkájáról megnyugtató képet nyújtanak.

Tudomásul szolgál.

91. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott üléséből 24. sz. jkvi pontjával jelenti, hogy Dr. Trócsányi József gazdasági választmányi elnök 6 évi gazd. választmányi elnöki megbízása lejárván, az ig.-tanács az ő rendkívüli értékű munkájára tekintettel, amelyet a főiskola anyagi ügyei vezetése körül kifejtett, a szokásos hármás jelöléstől eltekintve, egyedül őt terjeszti fel a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés elé gazd. választmányi elnökül való megválasztásra.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatára Dr. Trócsányi József akad. tanárt az 1927—33. évi 6 évi ciklusra megválasztja gazd. választmányi elnöknek, elismerését fejezi eddigi nagyértékű gazd. választmányi elnöki működése felett és készséges lélekkel tesz tanubizonyosságot amellet, hogy a gazd. választmányi elnöki megbízatás szakavatott és lelkiismeretes kezekben van az ő alkalmaztatásával.

92. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott ülése 28. sz. jegyzőkönyvi pontjával a főiskolai gazdasági választmánynak az egyház-

kerület által betöltendő 3 tagsági helyére, — eddigi megbízatásuk lejárván, — a következő 6 évi ciklusra, az 1927—33. évekre megválasztásra ajánlja az eddigi tagokat: Kovácsy Sándor nyug. gimn. tanárt, Harsányi Gyula nyug. kir. járásbíró és Somody József főszolgabíró.

Egyházkerületi közgyűlés Kovácsy Sándor, Harsányi Gyula és Somody József gazd. választmányi tagoknak a főiskola anyagi ügyeiben kifejtett eddigi kiváló működésükért elismerését és őszinte köszönetét nyilvánítja és őket a következő 1927—33. évi 6 évi ciklusra a gazdasági választmány tagjaiul megválasztja.

93. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott üléséből 27. sz. jkvi. pontjával megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti azt a 60 pengő összegű alapítványt, amelyet az 1926-ban végzett hittanhallgatók szerencsétlen véget ért osztálytársuk Bartalus István emlékére tettek s amely összeg akad. pályatétel alapjául szolgál az újszövetség köréből.

Egyházkerületi közgyűlés a pályatársi szeretet és emlékezés neves érzéséből fakadt alapítványt elfogadja és megerősíti.

94. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-án tartott ülése 33. sz. jkvi. pontjában a főiskolai gazd. választmány előterjesztésére oly irányú határozathozatal iránti kérelemmel járul az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy az egyházközségek, egyházmegyék s maga az egyházkerület is az ő nyomtatnivalóikat a jövőben a főiskolai nyomdában legyenek kötelesek előállítani.

Egyházkerületünk a főiskolai igazgató-tanács kérelmének helyt ad abban a meggyőződésben, hogy egyrésztől egyházunk

jól felfogott anyagi érdeke sürgeti e javaslat elfogadását, másrésztől a főiskola erkölcsi presztizse biztosítja az érdekelteket a főiskolai nyomda által számított árak elfogadhatósága felől; elrendeli azért egyházkerületi közgyűlésünk, hogy az egyházközségek, egyházmegyék és egyházkerületünk nyomtatnivalóikat kötelesek a főiskolai nyomdánál előállíttatni.

95. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1927 június hó 20-iki ülése 37. sz. jkvi pontjával megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti azon intézkedését, amellyel a főiskolai tanári kar és családtagjai számára a vasúti kedvezmény érvényesítéséhez szükséges 20 P-t, összesen 38 családtag után 760 pengőt a főiskolai tanári kar számára kiutalta. Megokolja az igazgató-tanács e kedvezmény megadását azzal, hogy az állami iskoláknál és kir. kath. iskoláknál ezt az illetéket a fenntartó viseli s hogy az egyenlő elbánás elve, melyet a főiskola mindenkor szem előtt tartott, kívánja meg, hogy a ref. felekezeti tanárok dotációja semmiben sem maradjon el az állami és más felekezeti tanárok javadalmától. Ugyancsak a méltányosság szempontja igazolja, hogy a vasúti jegykedvezményben nem részesülő két helyettes tanár és a főiskolai tisztviselők úgy a maguk személye, mint családtagjaik után a 30 P kármentesítésben részesíttessenek ($8 \times 30 = 240$ P). Fedezet szempontjából a gazd. választmány rámutatott arra, hogy 1926—27. évi költségvetésben előirányzott 13,680 P hiány az eddigi számítások szerint 6240 P-vel máris 7440 P-re csökkent s további javulás is várható, amire való tekintettel a kérelem teljesítését is javasolta.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács tett intézkedését indokainál fogva jóváhagyja és megerősíti.

96. A sárospataki főiskolai gazdasági választmány a főiskolai igazgató-tanács útján az egyházkerületi köz-

gyűlésnek javaslatot tesz a pengőértékre való eltéréssel kapcsolatban a tápintézeti alapítványoknak a felértékelésére vonatkozólag s előadja, hogy a tápintézetnek az 1914-ből megmaradt tőkéje forgatás, értékpapírvásárlás által ma 35,000 P értékű, ami az eredeti aranyértéknek 12·9%-os felértékelését engedi meg, vagyis minden 1000 aranykorona helyett 150 P-t lehet az egyes alapítványok felértékelte tőkéje gyanánt az alapítványi főkönyvbe felvenni s a kamatokat e tőke után fizetni. Kimaradnak e felértékelésből azok az alapítványok, amelyek részvényekben vagy hadikölcsönkötvényekben voltak téve, amely alapítványoknak a tőkét továbbra is ezek a meglevő részvények és hadikölcsönkötvények fogják képezni. Javasolja a gazd. választmány, hogy az átértékelés után a legalább 300 P tőkével rendelkező alapítványok nyitassanak meg, a kisebbek pedig addig tőkésítsenek, amíg a 300 P tőkét el nem érik. Jelenti végül a gazd. választmány elnöke, hogy ezt a felértékelést az alapítványi könyvekben már végre is hajtotta és az 1926 július 1-től számított kamatok az ügyvezető lelkészi gondnok jóváhagyásával az arra érdemeseknek kedvezmény gyanánt ki is osztattak.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács javaslatára a gazd. választmány jelentését tudomásul veszi, felterjesztéséhez egész terjedelmében hozzájárul, azt jóváhagyja és megerősíti.

97. A sárospataki főiskola gazd. választmánya a főiskolai igazgatótanács útján előterjesztést tesz az egyházkerületi közgyűlésnek az ösztöndíjpénztári alapítványok felértékelésére nézve s előadja, hogy a pengőértékre való kötelező áttérés miatt az ösztöndíjpénztár valósággal lehetetlen helyzetbe került, mert a kellő fedezet hiányában valorizálhatatlan alapítványokat a jövőben az eddigi koronaérték helyett pengőben 1 : 12.500 arányban kell számítani és könyvelni. Mint-hogy pedig a pénzben tett ösztöndíjpénztári alapítvá-

nyok közül még a legnagyobbnak a tőkéje sem haladja meg a 20.000 K-t, ami 1 P 60 fill. tőkét jelent, sőt 100 K-ás alapítványok is vannak, amelyek tőkéje új pénzben még egy fillért sem tesz ki, azért szükséges oly intézkedések megtétele, amelyek egyfelől lehetővé teszik a könyvelést, másfelől a nemesszívú alapítók nevének megőrzése és megbecsülése céljából az ösztöndíjpenztár tőkéjét nevelnék s bizonyos idő elteltével lehetővé tennék a régi alapítványoknak legalább bizonyos mértékű valorizációját. Gazd. választmány azért ez ügyben következő határozatot hozza s terjeszti azt fel jóváhagyás végett a felettes hatóságok elé:

1. A főiskola azon ösztöndíjpenztári alapítványok kamatainak a kiadását, amelyeknek a tőkéje legalább 50 P-t el nem ér, 10 évre felfüggeszti s tőkésíteni rendeli.

2. Azoknál az alapítványoknál, amelyeknek alapítói vagy rokonai élnek, a főiskola ezektől várja és reméli a csaknem értéküket vesztett alapítványoknak a kiegészítését s hozzájuk ily értelmű kérelemmel járul.

3. Azoknak az alapítványoknak a helyreállítására, amelyeknél az előző pontban remélt kiegészítés nem következik be, a főiskola tovább szedi tanulónként és évenként 10 évig az 1 P 60 fillért, az ösztöndíjpenztár valorizációs alapja javára és pedig az idevonatkozó ig. tanácsi és egyházkerületi határozat megváltoztatásával akként, hogy az egész összeg az ösztöndíjpenztárt illesse és nem úgy, mint eddig fele részben a tápintézeti pénztárt, amely az ösztöndíjpenztárhoz viszonyítva háborús veszteségei dacára is aránylag jobban áll.

4. Azok az alapítványok, melyek kizárólag családi alapítványok, ebből a tervezett felértékelésből kizáratnak, mert az összes tanulók járulékaiból nem engedhető meg kizárólag családi jellegű alapoknak a növelése. S ugyancsak kivételnek a felértékelés alul a hadikölcsön és részvényekben tett alapítványok, amelyek tőkéi változatlanul maradnak.

E határozatok megvalósításából reméli a gazd. választmány oly alap megteremtését, amelyből a régi

alapítványokat 10 év elteltével 10% erejéig lehet lesz valorizálni s a kamatok kiosztását újból megkezdeni.

Ugyancsak jelenti a gazd. választmány elnöke, hogy a rend és könyvelés komolysága érdekében az ösztöndíjpénztár tőkéjének s eddig befolyt valorizációs tartalékalapjának ereje által megengedett mértékben bizonyos kisebb felértékelést már eddig végrehajtottak a könyvekben, t. i. az 1914 dec. 31-ig tett alapítványoknál $200 K = 1 P$ arányban, az 1914 dec. 31. után tett alapítványoknál egyelőre $12.500 K = 1 P$ arányban azzal a korrekcióval mégis, hogy egyes alapítványoknál a csak filléreket kitevő tőke helyett minimális tőke gyanánt $1 P$ -t vettek fel.

Az igazgató-tanács a gazd. választmány előterjesztését kiegészíti azzal, hogy az ösztöndíjpénztár tőkéjének erősítésére az 1927/28 költségvetési évtől kezdve a közpénztár is állítson be az évi költségvetésbe legalább $200 P$ -t, esetleg — ha a közpénztár helyzete javulna — többet.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatára az ösztöndíjpénztári alapítványok felértékelése tárgyában tett előterjesztést tudomásul veszi, jóváhagyja és megerősíti.

98. Olvastatik a sárospataki főiskola igazgató-tanácsának 1927 június hó 20-án tartott ülésének 41. sz. jkvi. pontja:

A Bodrogköz és közelebbről Györgytarló belvízmentesítésének a legfontosabb és legközelebből megoldandó kérdése a karádi főcsatorna mélyítése lévén, az ezáltal szükségessé vált földdeponia kibővítésének céljára a Bodrogközi Tiszaszabályozó-Társulat megkereste az érdekelt földbirtokosokat, köztük a főiskolát is, hogy a kisajátítás útján különben is megváltható területet a főiskola a karádi főcsatorna jobb partján egy öl szélességben, cca 1 kat. hold $300 \square$ -öl területen folyó árban engedjen

át tulajdonjogilag. A gazd. választmány javasolja, hogy a főiskola erre a célra a Bodrogi Tiszaszabályozó Társulatnak a sárospataki 19. sz. tkvi betétben 130., 166. és 167. sorsz. és 11,868., 11,857 $\frac{1}{1}$ és 11,857 $\frac{2}{3}$ helyrajzi számok alatt felvett ingatlanai-ból a szükséges területet kölcsönösen megállapítandó áron adja el, minthogy a belvizlevezetés tökéletesítése Györgytarlónak eminens érdeke s különben is a kívánt terület kisajátítási eljárás útján ügyis átadandó lenne.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács javaslatára az előterjesztett javaslathoz hozzájárul s elnökségét meghatalmazza a megköthető adás-vételi szerződésnek a megerősítésére.

99. Az egyházkerületi lelkészsképesítő bizottságok a Sárospatakon, 1926. évi szept. hó 22—23. napjain megtartott I. és II. lelkészsképesítő vizsgálatokról beterjesztik a következő jegyzőkönyveket:

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Fölvétetett a tiszáninneri ref. egyházkerület lelkészvizsgáló bizottságának 1926. szept. 22-én, a sárospataki ref. főiskola tanácstermében tartott ülésén.

Jelen vannak: Dr. Révész Kálmán püspök és Dókus Ernő főgondnok, bizotts. elnökök; Janka Károly egyh.-ker. papi főjegyző, Cziáky Endre abaúji esperes, Harsányi István, Marton János, dr. Rácz Lajos th. tanár bizotts. tagok, utóbbi ügyis, mint jegyző.

1. Dókus Ernő főgondnok szíves üdvözléssel megnyitván a bizottság ülését, jelenti, hogy Bernáth Aladár és dr. Puky Endre vizsgáló bizotts. tagok erős meghűlésök miatt nem jelenhettek meg a bizottság ülésén. Tudomásul szolgál.

2. Dr. Rácz Lajos theol. igazgató jelenti, hogy Nagy Béla theol. tanár súlyos betegsége miatt í. hó 10-én félévi szabadságot kért és kapott a főiskolai igazgató-tanáctól, így ő a vizsgálatokon nem vehet részt, hanem az ő szaktárgyaiból az őt helyettesítő kartársak, nevezetesen a ker. hittanból dr. Mátyás Ernő, a ker. erkölcsstanból Harsányi István fognak kérdezni. Ugyanígy a helyettesek fognak kérdezni a most még üresedésben levő gyakorlati theol. tanszék tárgyaiból, nevezetesen a homiletikából Marton János, a katechetikából pedig Harsányi István. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy dr. Mátyás Ernő kartársunk is lázas beteg s egyelőre nem jelenhet meg.

Bizottság a dogmatikai és homiletikai tanszék helyettesítésére vonatkozó előterjesztést tudomásul veszi, dr. Mátyás Ernő betegségére vonatkozólag azt határozza, hogy őt d. e. 11 órától fogja kérni a megjelenésre, amikor mind a 4 d. e. vizsgázó jelölt egyszerre fog az ő tárgyából vizsgálatot állani.

3. Dr. Rácz Lajos theol. igazgató jelenti, hogy az I. lelkészképesítő vizsgálat letévésére 8 theol. akadémiaát végzett ifjú jelentkezett, akik mindannyian eleget tettek theol. tanulmányi kötelezettségeiknek, június hó folyamán absolutoriumot nyertek. Felolvassa nacionáléjokat. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy házi írásbeli dolgozataikat mindannyian be adták hozzá a kitűzött határidőre; ő e dolgozatokat bírálatra kiadta az illetékes szaktanár uraknak, mire a szaktanár urak jelentik, hogy a házi írásbeli dolgozatok a követelményeknek valamennyien megfelelnek és így elfogadhatók. A zárt-helyi írásbeli dolgozatok felől Marton János szaktanár jelenti, hogy a többi mind megfelel, de Ruzska Zsigmond dolgozata nem egyházi beszéd, hanem elmélkedés; javasolja, hogy az adassék ki még egy szakembernek bírálatra.

Bizottság Janka Károly egyh.-ker. főjegyző urat kéri fel bírálónak.

4. Ezután kezdetét veszi, egyelőre 4 tárgyból, nevezetesen az ószövets. írásmagyarázatból, ószövets. vallástörténetből, ker. erkölcsstanból és egyházi szónoklatból, a szóbeli vizsgálat letétele. Egymásután beszélíttatnak és e 4 tárgyból szóbeli vizsgálatot állanak:

1. Benke Kálmán ;
2. Erdélyi Zoltán ;
3. Janka Géza ;
4. Nagy József.

5. Dr. Rácz Lajos theol. igazgató jelenti, hogy meglátogatta dr. Mátyás Ernő tanár urat és úgy találta, hogy betegsége tegnap óta súlyosbodott, láza erősödött s az orvos határozottan megtiltotta neki, hogy az ágyból fölkeljen, ily körülmények közt legfőlebb ágyban fekvé tudna kérdezni. Vizsgáló bizottság kimondja dr. Mátyás Ernő tanárnak a vizsgálatnál való helyettesítését és pedig úgy, hogy az újszövetségi írásmagyarázatból Marton János, az újszöv. vallásstanból Harsányi István, s a ker. hittanból Marton János fog kérdezni.

6. Erre újra bejönnek a terembe s egymás után vizsgáznak a főtérített 3 tárgyból:

1. Benke Kálmán,
2. Erdélyi Zoltán,
3. Janka Géza,
4. Nagy József.

E jelöltek, miután minden tantárgyból vizsgálatot állottak, a vizsgáló-bizottság által a következő osztályzatot nyerték:

Benke Kálmán	ált. osztályzata:	jeles,
Erdélyi Zoltán	„	jeles,
Janka Géza	„	jeles,
Nagy József	„	jeles.

7. Délután 3 órakor folytatódott a szóbeli vizsgálat, s egymásután megjelentek és minden tantárgyból vizsgálatot állottak :

5. Oláh István,
6. Ruzska Zsigmond,
7. Széplaky Gyula,
8. Vacszy István ; közülök

Oláh István	ált. osztályzata :	jó,
Ruzska Zsigmond	„	elégséges,
Széplaky Gyula	„	elégséges,
Vacszy István	„	jó.

8. A vizsgálatok befejezése után következett a vizsgálatot állott ifjak ünnepélyes kibocsátása a s.-lelkészi szolgálatra, majd ennek befejeztével az ifjak búcsúvétele az intézettől.

9. E jegyzőkönyv a főt. egyh.-ker. közgyűléshez fölterjesztetik.

Kelt Sárospatakon, 1926 szept. 22.

Dókus Ernő

egyh.-ker. főgondnok,
világi elnök.

Dr. Révész Kálmán

püspök, papi elnök.

Dr. Rác Lajos

vizsg. biz. jegyző

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a tiszáninneri ref. egyházkerület II. lelkészvizsgáló bizottságának Sárospatakon 1926. évi szept. hó 23. napján a főiskola tanácstermében tartott ülésében.

Jelen voltak: Dr. Révész Kálmán püspök és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt: Cziáky Endre esperes, dr. Rác Lajos akadémiai igazgató, Marton János, Harsányi István, dr. Trócsányi József theol. akadémiai tanárok, Janka Károly egyházkerületi lelkészi főjegyző,

jegyzőkönyvvezető, mint a lelkészképesítő bizottság tagjai.

1. Gyűlést vezető főgondnok elnök a gyűlést megnyitván, jelenti, hogy Bernáth Aladár és dr. Puky Endre lelkészképesítő vizsgálóbizottsági tagok kényszerű elmaradásukat írásban bejelentették.

Bernáth Aladár vizsgálóbizottsági tagnak sajnálatos betegsége, dr. Puky Endre vizsgálóbizottsági tagnak más természetű fontos és halaszthatatlan elfoglaltsága miatt történt elmaradása tudomásul szolgál.

2. Egyházkerületi lelkészi főjegyző jelenti, hogy a mai napra kitűzött II. lelkészképesítő vizsgálatra összesen 12-en jelentkeztek, névszerint: Szádvány József, Makó Dezső, Zsiros József, Bényey József, Gaál László, Horváth József, Kádár József, Nagy Sándor Béla, Szabó Zoltán, Fodor Géza, Várady József, Galgóczy Gyula s.-lelkészek, a kik kitűzött házi írásbeli dolgozataikat részint a megszabott időben, részint a határidőn jóval túl betérjesztették, okmányaikat bemutatták s a tegnapi nap folyamán zárthelyi írásbeli dolgozataikat, melynek tárgya az egyházjog köréből vétetett: „A vegyes házasságok és a reverzális kérdésének mai állása“ címmel, elkészítették. Az írásbeli dolgozatokra nézve általános az a kifogás, hogy azokat többé-kevésbé határidőn túl adták be a vizsgálatra jelentkezettek. Különösen is sérelmezhetők e tekintetben Bényey József és Galgóczy Gyula s.-lelkészek eljárása, a kik a f. évi szept. hó 17-én, illetőleg szept. hó 18-án, tehát szinte az utolsó órában kézbesítették dolgozataikat. A szakvélemény az összes dolgozatokat elfogadhatóknak nyilvánította ugyancsak a Bényey József és Galgóczy Gyula s.-lelkészek dolgozatainak a kivételével, amelyeket a szakbirálat kifogásolni kénytelen, mivel tudományos munkáját Bényey József s.-lelkész minden

komolyság nélkül készítette, a kérdést kellőképen ki nem fejtette, a magyar ref. igehirdetést, ami pedig tárgyának egyik ága volt, még csak nem is érintette, írásmagyarázata tartalmatlan, felületes; Galgóczy Gyula s.-lelkész egyházi beszédnek jelzett műve pedig predikáció-számba nem mehet, mert az merőben értekezés, vallásos elmélkedés és az egész munka egy idegen nyelvből való hevenyészett fordítás benyomását teszi. E két vizsgára jelentkezett s.-lelkésznek szóbeli vizsgálatra bocsáthatására csak az a körülmény nyújt némi lehetőséget, hogy egyéb házi dolgozataik és zárt-helyi írásbeli dolgozataik elfogadhatóknak minősítették.

Második lelkészképesítő bizottság az előterjesztés alapján mindenekelőtt elhatározza, hogy jövőre a lelkészképesítő vizsgára kitűzött írásbeli dolgozatok határidőn túl be nem adhatók, sem el nem fogadhatók, ez alól kivételt csupán az az eset képezhet, mikor az egyházkerületi elnökségtől kért és nyomós indokra nyert halasztásra szóló írásbeli engedélyt mutat fel a vizsgálatra jelentkezett. Bényey József és Galgóczy Gyula, — tekintettel egyéb írásbeli dolgozataik s azok között zárthelyi írásbeli dolgozatuknak is megfelelő voltára, — szóbeli vizsgálatra azzal bocsáttatnak, hogy homilétikából szigorúbban vizsgáltassanak meg s hogy az elnökség részéről komoly megintésben részesítsenek.

Ily előzmények után a vizsgálat folyamatra tétetett s elvégeztetvén, a vizsgázók osztályzata a következőképen állapított meg:

Sorszám	A vizsgálatot tevő neve	Gyakorlati theologia	Egyházjog	Magyar prot. egyház- történelem	Gyakorlati biblia- magyarázat	Írásbeli dolgozat	Általános osztályzat
1.	Szádváry József	jó	jó	jó	jeles	jó	jó
2.	Makó Dezső	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges
3.	Zsiros József	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
4.	Bényey József	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges
5.	Gaal László	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégségcs	elégséges
6.	Horváth József	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
7.	Kádar József	jó	jó	jó	jeles	jó	jó
8.	Nagy Sándor Béla	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles
9.	Szabó Zoltán	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles
10.	Fodor Géza	jó	jó	jó	jeles	jó	jó
11.	Várady József	elégséges	jó	elégséges	jeles	elégséges	elégséges
12.	Galgóczy Gyula	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges	elégséges

A vizsgálat befejeztetvén, az ifjak az elnökség részéről atyai szeretetteljes tanáccsal, komoly munkára való buzdítással, komoly intelligenciával, életükre és munkásságukra Isten áldó kegyelmének hő kívánatával bocsáttattak el s az ülés azzal rekesztetett be, hogy a vizsgálatról szóló jegyzőkönyv tudomásul vétel céljából a főt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetik.
Kmf.

Dókus Ernő
egyházkerületi főgondnok.

Dr. Révész Kálmán
püspök.

Janka Károly
egyházkerületi papi főjegyző

A betérjesztett jegyzőkönyvek a azok alapján a lelkészképesítő vizsgálatok eredményei tudomásul vétetnek.

100. A gömör-tornai egyházmegye a lelkészi javadalmaknak a vallás- és közoktatásügyi miniszter által tervezett újraértékelése kapcsán, arra kéri egyházkerületünket, hogy az Egyetemes Konvent útján intézzen fölterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez aziránt, hogy a lelkészek 1600 K-ra kiegészített fizetési minimuma, amely ma már a megváltozott gazdasági viszonyok között az eredeti békebeli értéknek semmiképen nem felel meg s nem egy akadémiai képzettségű, magas szellemi és erkölcsi hivatást betöltő, de egy elemi iskolát végzett egyénnek a tisztességes megélhetéséhez sem elegendő, emeltessék fel más hasonló képzettségű tisztviselők alapfizetéséhez mérten s ez az alapfizetés a korpótlékokkal a fizetési osztályok és fokozataik szerint tovább emeltessék.

Közgyűlésünk a gömör-tornai egyházmegye felterjesztését magáévá teszi s épen a kongruarevizio kapcsán szükségesnek tartja hangsúlyozni azt a felfogását, hogy

az 1600 K-ás lelkészi fizetési létminimum, ha a kongruatörvény meghozatala idején megfelelő is volt, ma a változott gazdasági viszonyok között s a lelkészi állással szemben mind fokozottabb mértékben jelentkező életszükséglettel s a lelkészi kar legnagyobb részére ránehezedő tetemes neveltetési költségekkel szemben, semmiképen sem lehet alapja egy intelligens család tisztességes megélhetésének. Közgyűlésünk azért az egyetemes konvent útján felterjesztést intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az 1600 koronás lelkészi fizetési létminimum megfelelő felemelése iránt.

101. Az alsóborsodi egyházmegye felterjeszti jóváhagyó határozata kapcsán a diósgyőri és diósgyőrvasgyári anyaegyházközségeknek, — amelyek egy politikai község, Diósgyőr területén fekszenek s 1913 előtt egy egyházközséget is alkottak, — egy egyházközséggé való egyesülésére vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatait s az egyesülésből kifolyólag egy egyezségi iratot, amely az egyesülni szándékozó két egyházközség egyházigazgatási, vagyoni jogi, szellemerkölcsi viszonyát s az ebből származó jogokat és kötelességeket foglalja magában 16 pontban. A két egyházközség az egyesüléstől, amelyet az ugyanazon életkörülmények között élő s egyesülésre régóta váró hívek teljes egyhangúsággal óhajtanak, a lelki élet intenzívebbé tételét, a ma szétforgácsolt anyagi s szellemerkölcsi erőik gyarapodását várja.

Közgyűlésünk az egy politikai községhez tartozó diósgyőri és diósgyőrvasgyári egyházközségeknek egy egyházközséggé való egyesüléséhez — az alsóborsodi egyházmegye esperesének a gyűlésen adott felvilágosító nyilatkozata után — készséggel adja beleegyezését s hagyja

jóvá a beterjesztett egyezségi iratot, lévén győződve afelől, hogy az egyesülés az egyé leendő két egyházközség anyagi, szellemi erkölcsi gyarapodását s a közös eszmények szolgálatában a közös vállvetett munka lehetőségét és célirányos voltát fogja eredményezni.

102. Az alsóborsodi egyházmegye jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a hevesi egyházközségnek régi, roskatag imaháza eladhatására vonatkozó s felebezéssel megtámadott határozatát jóváhagyás végett.

Közgyűlésünk az alsóborsodi egyházmegye határozatát jóváhagyja s a hevesi imaház eladhatására az engedélyt megadja.

103. Az alsóborsodi egyházmegye felterjesztést intéz az iránt, hogy egyházkerületünk készíttessen új s a mi egyházi életünk minden mozzanatára kiterjeszkedő egyházlátogatási íveket.

Közgyűlésünk e tárgyban megújítja egyházkerületünknek az 1926. évi tavaszi rendes közgyűlésében hozott 16. jkvi. számú határozatát s erről a felterjesztő egyházmegyeét értesíti.

104. A felsóborsodi egyházmegye jelenti, hogy egyházkerületünk utasítására felhívta az egyes egyházközségeket, hogy a belhivatalnokok díjleveleinek készpénzjárandóságait a 14.500 koronás szorzószám alapulvétele mellett írják át pengőértékre, jelenti továbbá, hogy miután a kultuszkormány a tanítói díjleveleket mindenütt a 17.000 koronás szorzószám felvétele mellett értékelte át s ennek alapján állapította meg a fizetési értékegységeket is, — a tanítótság magára nézve sérelmesnek találja a 14.500 koronás szorzószámmal való átértékelést, ezért kéri egyházkerületünket, hogy az

Egyetemes Konvent útján intézzen fölterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez oly irányban, hogy amennyiben a tanítói díjlevelek 14.500 koronás szorzószámmal értékeltenének át s ehez képest új fizetési értékegységek állapíttatnának meg, — a tanító-ságot a már megállapított fizetésében csonkulás ne érje.

Közgyűlésünk, habár az Egyetemes Konvent 207/1926 számú határozatával a díjlevelek átértékelésére megadta az irányelvet, tekintettel arra, hogy a lelkeszi és tanítói díjlevelek átértékelése nem egységesen történik, amennyiben a kultuskormány a tanítói díjleveleket az Egyetemes Konvent álláspontjától eltérőleg mindenütt a 17.000 koronás szorzószám felvétele mellett értékelte át, — fölterjesztést intéz az Egyetemes Konventhez a kétféle átszámítás megszüntetése —, illetőleg a lelkeszi és tanítói díjlevelek pénzértékeinek egységes alapon való rendezése iránt azzal a kifejezett óhajtással, hogy az esetleges újabb értékelésből kifolyólag sem a tanító-ságot nem fogja érni sérelem, sem a fenn-tartó egyházközségekre a kultuskormány újabb terhet nem hárít át.

105. Az alsóborsodi egyházmegye pártolólágg terjeszti fel az egri és mezőkövesdi egyházközségek abbéli kérelmét, hogy részükre még az 1911. évben megállapított kerületi segély újból állíttassék be pengő értékben egyházkerületünk költségvetésébe s ennek megfelelőleg újból folyósíttassék; az egri egyházközség kéri továbbá egyházkerületünket az egyetemes konvent oly irányú megkeresésére, hogy konventi missziói segélye, miként az elmúlt békeidőben, most is újból folyósíttassék, mivel e segélyek elmaradása esetén a 40 politikai községre kiterjedő missziói körzetében hiveink lelki gondozását nem végezhetné.

Közgyűlésünk az egri és mezőkövesdi egyházközségek kérvényének egyházkerületünkre vonatkozó részét leteszi véleményezésre a pénzügyi választmányhoz. Egernek a konventi missziói segély folyósítása iránti kérelmét pedig pártolólág terjeszti föl az egyetemes konventre.

106. A Magyar Ref. Tanítók Országos Egyesülete azzal a kéréssel fordul közgyűlésünkhöz, hogy a Balatonalmádiban épült üdülőházát s a Szoboszlón építendő gyógyházat, mint a ref. tanítóság Jóléti Intézményeit. támogassa egyházkerületünk olyformán, hogy a tankönyvpercentet s a református tanítóság egyházi adóját engedje át e Jóléti Intézmények javára s amennyiben az országosan betiltott iskolai gyűjtés helyett a kultuskormány az egyes növendékektől jótékony célra bizonyos összeg szedését engedélyezni fogja, ez összeg kétötöd részét szintén engedje át egyházkerületünk a ref. tanítóság Jóléti Intézményei javára.

Közgyűlésünk a Magyar Ref. Tanítók Orsz. Egyesületének kérvényét leteszi véleményezésre a pénzügyi választmányhoz.

107. A korláti egyházközség azzal a kéréssel fordul egyházkerületünkhöz, hogy temploma renoválásából s új torony építéséből származó 16.160 P adósságának csökkentésére, amely adósság teljes letörlesztésére a maga erejéből nem képes, bizonyos mérvű segélyt szavazzon meg.

Közgyűlésünk, mivel egyházkerületünk segélyezési célt szolgáló segélyalappal nem rendelkezik, a kérelmet nem teljesítheti, utasítja azonban a nevezett egyházközséget, hogy segély iránti kérelmével az illetékes egyházmegyéhez forduljon.

108. A felsőborsodi egyházmegye jelenti, hogy papi aljegyzőjévé Kőrössy István boldvai lelkész választotta meg.

Közgyűlésünk a választást tudomásul veszi s nevezettnek egyházi tisztségében való működésére Istennek áldó kegyelmét kéri.

109. Az alsóborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti az ónodi ref. egyházközség presbitériumának és közgyűlésének azt a határozatát megerősítés végett, amelyben nevezett egyházközség lelkészük nyugalomba vonulása alkalmával azt a kötelezettséget vállalják magukra, hogy a nyugalomba vonuló lelkésznek s elhalálózása esetén kegyeleti idejére özvegyének évi 70 q búzát fizetnek s az új lelkésznek pedig ugyanezen időtartamra külön lakást biztosítanak, míg a parokhia lakhatási joga a régi lelkész és özvegyét illeti a már említett időtartamra meg.

Egyházkerületi közgyűlés az ónodi ref. egyházközség fenti határozatát, miután abban a díjlevél csonkítása nem foglaltatik s az általa célzott eredmény az egyház belbékéjének megóvását szolgálni alkalmas, örömmel veszi tudomásul.

110. Az alsóborsodi ref. egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán megerősítés végett felterjeszti a mezőcsáti egyház kérelmét két lelkészi állása díjlevelei a változott viszonyok folytán eszközölt módosításának jóváhagyása tárgyában.

Egyházkerületi közgyűlés a mezőcsáti ref. egyházközség alkotó tényezői szabályszerű határozata és elfogadása alapján létrejött ezeket az új lelkészi díjleveleket, — miután azokban a javadalom csonkítatlan állapotban, — mindössze az új pénzérték viszonyokhoz átídomítva foglaltatik, megerősíti s a záradékolt díjlevelek közül egy példányt saját irattára részére visszatart, 3—3 példányt pedig az egyházmegye

elnökségének további eljárás végett visszaküld.

111. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán megerősítés végett felterjeszti a pácini egyház 4 drb. újonnan kiállított lelkészi díjlevelét.

Egyházkerületi közgyűlés a pácini egyház újból kiállított lelkészi díjlevelét, amely pusztán a régi díjlevelnek változatlan megújítását tartalmazza, jóváhagyja és megerősíti.

112. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti megerősítés végett a legyesbényei egyház, mint eladó és Palkó Jánosné ottani lakos, mint vevő között 1926 szept. hó 10-én létrejött adásvételi szerződést, — amelyben az egyház 10 mm. búza vételár ellenében eladja a legyesbényei 32. sz. tkjvben 472. hrsz. a. felvett Földalatti Pince a Beltelekben jelzésű ingatlanát a nevezett vevőnek az egyházközségnek egy régebbi állásfoglalására való utalással abból az indokból, mert ez a pince az egyháznak nem hozott semmi hasznot, míg a nyereendő vételárat kellően jövedelmeztetni tudja.

Egyházkerületi közgyűlés az adásvételi szerződést jóváhagyja az egyházközség által felhozott s itt méltányolt indokból, mindamellet már az egyházmegye által is kiemelt azzal a hozzáfűzéssel, hogy a befolyt vételár az egyház folyó szükségleteire, mint az egyház tőkevagyonára igénybe nem vehető, hanem az egyelőre esetleges végleges kamatozó befektetésig gyümölcsöző pénzbeli tőke vagyonként kezelendő.

113. Az alsóborsodi egyházmegye felterjeszti jóváhagyás végett az igrici ref. egyházközség kérelmét,

amelyben a most nevezett egyház, mint eladó és Boldvai Bertalan és neje Nagy Juliánna igrici lakosok, mint vevők között Igriciben 1925. évi augusztus hó 25-én létrejött adásvételi szerződés jóváhagyását kéri, amelyben az egyház az igrici 188. sz. tkvi betétben 280. hrsz. a. felvett 945 négyszögölnyi beltelki kert és árok ingatlanát kívánja eladni a rajta levő gazdasági épületre vonatkozó tulajdonjogának fenntartásával, illetve az épület anyaga elvihetési jogával 100 q búza árban, amely árból kívánja fedezni az egyházi iskola és taniói lak építéséből folyóan fennálló, tehát szintén ingatlan tökevagyonot eredményező 125 mm. adósságát. Miután az eladott kert a tanitói javadalom alkatrésze, a javadalmas tanitókat az egyház más ingatlan átengedésével kárpótolta.

Egyházkerületi közgyűlésünk a kellő alakban létrejött, az egyházmegye által is már jóváhagyott ezt az adásvételi szerződést, miután az az egyházközség és egyházmegye jelentése szerint voltaképp csak ingatlancseréről van szó, jóváhagyja.

114. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán megerősítés végett felterjeszti a bodrogkeresztúri ref. egyház kérvényét az ezen egyház, mint megajándékozott és gróf Dégenfeld Gusztávné sz. Karacsay Melánia grófnő, mint ajándékozó között Bodrogkeresztúron 1926 október hó 18-án létrejött, a nevezett grófnő őméltósága a bodrogkeresztúri 20. sz. tjkvben 32. hrsz. a. felvett ház- és belsőségből felelő rész tulajdonának átruházására vonatkozó szerződést.

Egyházkerületi közgyűlés az ajándékozási szerződést a nemeslelkű ajándékozó iránti köszönetének kifejezése mellett megerősíti és jóváhagyja.

115. Olvastatott Dr. Thóbiás Gyula alsófügödi egyháztag felebbezése az abaúji ref. egyházmegye 1927. évi június hó 8-án hozott azon határozata ellen, —

amelyben most nevezett egyházmegye a fűgödi ref. egyházközség 1926. évi november hó 28-án hozott presbiteri és 1926 december hó 18-án hozott közgyűlési határozatát, amelyben kimondatott, hogy a tanítói fizetés 10⁰/₀-os helyi hozzájárulásának fedezésére szükséges összeget az 1927. évtől kezdve évről-évre rendes egyházi adóként vethesse az egyház ki pénzben s ez összeget az egyház évi rendes költségvetésébe felvehesse, jóváhagyta és megerősítette.

Egyházkerületi közgyűlés a felebbezést visszautasítja, miután az Egyházi Törv. III. t.-c. 19. és 20. §-a határozottan kimondja, hogy az egyházmegyei közgyűlésnek azon döntései, amelyek új adózási rendszer behozatala, vagy az eddiginél nagyobb adó kivetésének szüksége tárgyában az egyházak presbitériumai és egyházközségi közgyűlés által hozott határozat ügyében hozattak, végérvényesek, — így azok ellen panasznak vagy felebbezésnek helye nincs.

Arra való tekintettel mégis, hogy Dr. Thóbiás Gyula ezen felebbezésében azt teszi különös panasz és sérelem tárgyává, hogy a fűgödi lelkész az úri és nemesi birtokok újabban adóval való megrovásából befolyó összeget, — amely az említett 10⁰/₀-os hozzájárulás fedezésére is egymagában elegendő volna, jogtalanul magának tartja meg, mert ennek élvezéséhez a régi díjlevél szerint joga nincs, — a lelkészt a régi díjlevélt meghaladóan ezen többlet jövedelem élvezésére feljogosító új díjlevél pedig nem alkottatott, — utasítja az abaúji egyházmegye elnökségét, hogy a panasz e részét vizsgálja meg s amennyiben ezen többletjövedelemnek a lelkész által való élvezése nem nyugszik érvényes egyházhatósági határozaton, illetve megfelelően

alkotott új díjleveleken, e részben törvényszerű eljárást rendeljen el.

116. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa f. évi július hó 8-án tartott üléséből javasolja, hogy az intézet a leányközépiskolákról szóló 1926. évi XXIV. törvénycikk által szervezett leányközépiskolai típusok közül leánygimnáziummá szerveztessék át, mivel ebben a formában tehet legnagyobb szolgálatot nemzeti kulturánknak és így szolgálhatja legjobban ref. egyházunk speciális érdekeit is.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatát elfogadja s e határozatát a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz felterjeszti.

117. Olvastatott a miskolci ref. reálgimnázium igazgatójának jelentése az intézet 1926—7. évi állapotról és működéséről.

Egyházkerületi közgyűlésünk megnyugvással veszi tudomásul, hogy az intézet ez évben is jól beilleszkedett a hazai középiskolák nagyjelentőségű munkájába s a saját több évszázados múltjának kulturtörténeti folyamatába. Hálás elismerését fejezi ki közgyűlésünk az intézet két kiváló, érdemes tanárának: Buday Józsefnek és Molnár Józsefnek, akik teljes szolgálati idejük betöltése után nyugalomba vonultak s kívánja, hogy a hív és becsületes munkásságukkal jól megérdemelt nyugalom éveit igen sokáig élvezzék testi és lelki erőben és egészségben.

118. Enyedy Andor belmissziói előadó felolvassa itt következő belmissziói jelentését:

*Főtiszteletü és Méltóságos Egyházkerületi
Közgyűlés!*

Egyházkerületünkben a belmissziói munka kezdeteinek, kereteinek, egész állapotának alapos felkutatására és feltárására szolgáló egységes kérdőívek a napokban küldetvén széjjel; az ezek alapján elkészíthető, mint összefoglaló jelentésig egyelőre a hozzám beérkezett egyházmegyei belmissziói jelentések adatait és javaslatait leszek bátor jelentésemben összefoglalni és előadni.

A jelentésekből mindenekelőtt kiviláglik az az örvendetes tény, hogy a hivatalos egyházi szervek mindjobban tudatára ébrednek a belmissziói munkára való elkötelezettségüknek és e munka első renden való fontosságának, sürgősségének. Nemcsak az egyházmegyei belmissziói bizottságok fejtenek ki mindig biztatóbb tevékenységet, hanem az egyházmegyei gyűléseknek is főtárgyává kezd válni ez a munka, amelyre esperesi jelentések is jótékonyan és hatásosan irányítják a közfigyelmet. Sőt az is előfordul, hogy egyes presbitériumok (Cigánd) külön gyűléseken foglalkoznak a hitépítés és lelkigondozás nagy kérdéseivel. Presbiteri értekezlet Abaujban volt 3; Pálházán résztvett 8 egyházból 64, Szántón 13 egyházból 150, Szikszón 21 egyházból 105 presbiter. Belmissziói értekezlet tartottak Alsóborsodban kettőt, Alsózemplénben ötöt (Felsőborsodból számszerinti jelentés nincs), Gömörtornában kettőt. Gyülekezeti belmissziói bizottság szerveztetett Alsóborsodban, Belsőbölcsön és Miskolcon; Gömörtornában 8 helyen. Istentiszteleteinken kezdi elfoglalni öt megillető, uralkodó helyét az Ige. Vasárnap délutáni kátémagyarázat van Abaujban 5 helyen (más egyházmegyéből nincs erre vonatkozó jelentés). Köznapi bibliamagyarázat vagy legalább is bibliaolvasás Abaujban 35, Alsóborsodban 26. Alsózemplén Pácín gyülekezetében hetenként egyszer felolvassák a tizparancsolatot, egyszer pedig az apostoli hitvallást. Felsőborsodban

Zilizen minden reggel hirdeti az igét a lángoló buzgóságu lelkész, gyülekezeti áhitat ez egyházmegye 5 egyházában tartatik. Gömörtornában Putnokot és Ragályt kivéve, hétköznap némák a templomok, csak a tornai részen szokásosak az Istentiszteletek. Másutt bünbánati héten és egyház-kelelkor szokták csak megnyitni a templomokat. Az esti Istentiszteletek lassan terjednek; főként a templomvilágítástól való irtózás miatt, pedig ahol bevezették őket, kedvezőbb összejöveteli alkalmaknak bizonyultak a legtöbb helyen elnéptelenedett és elélettelenedett reggeli Istentiszteleteknél. Külön gyermekistentisztelet van Abaujban 10, Alsóborsodban 6, Felsőborsodban 4, Gömörtornában 1 helyen. Házi áhitatot jelent Abauj 3 lelkésznél, Alsóborsod 7 helyen (Hejőcsabán a lelkész tartott 25—30 családnál), Felsőborsod 3 helyen. Gömörtorna jelentése szerint alig van valamire való keresztyén család szentírás nélkül (csak az a kérdés, táplálkoznak-e belőle rendszeresen?) Ósi szokásaink szerint mind több helyen kezdik újra imával a presbiteri gyűléseket, Cigádon énekkel, Kenézlőn bibliai elmélkedéssel is. Vannak adatok az urvacsorázók számáról, bár hiányosak és az előadók bevallása szerint nem elég megbízhatók. Pedig ezek igen jelentékeny fokmérői a hitéletnek. Alsóborsodban egy év alatt urvacsorázók 6 járásban felülmulták az összlélekszámot, sőt Tiszatarjánban és Ónodon 300, Belsőbőcsön és Szirmán 200 körüli százalékát mutatták a gyülekezetek népességének. Meglepően szép adat van a felsőborsodi Nekézsenből, ahol húsvétkor a gyülekezet 460 urvacsorázható tagja közül 225-en járultak a szentasztalhoz. Gömörtornában 14 és 80⁰/₁₀₀ között váltakozik az urvacsorázóknak a gyülekezetek lélekszámához viszonyított aránya.

Vallásos esték Abaujban 6 egyház kivételével, Alsóborsodban 5 kivétellel, Alsózemplénben csekély kivétellel, Felsőborsodban 13 kivétellel, Gömörtornában mindenütt tartattak; a legtöbb helyen

hazafias színezettel, népművelési célzattal is. Felsőborsod előadója szerint megengedhetetlen fenntartanunk a vallásos esték azon kabaré jellegét, ahogy az sok helyen divatban van. Szerencsére az u. n. népművelési esték leveszik a vállunkról a népszórakoztatás elég felelősségteljes gondját. Számot kell végre vetnünk azzal: komolyan előnyére válik-e az evangéliumnak, a Krisztus ügyének, ha mi a szentet és nem szentet felületes válogatás után összekeverjük. Én a leghatározottabban állítom, hogy nem. A szekták csak mosolyognak a református egyház legújabb vallásgyakorlata fölött. A magam részéről a vallásos estéket Istentiszteletekké, esti áhítatokká avattam, ahol a gyülekezeti éneklésen kívül csak magam szerepelek, imádkozom és prédikálok, rajtam kívül senki. Minden egyebet a népművelődési esték körébe utasítottam. Az Ige világot építő hatalom és a mi roskadozó egyházunkat minden segédeszköz kizárásával csak az Igének kell és az Ige fogja megmenteni. Azért iktattam e komoly megnyilatkozást szószerint ide, mert a vallásos estéknek hazafias és kulturünnepélyektől itt javasolt megkülönböztetést magam is sürgősen keresztülviendőnek tartom. A vallásos estéknek mielőbb határozott vallásos jelleget kell adni; annak minden számát ebből a szempontból kell elbírálni és beállítani addig is, míg ezek az összejövetelek gyülekezeti áhítatokká mélyülhetnek el. Ajánlatos persze, hogy a világias jellegű népművelési munkák is a mi lelkészeink és tanítóink irányításával follyanak, amint erre a legtöbb egyházmegyéből biztató jelentéseket is kaptam.

Bibliakörök vannak Alsóborsodban 5, Alsözemplénben 4, Felsőborsodban 6 gyülekezetben. Ez a munkaág, amint látszik, még csecsemőkorát éli kerületünkben.

A lelkészek mind több gondot fordítanak egyéni és családi hitéletük gondozására, tudományos önképzésükre; munkájuknak, küzdelmeiknek, tapasztal-

talataiknak, sikereiknek és kudarcaiknak lelkipásztori naplóban való tanulmányos megrögzítésére. Szükséges is, hogy a lelkész, családja, hajléka világitó és buzdító szövétneke legyen a gyülekezet hitéletének, mert örökké igaz az a régi mondás: *vita clerici est evangelium plebis*) a lelkész élete a nép evangéliuma). Evégből nem ártana nekünk egymás lelkének kölcsönös, testvéries gondozását is megszerveznünk, rendszeressé tennünk. Nem adhatunk, ha mi is naponként nem veszünk; nem teremthetünk hitéletet, ha mi magunk is nem épülünk folytonosan áldott kölcsönhatások által is a hitben. A lelkipásztori látogatást, bár nem rendszeresen, fokozódó buzgósággal gyakorolják.

A presbiterek sok helyen áldott módon válnak a belmisszió munkában is a lelkész segítő társává. Némely helyeken azonban kerékkötők, ami folyik abból a prebiterségről alkotott népszerű felfogásból, hogy „a presbiter hivatása nem engedni mindent, amit a lelkész akar.“ Szükség van e téren a minél gondosabb és kiterjedtebb presbiternevelésre; a bibliai, őskeresztyén, református presbitereszménynek a közvéleményben való elgyökereztetésére. Alsózemplén ebben a tekintetben sokat tett s az eredmények már is láthatók. A bodroghalászi presbitérium pl. feliratot intézett a konventi elnökséghez a vasárnapi munkaszünet és a korcsmák vasárnapi zárvatartásának szorgalmazása ügyében. A taktakenézi presbitérium pedig ki is vitte a korcsmák zárvatartását a vasárnap délutáni Istentisztelet végeztéig. Sátoraljaujhelyben, Sárospatakon, Cigándon, Miskolcon és bizonyára még sok más gyülekezetben a presbiterek állnak a hiterősítő, hitvédő és egyháztársadalmi munkák élén; a reverzálisküzdelemnek, lélekhalászat elleni védekezésnek szintén közülük kerülnek ki a legéberebb őrszemei.

A konventi belmissziói program első pontját képező gyermekpasztorációhoz a kezdő lépéseket Abaujban a vallástanítás keretében s a gyermekek

részére 14 helyen tartott bibliaórákon próbálják megtenni. Az alsóborsodi előadó a vasárnapi iskolában látja ennek a munkának fundamentumát s a 18 helyen már bevezetett vasárnapi iskola propagálását, tanfolyamokon való népszerűsítését javasolja. Alsózemplén előadója a konventi program végrehajtásáról őszre ígér jelentést. A megyaszói kör a keresztszülei intézmény reformját sürgeti, hogy a keresztszülők, mint erre elsősorban hivatottak, legyenek alkalmasak a rájuk bízott gyerekek lelkének gondozására. Felsőborsodban a konventi program tanulmányozás alatt van. Gömörtorna azt jelenti, hogy a vasárnapi bibliai iskolát és a gyermek-pasztorációt iskoláink a vallásoktatásnak és énektanításnak s az imádságok begyakorlásán intenzív felkarolásával látják el. Minden félreértés kikerülése végett azonban hangsúlyoznom kell, hogy a vallásitanítás és az imádságok intenzív begyakorlása még nem gyermekpasztoráció, mert ez a konventi program pont a gyerekek egyéni lelkigondozását s a gyakorlati élet Scillái és Charibdisei között való lelki átvezetését jelenti.

A konfirmáció reformjára Abaujban nem történt semmi. Alsóborsodban a konfirmáció helyenként váltakozva már a 12—15 éves korban történik. Konfirmáltak egylete egyedül Hejócsabán van. Alsózemplén a konfirmáció reformjának keresztülvitelét a 14 évig tartó iskolakötelezettséghez köti; de sok helyen (Sajóhidvég, Bodrogkeresztur, Erdőbénye, Sárospatak, Sátoraljaujhely) most is mélyebben folyik ez a munka. Felsőborsodban Zilizen 3 évig, Kondón 2 évig, Borsodban, Radostyánban, Hangácson és Nekézsenben egy teljes félében át tart az oktatás, amik mindenesetre örvendetes jelei a gondosabb előkészítésre való törekvésnek. Gömörtornában nem történt e téren figyelemreméltó változás. Az ifjúság lelkigondozására Abaujban 6 ifjúsági egylet, 1 leányegylet; Alsóborsodban 4 ifjúsági egylet, 7 leányegylet; Alsózemplénben 5

ifjúsági egyesület, (leányegyletekről jelentés nincs, de négyről tudok), Felsőborsodban 3 ifjúsági egyesület, Gömörtornában 4 ifjúsági egyesület, 1 leányegylet szolgál, ami a múlt évihez képest az ifjúsági egyesületekben 10, a leányegyletekben 8 szaporulatot, jóval biztató haladást jelent. A mindkét nembeli ifjúság templomi oktatása, valamint az ismétlő iskolában a hittannak lelkész általi tanítása szintén sok helyen szokásban van.

Az egyesületi élet kialakulóban van. Szépen fejlődik a Kálvin-Szövetség járásokénti megszervezése. Alsóborsodban már az egyházmegyei Kálvin-Szövetség is megalakult. Nagyon fontos lenne, hogy ez a Szövetség egyházkerületünk egész területére, mint kerületi Kálvin-Szövetség megszerveztetnék és az egyesületi munkák (ifjúsági, leány, nőegylet, temetkezési egyesületek stb.) ebbe a szervezetbe tagolódjanak bele s az egyes belmissziói munkáinak is, míg az egyházba szervesen beépítetnek, ebben a szervezetben kapják meg önkéntes munkásaikat, egységes ösztönzésüket és irányításukat és a szintén szükséges anyagi támogatást.

Az iratterjesztésre több helyen elismerésre méltó gondot fordítanak. A Téli Ujság Abaúj 34 egyházában 669 példányban, Alsóborsodban 1634 példányban jár. Alsózemlén frappáns népies vallásos iratokat sürget. A Keresztyén Család Abaújban 27 egyházban 480 példányban, Alsóborsodban 409 példányban fizettetett elő. A gyülekezeti lapok száma szaporodott a Diósgyőr-vasgyári Egyházi Értesítővel és a Putnokon havonként kétszer megjelenő Ifjúsági Lappal. A lapnak 350 helybeli és 150 vidéki előfizetője van, Jó kelete volt a Keresztyén Család Naptárának, a középiskolai ifjúság között az Erőnek. Több helyen viszont bántó közöny uralkodik e téren. A melegség, hogy a nép nem kap a vallásos iratokon. Meg kell áldozatok árán, az egyházaknak e célra költségvetésbe is beállított pénzen is szerettetni vele, mert „ignoti nulla cupido.“ A csobádi lelkész éven át 12 családnak járatta

saját pénzén a Keresztyén Családot, s a második éven már 5—6 család előfizetett a lapra.

A szociális munkák közül a konventi programban is ajánlott anya- és csecsemővédelem a nagyobb gyülekezetekben lassan megindul. A szegény gyerekeket tankönyvvel és ruhával látják el, sok gyülekezetben karácsonyfa-ünnepély keretében. Erőteljes szegénygondozás folyik Abaújszántón, Göncön, Szikszón, Hejccén, Alsóborsodban 12 helyen, Alsózemplénben, Sátoraljaújhelyben, Tokajban, Bodrogkeresztúrbán, ahol külön szegénygondnok is választott, Pácinban, Bájón, Olaszliszván, ahol 18 szegény iskolás gyereket a télen át sorkosztal látnak el, Cigándon, Gömörtornában, Putnokon. Felsőborsod Meszes és Szalonna nevű községeiben aggasztó arányokat öltött a kivándorlás. A pásztori gond világánál azonban előkerülnek más vidékeknek szintén súlyos szociális bajai is. Hiszen egyházkerületünk egyes vidékein ijestően pusztít az egyke, a csecsemőhalandóság, az alkohol, amelynek oltárára népünk nehéz milliókat rak fel; a perselytől, az Isten ügyétől, oltárától ugyanakkor a filléreket is megvonva. S aztán maradhat-e említés nélkül az a szomorú tünet, hogy híveink tömegei mint vetkőznek ki máról-holnapra régi szent hagyományaikból, egyszerű, de mégis szép, tartóssága mellett magyaros eredetiségben pompázó viseletükből s mint öltik fel magukra a tömegdivatozás fényűző, költséges és mégis izléstelen rongyait s ezekkel együtt az új lelket, amelynek már nincsenek gyökerei a múltban s épen azért nem lehetnek jövő felé rügyező reményteljes ágai sem. Nekünk e szomorú tünetek felett nem szabad szemet hunynunk, mert nem más a belmisszió, mint meglátni, felismerni, megszámni a gondjainkra bízott nyáj minden baját, sebet, hiányát, szükségletét s elindulni, hozzáfogni, összeállni, megszervezkedni, felfegyverkezni a poklosok tisztítására, ördögök üzésére, betegek gyógyítására; halálba dermedt, züllött emberek, halottnak hitt

intézmények feltámasztására; vagyis az evangéliumnak, a Krisztusban megjelent örömetnek szóval és cselekedettel való hirdetésére.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés! Amint azt előrebocsátottam; jelentésem hiányos, töredékes, rendszertelen és kezdetleges, mint a hozzám beérkezett jelentések adatai, s mint — az igazat megvallva, egyházkerületünkben a belmisszió. Remélem azonban s legyen szabad jelentésemet azzal a reménységgel zárnom, hogy ez a jelentés csak nyitánya, bevezetése eljövendő termékenyebb és tevékenyebb esztendőök tartalmasabb és gazdagabb jelentéseinek, beszámolásainak.

Egyúttal előterjeszti a belmissziói bizottságnak következő határozati javaslatait:

JEGYZŐKÖNYV

a tiszáninneri református egyházkerület belmissziói bizottságának Miskolcon, 1927 július 11-én a leánygimnázium tanári termében tartott gyűléséről.

Jelen vannak: Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok, Elek József, Farkas István; majd Cziáky Endre és Juhász László esperesek; Forgács Gyula konventi belmissziói előadó; Kiss József, Svingor Jenő egyházmegyei belmissziói előadók; Marton János theologiai tanár; Enyedy Andor az egyházkerület belmissziói előadója.

1. Dókus Ernő főgondnok a betegsége miatt távol maradt püspök úr helyett a lelkeselnöki szék elfoglalására Farkas István esperest kéri fel; a megjelenteket üdvözölve, a gyűlést megnyitja s felhívja az előadót jelentése felolvasására. Enyedy Andor felolvassa a hozzá beérkezett adatok alapján készített jelentését a belmissziói munkának múlt évi folyásáról. Egyben jelenti, hogy rendszeresebb, kimerítőbb jelentéssel csak a konventi előadó által szerkesztett s az egyes lelkesi hivata-

lokhoz már szétküldött egységes kérdőívek beérkezése és feldolgozása után fog szolgálni. Majd felolvassa a Pécelen, június 28. és 29. napjain tartott országos belmissziói előadói értekezlet tájékoztatását a kérdőívek kitöltéséhez.

Belmissziói bizottság az előadó jelentését tudomásul veszi; az egységes kérdőívek alapján készítendő újabb jelentést annak idején elvárja; a bemutatott tájékoztatást helybenhagyja, hivatalos lapunkban közzététetni rendeli, azzal a megjegyzéssel, hogy a kérdőívek kitöltve legkésőbb a jelen év augusztus 31-ig küldendők be az egyházmegyei előadókhöz.

2. Előadó beterjeszti az alsóborsodi egyházmegyének kerületünk elé tárt javaslatait egyházkerületi belmissziói lelkészi és tanítói állás szervezése és a nyár folyamán belmissziói tanfolyam rendezése tárgyában.

Belmissziói bizottság javasolja a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlésnek: adjon megbízást a bizottságnak, hogy az ősz folyamán önként jelentkező lelkészek és tanítók számára néhány napos tanfolyamot rendezzen, amelyen az illetők a belmissziói munka fontosabb ágaira kioktassanak s e tanfolyamot az egyházkerület erkölcsileg és anyagilag támogassa.

II. Szervezzen egyházkerületünk mielőbb kerületi belmissziói lelkészi állást; ez állás betöltéséig pedig bizza meg a kerületi és egyházmegyei előadókat, hogy a belmissziói munka irányítását lássák el; evégből kíván-

ságra az egyes értekezletekre és gyülekezetekbe szálljanak ki; útiköltségeiknek és napidíjaiknak a belmissziói alaptól leendő fedezése mellett. Külön belmisszió tanítói állás szervezését a bizottság nem tartja lehetségesnek, mert államsegélyt ilyen természetű álláshoz megnyerni nem lehet; de szükségesnek sem, mert a tanítók belmissziói kiképzése és irányítása a tanfolyamok és előadók által megtörténhetik.

III. Teremtsen az egyházkerület belmissziói alapot s hívja fel ilyenek megteremtésére az egyházmegyéket is, hogy ezekből fedezhessék az előadók kívánatos tiszteletdíját és a munka egyéb szükséges költségeit. E javaslatok pénzügyi vonatkozásait bizza a közgyűlés a pénzügyi választmány elbírálására.

3. Olvastatott az Egyetemes Konvent folyó év május 4—6. napjain tartott ülésének 3., 6. számú jegyzőkönyvi kivonata, melyben az egyke elleni védekezésben törvényhozási segítség igénybevétele kerületünktől konkrét javaslatot kér.

Bizottságunk mély tisztelettel azt javasolja a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlésnek, hogy e konkrét javaslat elkészítésére, tekintettel az ügy nagy fontosságára, a belmissziói előadónak adjon haladékat; s hogy e javaslat elkészítésénél minél gazdagabb anyag álljon rendelkezésére, s hogy ez az ügy minél szélesebb körben tárgyalassék; tétessék az le az egyházmegyékre az őszi gyűléseken lefolytatandó kimerítő, gondos eszmecsere anyagául és javaslattételére.

Több tárgy nem lévén, elnökség az ülést bezárja.

Kmf.

Egyházkerületi közgyűlés a belmissziói jelentést tudomásul veszi, az előterjesztett javaslatokat pedig elfogadva, azok tárgyában a következőképpen határoz:

Megbízza a belmissziói bizottságot, hogy Miskolcon ősszel, lehetőleg az egyházkerületi Kálvinszövetség megalakulásával egyidejűleg belmissziói tanfolyamot rendezzen, melyen erre jelentkező lelkészek és tanítók a belmissziói munka fontosabb ágaiban tájékoztatást és irányítást nyerjenek.

Egyházkerületi belmissziói állás szervezésének lehetőségéig meghagyja az egyházkerületi és egyházmegyei belmissziói előadóknak, hogy a belmissziói munka irányítását lássák el; evégből kívánságra az egyes értekezletekre vagy gyülekezetekbe szálljanak ki, költségeiknek méltányos megtérítése mellett.

A belmissziói tanfolyam anyagi támogatásának, az általa is kívánatosnak tartott egyházkerületi lelkészi állás szervezésének, továbbá egyházkerületi belmissziói alap teremtésének pénzügyi természetű kérdéseit javaslattétel végett a pénzügyi bizottságnak adja ki.

Az egyke elleni küzdelem céljait szolgáló kívánt javaslat megszerkesztésével Enyedy Andor belmissziói előadót bízta meg, hogy azonban ő javaslata megszerkesztésénél minél nagyobb gondolatanyagra támaszkodhasson, továbbá, hogy e fontos nemzetéleti kérdés minél szélesebb körben tárgyalassék, az ügyet az egyházmegyékhez teszi le azzal, hogy azt

őszi gyűléseiken beható eszmecsere tárgyává tegyék s véleményes javaslataikat terjesszék az őszi kerületi gyűlés elé.

119. Olvastatott a sárospataki ref. egyházközség elnökségének kérvénye, amelyben 1300 angol font 35 éven át fizetendő törlesztéses kölcsönnek a felvételére engedélyt kér. Az alsózempléni egyházmegye elnöksége a kölcsönt 470/1927. sz. a. 1927 július 7-ikén kelt határozatával jóváhagyta.

Egyházkerületi közgyűlés a sárospataki ref. egyházközség közgyűlésének és az alsózempléni egyházmegye elnöksége idevonatkozó határozatainak megerősítésével engedélyt ad arra, hogy a sárospataki ref. egyházközség a Magyar Földhitelintézettől 1300 angol font sterling törlesztéses $7\frac{1}{2}\%$ záloglevél kölcsönt vehessen fel, amely 35 éven át évi $8\cdot80\%$ járadékkal törlesztendő s e célra jelzálogul a sárospataki 6283. sz. telekkönyvi betétben A. I. 1—47. sorsz. a. foglalt ingatlanait leköthesse. Megbízza az egyházkerület Dókus Ernő főgondnokot és Cziáky Endre esperest, mint püspökhelyetttest, hogy e jóváhagyó határozatot a Sárospatakon 1927 július 4-ikén kelt kötelezvényre reávezessék.

120. Olvastatott a sárospataki ref. egyházközség elnökségének kérvénye, mellyel a csatolt presbiteriumi és egyházközségi közgyűlési (1927 május 8-iki presbiteriumi gyűlés, 1927 május 22-iki és 1927 június 26-iki közgyűlési) határozatok alapján függő kölcsöneik és adóhátrálékok kifizetése, alapok visszatérítése, templom és torony, templomkerítés, Kossuth uccai ház tatarozása, két kisebb hécei ház tetőzete, két iskolaterem mennyezete, két osztály termeinek hiányzó padokkal való ellátása, csatornázás pótlása, az orgona kijavitása,

kútkészítés stb. célokra 1300 angol font sterling 35 éven át törlesztendő jelzáloglevél kölcsön felvételére kér engedélyt. A kölcsön felvételét kimondó közgyűlési határozatot többen felebbezéssel támadván meg, az alsózempléni ref. egyházmegye elnöksége az ügy megvizsgálása céljából 1927 június 26-án Sárospatakra kiszállván, ott egyházközségi közgyűlést tartott, melyen az egyháztagok véleményét meghallgatta, a felebbezők által bejelentett indokokat a legszélesebb mederben megvizsgálta és úgy találta, hogy azok a kölcsönfelvételi ügygel semmi összefüggésben nincsenek s kérdést intézvén az adott felvilágosítások után a gyülekezet tagjaihoz, hogy van-e még valakinek kifogása a törlesztéses kölcsön felvétele ellen, csak Szakáll Balázs presbiter jelentkezett, mint olyan, aki azt még mindig ellenzi.

Ezekre való tekintettel az egyházmegyei elnökség a közgyűlésnek a kölcsön felvételére vonatkozó határozatát 1927 június 27-én kelt határozatával megerősítette. Ezt a határozatot Szakáll Balázs presbiter és 8 egyházközségi tag az egyházkerületi közgyűléshez intézett felebbezéssel támadta meg, amelyben azt adják elő, hogy a presbiteriumnak idevágó határozatában az évi annuitás fedezeteül kimutatott házbér és földhaszonbér nem képeznek biztos bevételi forrást, mert a boltbérlő megbukhat és a haszonbérlő sem bírhatja a ráerőszakolt 9 millió korona béremelést s így ez annuitást előbb-utóbb egyházi adóemeléssel kell fedezni, amit az állami adóval agyonterhelt hívek már nem bírnak meg. A felebbezésben egyéb, az ügyre szorosan nem tartozó állításokat is kockáztatnak meg a lelkész és főgondnok ellen.

Egyházkerületi közgyűlés örömmel állapítja meg, hogy a sárospataki ref. egyházközség presbiteriuma és közgyűlése egyszerre és gyökeresen akarja megszüntetni azokat az építkezési és egyéb hiányokat, amelyek évről-évre zavarják az egyházközség munkáját s akadályozzák a

lelkésznek és a presbiteriumnak más téren való tevékenységét és miután az egyházkerületi közgyűlés úgy a presbiterium határozatából, mint az egyházmegyei elnökség jelentéséből azt látja, hogy az évi annuitás fedezésére az egyközség megnövekedett bevételeiben adóemelés nélkül is meg van a fedezet és e részben a felebbezőknek az az állítása, hogy a boltbér és a földhaszonbér nem fog befolyjni, semmi alappal nem bír, továbbá, miután az egyházkerületi közgyűlés azon a véleményen van, hogy a presbiterium határozatában említett építkezési stb. hátrálékok még az esetben is megszüntetendők volnának, ha az adóemeléssel járna is, amit a különben sem túlságosan megadóztatott sárospataki gyülekezet meg is bírna, — a beadott felebbezés elutasításával a sárospataki ref. egyházközségi közgyűlésnek a kölcsön felvételére vonatkozó határozatát megerősíti s az ehhez a kölcsönnyújtó bank által megkívánt formális jóváhagyást külön jkvi pontban adja meg. Végül a felebbezésben foglalt, a lelkész és főgondnok hivatalos működését érintő állítások ügyének megvizsgálása céljából a beadott felebbezést, úgyszintén egy ehhez a mai napon küldött pótlevelet az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság elnökségéhez teszi le.

121. A változtatás nélkül elfogadott jegyzőkönyvi határozatok egyházkerületi közgyűlés által hitelesítettnek, az elnökségi előterjesztésből folyó határozatok hitelesítésére egyházkerületi

elnökség mellett kiküldetnek Kiss Ernő esperes, Meczner Béla egyházmegyei gondnok, Dókus Gyula főiskolai világi gondnok és a jegyzői kar.

122. Juhász László esperes az elismerés és hála zászlaját meghajtja az elnökség előtt a közgyűlés figyelmes, gondos és példás vezetéséért, amellyel a terjedelmes tárgysorozat bő anyagának letárgyalása biztosított, viszont elnökség az előadók kellő előkészítettségét emelve ki, a gyűlést berekeszti a közgyűlés tagjai részéről az elnökség mellett megnyilvánúlt meleg óváció közben.

Kmf.

A közgyűlés által nem hitelesített jegyzőkönyvi határozatok hitelesítettek, a kiküldött bizottság által Sátoraljaúj helyben, 1927. évi július hó 25-én tartott ülésében.

Kiss Ernő

a bizottság lelkeszi elnöke.

Dókus Ernő

egyházkerületi főgondnok
a bizottság világi elnöke.

Dókus Gyula

biz. tag.

Janka Károly

egyházkerületi lelkeszi főjegyző.

II. Bírósági ügyek.

1926. nov. 16.

1.

Időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság, Gergely Béla újlőrincfalvai lelkész felebbezett fegyelmi ügyében az egyházmegyei bíróság ítéletét a panaszlott felfüggesztésének fentartására vonatkozó rész érintetlenül hagyásával — feloldotta s az összes iratokat panaszlott hivatalból leendő nyugdíjazása iránt teendő eljárás megindítása és lefolytatása céljából az alsóborsodi egyházmegye elnökségéhez letette.

2.

Időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság, az alsózempléni ref. egyházmegye bíróságának a sajtóhídvégi lelkészválasztás érvényességét megállapító s a lelkészválasztást megerősítő felebbezett ítéletét helybenhagyta úgy azonban, hogy az egyházmegyei bíróság ítéletét egyéb rendelkező részeiben a felebbezőkkel szemben megsemmisítette s e részben az érdemi ítélet hozatalát mellőzte.

3.

Időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság, Csecz András ny. legyesbényei lelkész perújítási ügyében az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság ítéletét a felebbezés elutasításával helybenhagyta.

4.

Időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság, a Halmy Miklós bodrogolaszii lelkész ellen túlzott stóla-

felszámítás miatt folyamatba tett ügyben az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság felebbezett ítéletét a felebbezésnek részben helyt adva, részben megváltoztatta.

5.

Időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság, a Verebélyi Dezső semjéni lelkész elleni fegyelmi ügyben az alsózempléni ref. egyházmegye fegyelmi bíróságának felmentő s megfelebbezett ítéletét helybenhagyta.

6.

Időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság, az abaúji egyházmegyének a felsőkázmárki templomi székrendezés tárgyában hozott ítéletét felebbezés folytán megváltoztatta és a templomi székek tekintetében a régi rendet az egész vonalon helyreállította.

7.

Időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság, a Soltész Kálmán volt tanító felebbezett perújítási ügyében az iratokat a felsőborsodi egyházmegye bíróságának visszaadta s a bíróságot a perújítás kérdésében érdemleges határozat hozatalára utasította.

1927. febr. 22.

1.

Időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság, a Kiss Ernő alsózempléni esperes elleni fegyelmi ügyben Nagy Lajos panaszos által beadott perújítási kérelem tárgyalásánál panaszos kérelme alapján a kérelemnek helyt adva, a tárgyalást elhalasztotta.

2.

Időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság, dr. Thóbiás Gyula alsófügedi egyháztagnak az abaúji egyházmegyei bíróságnak rendkívüli egyházi adó ügyében hozott ítélete ellen beadott felebbezését visszautasította.

3.

Időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság, a Tóth Gyula alsóvadászi ref. tanító elleni fegyelmi ügyben az abaúji egyházmegyei bíróság felebbezett ítéletét részben megváltoztatta és Tóth Gyula tanítót rosszalásra ítélte.

1927 március 16.

1.

Időszaki tanács, mint fegyelmi bíróság, Nagy Lajos fertőszalmási lelkész perújító panaszost a Kiss Ernő alsózemléni ref. esperes elleni fegyelmi ügyben perújítási kérelmével elutasította s az alapügybeni ítéletet teljes hatályában fentartotta.

1927 július 12.

1.

Közigazgatási bíróság Ferenczy Ilona igricii ref. tanítónőt az általa az igricii ref. egyház ellen hátralékos illetményjárandóságok megfizetése iránt folyamatba tett ügyben felebbezésével elutasította és az alsóborsodi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1927. évi május hó 18. napján hozott ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

2.

Közigazgatási bíróság Makay Kálmán alsóvadászi lelkész és ifj. Fáy Árpád alsóvadászi főgondnok, mint a kupai lelkészválasztásnál eljáró választási elnökök által az abaúji ref. egyházmegye közigazgatási bírósága által 1927. évi június hó 8-án hozott azon ítélet ellen beadott felebbezésnek, amely a kupai lelkészválasztást megsemmisítette és a választási elnököket a felmerült 70 pengő eljárásbeli költség viselésében elmarasztalta, — a lelkészválasztást megsemmisítő, nem felebbezett rész érintetlenül hagyásával, ellenben az eljárásbeli költségek viselését tárgyzó felebbezett rész megváltoztatásával — helyt adott, a választási elnökséget a vizsgálati és eljárásbeli költségek viselése alól

felmentette s annak viselésére az abaúji ref. egyházmegye pénztárát kötelezte.

3.

Közigazgatási bíróság a tornaszentjakabi leány,- és a debrétei fiókegyházak felebbezését a felsőborsodi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1927. évi május hó 19-én hozott azon ítélete ellen, melylyel nevezett egyházaknak és a rakacaszendi egyháznak egymás közötti közigazgatási viszonyát szabályozta és az abból folyó jogaikat és kötelességeiket megállapította, — elutasította, a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának első fokon hozott ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

4.

Közigazgatási bíróság a Tóth Miklós volt felsőnyárádi, jelenleg ónodi ref. tanító által az általa, mint panaszos által a felsőnyárádi ref. egyház ellen díjlevélszerű hátralékok, u. m. évi 16 m³ tűzifa és évi 7.5 m. hold szántóföld munkaváltsága megtérítése iránt folyamatba tett ügyben a felsőborsodi ref. egyházmegye bírósága által 1927. évi május hó 19. napján hozott ítélete ellen beadott felebbezésnek részben helyt adott, az ítéletet akként változtatja meg, hogy Tóth Miklós jogosultságát egy évi hátralékos illetmény címén 1926. évi március 1-től 1927. évi március hó 1-ig szólólag állapította meg s utasította a felsőnyárádi egyházközséget, hogy a tűzifa és munkaváltság készpénzgyenértékére nézve eltávozott tanítójával békésen egyezzen meg, amennyiben pedig az egyesség meghiusulna, a felsőborsodi egyházmegye a váltásösszeget újabb birói eljárás során állapítsa meg.

5.

Közigazgatási bíróság Hézser Emil tállyai ref. lelkész felebbezésére az alsózempléni ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának a felebbező lelkész ellen hivatalból folyamatba tett nyugdíjaztatás iránti ügyben

1927. évi június hó 10. napján hozott ítéletét feloldta s az I. fokú bíróságot utasította, hogy az E. T. VII. t.-c. 11. §-a 4-ik bekezdésében foglalt rendelkezések betartása mellett hozzon újabb határozatot.

Az egyes pontokat jegyezték:

Janka Károly lelkészi főjegyző az 1., 2., 5., 6., 11., 12., 20., 21., 22., 121. és 122. pontokat.

Domby László világi főjegyző a 7., 23—57. és 116., 117. pontokat.

Lengyel István lelkészi aljegyző a Jelenvoltakat, a 4., 8., 9., 10., 13—19. és 100—108. pontokat.

Horváth Zoltán dr. világi aljegyző feldolgozta s *Domby László* világi főjegyző előterjesztette a 109—115. pontokat.

Enyedy Andor belmissziói előadó a 118. pontot.

Trócsányi József dr. felkért előadó a 119. és 120. pontokat.

Nagy Barna dr. világi aljegyző az összes bírósági ügyeket.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok Püspök úr gyöngékedését bejelenti.
2. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok a társelnöki szék elfoglalására felhívja Cziáky Endre abauji esperest, ki magasröptü buzgó imában kér a közgyűlésre áldást és kegyelmet.
3. Egyházkerületi főgondnok gyűlést megnyitó beszéde.
4. Alakulás. Távolmaradtak igazolása.
5. Püspök úr évi jelentése és az azzal kapcsolatos határozatok.
- 5/a. Püspök úr szabadságoltatása és helyettesítése.
6. Elnökségi előterjesztések és az azokhoz fűződő határozatok.
7. Egyházkerületi főügyész jelentése az O. F. B. által püspöki javadalom gyanánt újabban juttatott ingatlanról s annak haszonbérbe adásáról tudomásul vétetik.
8. Az erdélyi egyházkerület köszönete a Nagy Károly püspök elhunytá felett kifejezett részvétért tudomásul szolgál.
9. Dr. Makkai Sándor erdélyi püspök köszönete tudomásul vétetik.
10. Dr. Ravasz László dunamelléki püspök köszönete a Darányi Ignác elhunytá felett kifejezett részvéttudomásul szolgál.
11. Dr. Puky Endre lemondása sajnálattal vétetik tudomásul.
12. A sárospataki főiskola gimnáziumi és theologiai internátusának építési ügye.

13. Sütő Kálmán egyházkerületi tanácsbíró lemondása elfogadtván, működéséért közgyűlés köszönetet mond.
14. A zsinati rendes és póttagsági helyekre szavazás rendeltetik.
15. Az egyházkerület tisztviselőinek 10 éves megbízása lejárván, az állások betöltésére a szavazás elrendeltetik.
16. Egyházkerületi bizottságok megalakítása.
17. Konventi tagok választása.
18. A Báró Baldácsy-alapítványi bizottságba tagok választatnak.
19. Számvevőszék jelentésének elfogadása mellett az 1926. évi számadás megerősítettik és az 1927. évi költségelőirányzat jóváhagyatik.
20. A tanítóképzőintézet átvételének ügye.
21. Fazekas János miskolci önálló hitoktató-lelkész dilevele megerősítettik.
22. Az egyházkerületi Kálvin Szövetség szervezőbizottsága elnökének előterjesztésére a Kálvin Szövetség közgyűlése összehívatik.
23. Egyetemes Konvent határozata alapján a gimnáziumi tanulók osztályzata az Értesítőben közöltetik, az intézet anyagi állapotáról jelentés teendő.
24. A fiugimnáziumok köztartásairól jelentés kívántatik.
25. A leánygimnáziumi tanulók osztályzata az Értesítőben közlendő, az intézet anyagi állapotáról jelentés teendő.
26. A leánygimnázium internátusáról jelentés kívántatik.
27. Rendelkezések a cserkészlet fejlesztése érdekében.
28. A miskolci leányiskola részére választandó typusról jelentés kívántatik.
29. A középiskolai Rendtartás életbeléptetése elrendeltetik.
30. A középiskolai tanulók intézeten kívüli társulati és egyesületi tagsága szabályoztatik.
31. A középiskolai tanulók magaviseleti jegyei szabályoztatnak.

32. A debreceni Gróf Tisza István-tudományegyetem bölcsészeti fakultásával kapcsolatos tanárképző internátus közvetett támogatása.
33. A középiskolák fentartási államsegélyének szorgalmazása tudomásul vétetik.
34. A felekezeti tanárok fizetéskiegészítő államsegélye tárgyában köldött miniszteri leira tudomásul vétetik.
35. A fiúgimnáziumi énektanárok nyugdíjügyében küldött miniszteri leirat tudomásul szolgál.
36. A teljes szolgálati idejét betöltött tanár visszatar-tása vagy elbocsátása kérdésében elfoglalt kon-venti álláspont megnyugvással vétetik tudomásul.
37. A fiúgimnáziumokban történő tanszéküresedésről jelentés teendő.
38. Egyetemes Konventnek a felekezeti tanárok arc-képes igazolványaiért megállapított térítményi ösz-szegek alóli mentesítése érdekében tett felterjesz-tése tudomásul szolgál.
39. Egyetemes Konventnek a református orgonista-kántorképesítés tárgyában tett rendelkezései tuda-másul vétetnek.
40. A m. kir. Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szervezett egyházi zenészképző tanfolyamon a protestáns egyházak igényeinek figyelembevett kielégítése örvendetes tudomásul szolgál.
41. A középiskolai új vallástanítói tanterv életbelép-tetése és a tanuló ifjúság elmélyülő szellemű val-lásos nevelése elrendeltetik.
42. A nem ref. középiskolában működő hitoktatók az új tanterv életbeléptetése mellett az új tankönyvek használatba vételére utasíttatnak.
43. A felsőfokú ipariskolák, a középfokú gazdasági és háztartási iskolák hitoktatói a konventi tanterv életbeléptetésére utasíttatnak.
44. A humanitárius intézmények hitoktatóitól az 1926-27-ik iskolai évi lelkigondozói munkájukról szóló jelentések beküldése szorgalmazandó.
45. Felhívás az összes gyülekezetekhez a nem ref.

iskolákat látogató gyermekek vallásos szellemének behatóbb ápolására.

46. A m. kir. vall. és közokt. ü. Miniszter 54.166/1926. sz. ama leirata, melyben az önálló hitoktatók anyagi és erkölcsi ügyeinek jóindulatu kezelését igéri, püspök úr figyelmébe ajánltatik.
47. Felhívás az egyházmegyékhez az iskolábajárás alóli felmentés, az osztálylétszám, a beiratási díj felhasználása, taneszközök pótlása s a női kézimunka intenzívebb tanítása körüli szigorú ellenőrzés tárgyában.
48. A népiskolai szakfelügyelet egységes szervezetéről alkotott egyházkerületi véleményes javaslat felterjesztése.
49. Az egyházi hatóságoktól engedélyt nyert előadók támogatása, az engedélyt nem nyerteknek iskoláinkból kitiltása.
50. Felhívás az egyházmegyei tanügyi bizottságokhoz és egyházkerületi előadóhoz a népiskolai könyvtárakról készítendő kimutatások felterjesztése iránt.
51. Felhívás a levanteoktatásban való részvételre.
52. Egyetemes Konventnek a tanítói nyugdíjárulékok áthárítása tárgyában tett újabb sürgetése megnyugvással vétetik tudomásul.
53. Felhivatnak az iskolafentartó egyházak, hogy a túlmagasan értékelt tanítói természetbeni járandóságok útján szenvedett sérelmeiket esetről-esetre jelentsék be.
54. Felhivatik az iskolafen artó egyházak figyelme a vallás- és közokt. ü. miniszter úrnak a tanítói díjlevelek és javadalmi jegyzőkönyvek közötti eltérést szabályozni kívánó leiratára.
55. Felkéretik püspök úr a 30. szolgálati évüket betöltő tanítókról az előléptetés céljából szükséges adatok beszerzésére s a vall. és közokt. miniszteriumba leendő felterjesztésére.
56. Az óvónőképző-intézetek hitoktatói utasítatnak, hogy addig is, míg az óvónőképző-intézetek vallástani tanterve elkészül, az eddigi négy évfolyamú tanítóképző-intézetek vallástani tantervét kövessék.

57. Utasítás az egyházközségekhez iskolaépületeiknek és tanítói lakásaiknak önerejükől eszközendő jókarban tartása tárgyában.
58. Tudomásul szolgál, hogy a középiskolai ref. növendékek evangélizálására Papp Géza alkalmaztatott.
59. A Belmisszió és Diákónia Kontinentális Szövetségének Amsterdami Kongresszusa.
60. Felhivatnak iskolafenntartó testületeink, hogy tanszemélyzetüknek erejükhöz képest addig is hadipótlékot adjanak, míg az állam kiterjeszti a nem állami tanszemélyzetre is a hadipótlékot.
61. A helyettes tanárok eskütétele.
62. A theológiai akadémián öreg cserkészcsapatok szervezése.
63. Felhívás a theol. akadémiához a külföldi tanulmányi ösztöndíjak elnyerésének szabályozása tekintetében véleményes javaslat tétele iránt.
64. A genfi és berlini ösztöndíjak létesítése prot. theológosuk számára.
65. Egyetemes Konvent közlése a debreceni egyetem hittudományi fakultásán doktori fokozatot nyert egyénekről, tudomásul szolgál.
66. Egyetemes Konvent azon értesítése, hogy a theol. doktori szigorlati szabályzat módosítása folyamatba tetetett, tudomásul szolgál.
67. Egyetemes Konventnek a lelkészképesítő vizsgákra vonatkozó rendelkezései tudomásul vétetnek.
68. Az amerikai presbitériánusok theológiáján végzetek oklevelének nosztrifikációja.
69. Fejér Mihály lelkészi oklevelének nosztrifikálása.
70. Lelkésztanítóságok létesítésének terve.
71. A theol. akadémián a görög nyelv rendszeres tanítása a görög érettségi tanjeggyel nem bírók számára.
72. A theol. akadémián a modern nyelvek óraszámának felemelése.
73. Theol. ifjaink külföldi tanulmányútjainak anyagi támogatása.

74. A lelkésztanítóságok kongruájának megállapítására nézve jelentéstétel elrendelése.
75. Értesítés az egyházi bíróságokhoz.
76. Az egyházközségekkel közöltetik, hogy állami hatóságok az egyházközségi követeléseket a kért jogsegély megadása előtt felülbírálás tárgyává nem tehetik.
77. Egyetemes Konventnek azon intézkedése, hogy az OFB. által lelkészi és tanítói javadalmúl juttatott ingatlanok birtokbavétele után foganatba vett államsegély leszállítás ellen felterjesztéssel élt, tudomásúl vétetik.
78. Az egyházkerület címadományozási joga.
79. Az Országos Presbiteri Értekezleten az egyházak képviselote elrendeltetik.
80. A glasgowi világkonferencián az egyházkerület képviselote.
81. A külföldi kölcsönök igénybevételének megszigorítása.
82. Az egyházmegyékkel közöltetik, hogy a m. kir. pénzügyminiszter az adókivetési íveken az adózók vallásának feltüntetését elrendelte.
83. A vasárnap megszentelése érdekében tett konventi felterjesztések tudomásúl vétele.
84. Az egyházmegyéktől véleményes javaslat kívánatik az országos gyűjtések szabályozása tárgyában.
85. A káplántartó helyek konventi megállapítása tudomásúl szolgál.
86. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsának tagjai 6 évre megválasztatnak.
87. A sárospataki főiskola tápintézeti díjának megállapítása.
88. A sárospataki főiskola ének- és zenetanári állására a pályázat kihirdetése elrendeltetik.
89. Urbán Barnabás rendes tanárrá választatik.
90. A sárospataki főgimnáziumban a tankerületi főigazgató és az egyházkerületi tanügyi előadó által lefolytatott iskolalátogatásról felvett jegyzőkönyvek tudomásúl vétetnek.

91. Dr. Trócsányi József gazdasági választmányi elnökké választatik.
92. A sárospataki főiskola gazdasági választmányába az egyházkerület 3 tagot választ.
93. A néhai Bartalos István emlékére tett alapítvány elfogadása.
94. Az egyházi nyomtatványoknak a főiskolai nyomdában való készíttetése kötelezőleg elrendeltetik.
95. Ig.-tanács felterjesztése a tanárok és családtagjaik vasúti kedvezménye tárgyában jóváhagyólag megerősítetik.
96. Ig.-tanács felterjesztése a tápintézeti alapítványok felértékelésére nézve elfogadtatván, megerősítetik.
97. Az ösztöndíjpénztári alapítványok felértékelése tárgyában tett felterjesztés ugyancsak jóváhagyatik.
98. Ig.-tanács felterjesztése a Bodrogközi Tiszaszabályozó Társulatnak csatornabővítés céljára történt földeladás tárgyában jóváhagyólag megerősítetik.
99. Lelkészképesítő vizsgálatok.
100. Lelkeszi fizetési létminimum felemelése iránti felterjesztés.
101. A diósgyőri és diósgyőr-vasgyári egyházközségek egyesítése.
102. A hevesi imaház eladása.
103. Új egyházlátogatási ívek készítése.
104. A díjlevelek átértékelésénél a kétféle szorzószámmal átszámítás megszüntetése iránt felterjesztés tételik.
105. A mezőkövesdi és egri egyházközségek missziói segélye.
106. A Tanítók Üdülőházának anyagi támogatása.
107. Korlát segélykérvénye.
108. Felsőborsodi aljegyző választás.
109. Ónodi lelkész nyugdíjazása.
110. Mezőcsáti lelkészi díjlevelek.
111. Pácini lelkészi díjlevél.
112. Legyesbényei adás-vételi szerződés.
113. Igricii adás-vételi szerződés.
114. Bodrogkeresztúri ajándékozási szerződés.

115. Dr. Thóbiás Gyula felsőfügödi egyháztág feleb-
bezése.
116. A miskolci leányiskola typusa.
117. A miskolci reálgimnázium igazgatójának évi je-
lentése.
118. Belmissziói jelentés.
119. A sárospataki egyház kölcsönügye.
120. A sárospataki egyház kölcsön felvételi közgyűlési
határozata elleni felebbezés.
121. Jegyzőkönyvi pontok hitelesítése és bizottság ki-
küldése.
123. Gyűlés berekesztés.

II. Bírósági ügyek.

I. Csoport.

1. Gergely Béla lelkész fegyelmi ügye.
2. A saájóhídvégi lelkészválasztás.
3. Czech András perújítási kérvénye.
4. A Halmy Miklós lelkész elleni panasz.
5. Verebélyi Dezső lelkész fegyelmi ügye.
6. Felsőkázsmárki templomi székrendezés.
7. Soltész Kálmán tanító perújítási ügye.

II. Csoport.

1. Kiss Ernő esperes fegyelmi ügyében Nagy Lajos
perújítási kérelme.
2. Dr. Thóbiás Gyula egyháziadó kivetés elleni panasza.
3. Tóth Gyula tanító fegyelmi ügye.

III. Csoport.

1. Nagy Lajos perújítási kérvénye.

IV. Csoport.

1. Ferenczy Ilona tanítónő követelése.
2. Kupai lelkészválasztás.
3. Tornaszentjakabi és debrétei egyházak közigazgatási
viszonya.
4. Tóth Miklós tanító követelése.
5. Hézsér Emil lelkész nyugdíjaztatása.

Betűsoros névmutató.

- Abauji egyházmegye 115.
Abaujszántó 85.
Abaujvár 85.
Alsóborsodi egyházmegye 103., 109.
Alsózempléni egyházmegye elnöksége 120.
Átány 85.
Bárczay László 16.
Bernáth Aladár 16., 17., 20., 86.
Bodrogkeresztur 114.
Bottlik István báró 16.
Böcs 85.
Buday József 117.
Cziáky Endre 2., 5/a., 6/15., 16., 17., 86., 119.
Cigánd 85.
Cserkészparancsnokok 27.
Cserépfalu 85.
Csorba György 16.
Darányi Ignác dr. emléke 6/3.
Diósgyőr 101.
Diósgyőr-Vasgyár 101.
Disznóshorvát 85.
Dókus Ernő 1., 2., 3., 6., 16., 18., 119.
Dókus Gyula 5/4., 6/8., 16., 17.
Domby László 16.
Eger 105.
Egyetemes Konvent 5/3., 48., 100., 104., 105.
Egyházak általában 6/15., 14., 15., 20., 45., 47., 49., 52.,
53., 54., 57., 76., 79., 81., 82., 85., 94., 118.
Egyházi bíróságok 75.
Egyházkerületi elnökség 6/13., 12., 14., 15., 16., 20., 21.,
22., 98., 121., 122.
Egyházkerületi jegyzők 121.
 " Kálvin Szövetség 22.
 " népiskolai előadó 50.
 " pénzügyi választmány 19., 80., 105.,
106., 118.

- Egyházkerületi tisztikar 6/9.
 Egyházmegyei belmissziói előadók 118.
 „ tanügyi bizottságok 15.
 Egyházmegyék általában 47., 74., 76., 81., 82., 84., 85.,
 94., 118.
 Elek József 16.
 Enyedy Andor 16., 22., 86., 118.
 Erdélyi egyházkerület 8.
 Esperesek általában 12., 69., 94., 118.
 Farkas Géza 16., 20., 86.
 Farkas István 16., 17., 22., 86.
 Fazekas János 21.
 Felsőborsodi egyházmegye 104., 108.
 Felsőfügöd 115.
 Filep Gusztáv dr. 16.
 Fodor György 16.
 Gimnáziumi igazgatók általában 23., 27., 29., 30., 31.,
 37., 41.
 Gimnáziumi internátus vezető 24.
 „ tanártestületek 23., 31., 36.
 Gömör-tornai egyházmegye 100.
 Gönc 85.
 György Endre emlékezete 6/4,
 Dr. gróf Haller József 16.
 Hallgató János 16.
 Harsányi Gyula 92.
 Heves 102.
 Hit és Szolgálat Mozgalma 6/12.
 Hitoktatók, vallástanárok 41., 42., 43., 44., 46., 56.
 Horváth Zoltán dr. 16.
 Igrici 113.
 Illyés Bertalan 6/3.
 Iskolafentartók általában 60.
 Janka Károly 5 a., 16., 17., 18.
 Juhász László 16., 17., 86., 122.
 Kérészy Barna dr. 7., 16.
 Kiss Ernő 86.
 Korlát 107.
 Kovács István 16.
 Kovács Kálmán dr. 16.

- Kovácsy Sándor 92.
 Kőrössy István 108.
 Középiskolák általában 33., 34., 35., 36., 38., 41., 58., 61.
 Legyesbénye 112.
 Lelkészképesítő bizottság 67., 99.
 Lukács Endre 4.
 Makkai Sándor dr. 9.
 Marton János 16.
 Meczner Béla 5/5., 6/8., 16., 17., 86.
 Megyaszó 85.
 Mezőcsát 110.
 Mezőkövesd 105.
 Miskolci egyház 21., 85.
 Miskolci leánygimnázium igazgatója 25., 26., 28., 29.,
 30., 31., 37., 41., 116.
 Miskolci leánygimnázium igazgató-tanácsa 116.
 „ „ tanártestülete 25., 31., 36.
 „ reálgimnázium 71., 117.
 Molnár Gyula dr. 16.
 Molnár József 117.
 Nagyrozvagy 85.
 Noszvaj 85.
 Orgonisták-kántortanítók 39., 40.
 Országos Ref. Nagygyűlés 6/10.
 Ónod 109.
 Onga 85.
 Ózd 85.
 Pácin 111.
 Poroszló 85.
 Pósa Péter 86.
 Presbiteri Világszövetség 6/11.
 Prohászka Ottokár emléke 6/7.
 Puky Endre dr. 11., 17., 20., 86.
 Putnok 85.
 Ragályi Balassa Ferenc báró 16., 18.
 Ravasz László dr. 10.
 Ref. Tanítók Országos Egyesülete 106.
 Regéczy József dr. 16., 19.
 Révész Kálmán dr. 1., 2., 4., 5., 5/a., 6/14., 16., 18., 20.,
 41., 42., 43., 44., 46., 48., 50., 55., 57.

- Rothermere Lord 6/1.
 Rudobánya 85.
 Sajószentpéter 85.
 Sárospatak 85., 119., 120.
 Sárospataki főgimnázium 5/2., 12.
 Sárospataki főiskola 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93.,
 94., 95., 96., 97., 98.
 Sárospataki főiskola gazdasági választmánya 12., 91.,
 92., 96., 97.
 Sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 29., 32., 72., 86.,
 91., 92., 98.
 Sárospataki főiskola könyvnyomdája 97.
 „ „ pénztára 19., 87.
 Sárospataki főiskola theol. akadémiája 12., 59., 62., 63.,
 64., 66., 67., 71., 93.
 Sátoraljaújhely 85.
 Somody József 92.
 Sütő Kálmán 4., 13.
 Svingor Jenő 22.
 Szászfa 85.
 Szent-Imrey Gyula dr. 4., 86.
 Szilassy Aladárné özv. emlékezete 6/6.
 Tantestületek általában 49., 50., 94., 95.
 Tarcal 85.
 Téglássy Andor 86.
 Tiszakarád 85.
 Tiszanána 85.
 Tiszaszederkény 85.
 Tóth István 4.
 Tóth János dr. 7.
 Thóbiás Gyula dr. 115.
 Trócsányi József dr. 16., 91.
 Ujcsanáros 85.
 Urbán Barabás 89.
 Vadászy Pál emléke 6/5.
 Vitéz Sáfrány Géza 22.
 Zsóry György 4., 16.
-

FÜGGELÉK.

Képezdei bizottsági jelentés.

Nagytiszteletű és Méltóságos Bizottság!

Az 1926. évi egyházkerületi gyűlésnek 6/a. szám alatt hozott határozatával bizottságunk bizatott meg azzal, hogy a sárospataki állami tanítóképző-intézet átvételének anyagi feltételeit előkészítse, az egyházi adófizetők és gyülekezetek teherbíró képességére vonatkozó adatokat összegyűjtse, külön az évi fenntartás, külön az egyszersmindenkori költségek fedezésére vonatkozó minimális adókulcsot megállapítsa, az adózókat osztályba sorozza, az adómentes létminimum figyelembevételével az adókulcsot progresszive alkalmazza s ez irányú munkálatait oly időben hajtsa végre, hogy a visszavétel, illetőleg átvétel munkálatai a folyó év nyári hónapjaiban végrehajthatók legyenek.

E munkálatokhoz kiinduló pontúl Bizottságunk két rovatos-ívet állapított meg, melyek közül az 1. számú a gyülekezeti tagok teherbíró képességét kívánta megvilágosítani, a 2. számú pedig a kebelbeli egyházközségek anyagi erejét célozta felderíteni.

A rovatos-íveket alúlírott, mint a Bizottság lelkészi elnöke kinyomatta, az egyházközségek címére szétküldte, hogy azok pontosan kitöltve újabb határidővel múlt év december hó utolsó napjára visszaküldessenek. Az előre látottnál nagyobb munkát kívánó bonyolult eljárás mellett a rovatos-ívek beterjesztettek ugyan, de egész május hó közepéig szenvedett a beterjesztés késedelmet.

A rovatos-ívek részletes elemzés nélkül is megdöbrentő képet nyújtanak a gyülekezeteknek az elbírhatatlanságig fokozódott teherviseléséről. E mellett nem csoda, ha úgy az egyházmegyék vezetői, mint az egyes egyházak presbitériumai és lelkészei a rovatos-ívek beküldése alkalmából feljajdúlnak, komoly mementót szólnak, vagy éppen minden újabb tehervállás és kivetés ellen zugolódva tiltakoznak.

Mély tisztelettel ide mellékelem azokat az összeítő táblázatokat (Lásd I., II. mellékletet), melyek a gyülekezeti adózók teherbíró képességét és teherviselését, nem különben az egyházközségek vagyoni helyzetét egyházmegyéik összesítésében tüntetik fel s az egész egyházkerületre szólólag szolgáltatják az adatokat végeredményükben. Ugyancsak mellékelem a teherviselés szempontjából megtett táblázatos összehasonlítást is. (Lásd III. mellékletet!)

A rovatos-ívekről nem lehet ugyan elmondani, hogy azok hajszálig pontosak, kimerítőek és lelkiismeretesek, adataik a számszerűség szempontjából is kifogás alá esnek, mert ugyanazon kérdésre ellenmondó feleletet adnak a rovatos-ívek s ezek alapján például pontosan magát az egyházkerület népességét sem lehet megállapítani, aztán nyilvánvalók az egyházi adó lényege körüli félreértések, hogy sok helyen a párbért nem tekintették egyházi adónak s nem is tüntették fel, mint illet évi egyházi adó tehernek, mégis megközelítőleg megadják azt az általános képet, amely mellett mélyére lehet nézni a végtelen horderejű, döntő jelentőségű, történelmi kérdésnek.

Mielőtt e hozzávetőleges adatok világításába helyezném a kérdést, tisztelettel jelentem, hogy az abaúji egyházmegyéből minden egyházközség beküldte a rovatos-íveket, csak Onga képez a 2. sz. rovatos-ívre nézve kivételt. Alsó-borsodból Böcs csupán egyházi adó kivetési lajstromot küldött, nem küldték be rovatos-íveiket ezen kívül Átány, Bükkaranyos, Diósgyőr-Vasgyár, Hejőpapi, Heves, Miskolc részint a bizottsághoz intézett azon bejelentéssel (Diósgyőr, Miskolc), hogy óriási költséggel kellene a kiállítással egyházaikat meg-

terhelniök, egyébként is a reájok eső terhet kénytelen-ségből elvállalják, részint azért, mert képtelenségnek tartják gyülekezeteikre nézve az újabb megterhelést. A rovatos-ívek kitöltésénél lélekszám szempontjából 22564 főt adnak ki ezek az egyházközségek. Alsózem-p-lén összes egyházai eleget tettek a felszólításnak, bár nagy késedelemmel s például Tállyát illetőleg nagy erőfeszítéssel. Felsőborsodból rovatos-íveivel egyedül Dédes maradt el, Gömör-Tornából egy sem. Különösen lesújtók a f.-borsodi egyházmegye adatai, mert bár teherviselésével Alsóborsod mögött áll 2 helyen, de túlnyomóan sok gyülekezete van példátlanul nagy teher-viseléssel.

Innen is hangzik el az óvás a legnagyobb nyoma-tékkal, viszont az abaúji egyházmegye a példásan ösz-szeállított íveket olyan egyházi kataszternek tartja, amelyre a képzőintézet kérdésének felvetése nélkül is nagy szükség volna.

Azon általános tájékoztatás mellett, melyet a mel-lékelt táblázatok könnyűvé tesznek, amelyhez magya-rázatot fűzni nem kívánok, egy pár betekintésre kívá-nok alkalmat szolgáltatni az egyes egyházmegyék gyülekezeteinek megdöbbszentő teherviseléséről, mely a bánhorváti adózóknál az állami egyenes adó 220%-ra fokozódik.

Az abaúji egyházmegyében e téren Füzérradvány vezet, hol egy lélekre 9 a.-k. 42 f. egyházi adó esik 202·52%-os adóviszonylat mellett. Hernádvécse ezt is túlszárnyalja 11 a.-k. 50 f. személyenkénti adójával, de mögötte marad ennek 120%-al. Hernádpetri 8·28 a.-k. és 121%-a, Szlud 7·14 a.-k. és 88% illeszkednek bele a sorba. Mind-mind megfélemlítő tételek.

Az alsóborsodi tételek sem szégyenülnek meg ezek mellett. Hogy csak egy párt emeljek ki: Így állanak a személy szerinti teljesítmények és a százalékra szóló átszámítások egymás mellett: Emőd 6·40 a.-k. 150%; Bükkzsérc 3·25 a.-k. 127%; Szirma 4·20 a.-k. 118%. Ezzel szemben Gelej 1·10 a.-k. 4%. Minő végletek!

A felsőborsodi egyházmegyében: Bánhorvát 10·00 a.-k. 220%; Sajóecseg 8·07 a.-k. 200%; Tardona 5·07

a.-k. 133⁰/₀; Vadna 15 a.-k. 35⁰/₀; Finke 15 a.-k. 38⁰/₀; Edelény 13·30 a.-k. 117⁰/₀; Radostyán 5·28 a.-k. 125⁰/₀; Felsőkelecsény 7 a.-k. 76·8⁰/₀.

Az alsózempléni egyházmegye sem szűkölködik ilyenekben: Karcsa 3 a.-k. 125⁰/₀; Kenézlő 6·12 a.-k. 128⁰/₀; Tiszakarád 3·51 a.-k. 122⁰/₀; Semjén 10·58 a.-k. 80⁰/₀; Viszont Sátorajjáújhely 0·89 a.-k. 8⁰/₀; Sárospatak 0·76 a.-k. 16⁰/₀; Kisrosvágy 0·60 a.-k. 30⁰/₀; Tálylya 1 a.-k. 14⁰/₀ mutatják a másik végétet.

A gömör-tornai egyházmegyében: Szinpetri 22·67 a.-k. 163⁰/₀; Komjáti 13 a.-k. 325⁰/₀; Jósvafő 5·82 a.-k. 125⁰/₀; Aggtelek 3·76 a.-k. 100⁰/₀; Zádorfalva 8·11 a.-k. 121⁰/₀; Szuhafő 6·15 a.-k. 105⁰/₀. De elég lesz ebből ennyi mutatóba.

A húrt pattanásig feszíteni nem lehet. Szekták karjaiba kergetni gyülekezeteket még oly magasztos cél érdekében sem szabad.

Az a tény, hogy egyházkerületünk egyházi és iskolai teherviselésének átlaga 3 a.-k. 56 fillér, százalékban kifejezve 42·2⁰/₀-a az állami egyenes adónak, kétséget sem hagyhat fenn arra nézve, hogy bármily égető szükségünk van a tanítóképző-intézetre, az azzal járó beláthatatlan következményeket mindaddig, míg az adócsökkentési segély 100⁰/₀-ig nem valorizáltatik, — a felelősség komoly tudatában nem lehet.

Elemekre bontani a rovatos-ív tételeit, megállapítani és elkülöníteni a különböző kategóriákat, amelyek alapjaitul szolgálnának úgy az adókulcsnak, mint a progresszióknak, ilyen körülmények között nem sok értelme volna annyival inkább, mert áttekinthetőleg ennek feldolgozása egy ember számára oly hatalmas munka, amely legalább is 3—4 hónapi nyugalmas munkát vesz igénybe. Ezt meg kell előznie a főt. egyházkerület elvi döntésének, hogy ilyen körülmények között is lehet-e szó a képzőintézet átvételéről és arról az újabb teherviselésről, mely a fenntartás évi szükségleteiben már az első öt évben az eddig viselt terheknek $\frac{1}{12}$ -ed részét jelentené s az egyházi adózást 8⁰/₀-al a mai 42·2⁰/₀-ról 50·2⁰/₀-ra növelné.

Ma, mikor a polgári községek háztartásánál 50°/_o-ra redukálják a községi pótdót és a kormány kérlelhetetlen ellenőrzéssel szorit vissza minden fejlődést, amely ezen a mértéken túl fokozná a teherviselést, egyházközségi adózásunknál csak a meglévő terhek enyhítéséről, nem pedig azok fokozásáról kell gondoskodni.

Tiszteletteljes véleményem az, hogy: Javasolja Bizottság a Főt. Egyházkerületnek, hogy az adósegélyek 100°/_o-os valorizálásáig, ha arra van mód és lehetőség, függesse fel a tanítóképző-intézet átvételére nézve a maga döntését, mert viszont a lelkészképesítésnek a tanítóképesítés megszerzésével az Egyetemes Konvent által elrendelt összekapcsolása, az eddiginél is fokozottabb mértékben kívánja, hogy egyházkerületünknek is legyen tanítóképző iskolája. Ha az adósegély teljes valorizálása esetében a reménység és valóság színébe lehet öltöztetni terveinket, rendelje el a főt. egyházkerületi közgyűlés elegendő idő adásával a rovatos-ívek alapján elvégzendő csoportosításokat.

Mély tisztelettel

Cigánd, 1927 július 4.

Janka Károly

a kiküldött bizottság lelkészi elnöke.

I. számú

Az egyház megye neve	Az adófizető refor-								
	családi állapota		családi létszáma éspedig:		j ö v e d e l m e				
	nős vagy férjes	nem házas, öz- vegy, vagy elvált	felmenő és lelenő		ingatlan vagyonban, mely kath. hol- dakban				
			kereső	ellátott	szántó, rét, nádas	gyümöl- csös, szőlő	erdő, legelő	ház	gyár, ipartelep, bánya stb.
Abauji	—	—	8491	12438	43624	668	5297	3326	3
Alsóborsodi	—	—	16124	19919	54583	1575	6855	—	—
Alsózempléni	3109	860	17703	18661	45003	1786	7203	5817	600
Felsőborsodi	—	—	10703	17476	37434	1536	8920	5103	2
Gömör-tornai	2061	620	3681	5091	18616	3206	11594	2011	—
Összesen	—	—	56702	73585	199260	8771	39869	16257	605

II. számú

Sorszám	neve	A Z E G Y H Á Z -								
		lélekszáma	egyházi adófizetőinek száma	szekhelyén es külterüle tén lakó másvallásúak együttes száma	szektáriásainak száma	jövedelmező vagyona				
						szántó, rét, nádas	gyümölcsös, szőlő	erdő, legelő	Házbirtok tőke- érték	gyár, ipartelep, üzem, bánya, fasz- nos jog tőkeértéke
1	Abauji egyházmegye ...	23378	5397	46682	19	804	18	158	83000	3250
2	Alsóborsodi egyházmegye	45621	11299	53717	319	828	9	11	18526	—
3	Alsózempléni "	50386	12002	82908	13	931	22	243	26024	147
4	Felsőborsodi "	27834	6796	37522	22	587	13	128	4000	—
5	Gömör-tornai	10469	2740	9623	58	582	5	229	92000	1010
	Összesen ...	57668	38234	230452	554	3732	67	769	223550	4407

melléklet.

m á t u s c s a l á d f ő

a d ó j a

földadó	házaadó	kereseti adója	ezek együttes összege	vagyon- és jövedelmi adó	egyházi évi rendes adó	fennálló adósság igazolt összege	összes évi terhe
109695	33166	17994	160855	60891	64799	783055	286079
250475	44328	22750	316553	106247	221955	576858	644755
111410	57168	25902	263453	65878	104121	669400	433452
83171	37864	16197	175819	69229	123786	651190	368834
27470	15873	4312	57626	24530	38888	84523	121044
572221	178399	87155	974306	326775	553549	2765006	1854164

melléklet.

M E G Y E

1925. évi jövedelme				által fenn- tartott állá- sok száma		1925. évi kiadásai koronákban						fennálló adósságának igazolt főösszege
k o r o n á k b a n						lelkészi, hitoktatói	énekevezéri, tanítói	személyi javadal- mazásra	kegyességi célokra	közsadókra és egyh. közizgatásra	épületfenntartásra	
ingatlan vagyomból	egyházi adóból	évi állandó segélyből	egyéb jövedelmi forrásokból									
38720	64396	7546	1529	53	69	60406	2128	21358	14310	6277	7502	49230
35338	92961	4422	16086	42	94	88992	2240	33520	15575	12047	9537	89394
66402	84954	4396	57193	56	90	111410	12839	37218	34746	13540	33093	86625
36574	108088	2881	7578	51	66	114252	2765	20616	11093	10030	9056	213806
11149	33755	953	3633	19	31	32476	932	9276	4791	1214	2960	44004
188183	384154	20198	80019	221	350	412626	20904	121988	80515	43108	62157	483075

III. számú melléklet.

Összehasonlító táblázatos kimutatás.

Sorszám	Az összehasonlítás tárgya	Abaúji egyházmegye	Alsóborsodi egyházmegye	Alsózepléni egyházmegye	Felsőborsodi egyházmegye	Gömörternai egyházmegye	Tiszáninneni egyház- kerület
1.	Egy lélekre eső egyh.-adó ar. K-ban	2·77	4·86	2·06	4·44	3·71	3·56
2.	Hány százaléka az egyh.-adó az állami adónak?	29·2	52·5	31·6	50·5	47·3	42·2
3.	Egy egyházi adózó egyh.-adó terhe ar. K-ban	12·20	19·60	8·60	18·25	11·56	14·05
4.	Összes közterhe egy egyházi adózónak ar K-ban	52·—	57·—	36·—	54·—	44·—	48·60

